Міністерство освіти та науки України
Чорноморський національний університет імені Петра Могили
Факультет філології
Кафедра романо-германської філології та перекладу з німецької мови

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему:

Граматичні трансформації при перекладі науково-технічних текстів на матеріалі інструкцій до побутових приладів

Рівень вищої освіти – другий (магістерський)

Студентки VI курсу 643 М групи
Спеціальності 035 Філологія
Спеціалізації 035.043 Германські мови та
літератури (переклад включно), перша – німецька
Михайлишин Оксани Володимирівни
Керівник: к. філол. н., доцент (б.в.з.)
Мусафір Валерія Факімівна
Рецензент: к. філол. н., доцент
Павлюк Христина Богданівна

Національна шкала_____
Кількість балів_____ Оцінка ECTS____

Миколаїв – 2024

ЗМІСТ

ВСТУП.....4

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ПЕРЕКЛАДУ НАУКОВО-ТЕХНІЧНИХ ТЕКСТІВ.....8

1.1. Поняття науково-технічного тексту. Види науково-технічного перекладу. 8

1.2. Особливості відтворення перекладу інструкції як піджанру науково-технічних текстів. 16

1.3. Визначення поняття «граматична трансформація» та необхідність використання граматичних трансформацій у перекладі текстів до побутових приладів......21

ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 1.....25

РОЗДІЛ 2 ГРАМАТИЧНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ У ПЕРЕКЛАДІ НАУКОВО-ТЕХНІЧНИХ ТЕКСТІВ ДО ПОБУТОВИХ ПРИЛАДІВ.....27

2.1. Огляд та роль основних граматичних трансформацій у перекладі інструкцій до побутових приладів та їх вплив на текст. 27

2.1.1. Синтаксичне уподібнення.....31

2.1.2. Вилучення та додавання 38

2.1.3. Перестановка (транспозиція) 49

2.1.4 Експлікація.....56

2.1.5. Антонімічний переклад 60

2.1.6. Заміна.....64

2.2. Комплексна трансформація як тип трансформації при перекладі текстів до побутових приладів. 75

ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 2.....84

ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ.....86

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ 89

ДОДАТОК А 100

ДОДАТОК Б 133

ДОДАТОК В 134

ВСТУП

Сучасний світ характеризується швидким та неперервним розвитком наукових і технічних досягнень. Цей розвиток відзначається активним використанням специфічної лексики та термінології в науково-технічних текстах, що створює особливі труднощі при їх перекладі у широкий побутовий контекст. Ця проблема стає особливо актуальною при перекладі текстів, пов'язаних із побутовими приладами, де точність та зрозумілість інформації є ключовими критеріями. При цьому взаєморозуміння між культурами та національностями стає все важливішим завданням, переклад відіграє ключову роль у сприянні обміну інформацією та науковим досягненням. Переклад науково-технічних текстів, що стосується побутових приладів, вимагає від перекладача не лише глибокого розуміння технічних аспектів, але й здатності ефективно впроваджувати граматичні трансформації для забезпечення чіткості та зрозумілості тексту.

Актуальність дослідження полягає у тому, що побутові прилади стають інтегрованими у наше повсякденне життя, а їхня технічна складність потребує чіткого та правильного пояснення від перекладачів. Граматичні трансформації в цьому контексті відіграють ключову роль у забезпеченні зрозумілості та правильного тлумачення інформації споживачами. Лінгвістичне явище інструкцій, пов'язане із високотехнологічним розвитком, відзначається адаптацією до сучасних тенденцій. Порівнюючи інструкції з експлуатації побутових приладів, випущених десять років тому та сучасні, можна відзначити різницю у текстовому наповненні. Ця різниця обумовлена не лише технічним прогресом, а й змінами в мовному використанні. Тому особливу увагу буде приділено аналізу лінгвостилістичних та структурно-функціональних властивостей інструкцій, а також їх особливостей у перекладі на українську мову.

Важливим аспектом є вивчення впливу культурних та мовних традицій іншомовних середовищ на перекладацький процес. Це особливо актуально у

контексті сучасного світу, в якому глобалізація та культурний обмін мають велике значення. Розрізняючи інструкції минулого та сьогодення, можна визначити вплив цих змін на лінгвістичні аспекти тексту та його сприйняття користувачами.

Ступінь розробленості проблеми у науковій літературі. Дослідження особливостей науково-технічних текстів та їх перекладу здійснювалося як вітчизняними, так і зарубіжними дослідниками. Вітчизняні учені, такі як В. Карабан і М. Кур'янова, вивчали граматичні, лексичні та стилістичні аспекти перекладу наукових текстів. Зокрема, А. Міщенко досліджував питання машинного перекладу, а зарубіжні вчені, такі як Л. Гоффманн та Рьольке, аналізували засоби комунікації фахової мови. Дослідження інструкційних текстів вивчалися іноземними науковцями, такими як Розмарі Глазер, Гергард Імгрунд, та Луї Трімбл. Вітчизняні вчені, такі як В'ячеслав Карабан, Наталія Дячук, Ольга Рейда, та Наталя Кузьменко, також провели власні дослідження в цьому напрямку.

Синтаксис інструкцій з експлуатації визначається його багатогранністю, яка може ускладнювати сприйняття тексту та засвоєння основного змісту.

Дослідженнями граматичних трансформацій займалися такі вчені як: В. Карабан та М. Кур'янова, М. Шемуда, О. В. Борисова, Б. М. Колодій, К. А. Кузьміна, які підкреслюють, що граматичні трансформації є необхідними для перекладу.

Метою дослідження є розкриття особливостей перекладу науково-технічних текстів з німецької мови на українську шляхом виявлення та аналізу граматичних перекладацьких трансформацій, які застосовуються для досягнення адекватності перекладу. Досягнення цієї мети передбачало вирішення таких **завдань** дослідження:

1) Охарактеризувати й розмежувати наступні поняття: «науково-технічний текст», «інструкція».
2) Дослідити особливості втілення характерних рис науково-технічного стилю в інструкціях з експлуатації.

3) З’ясувати визначення понять «перекладацька трансформація» та «граматична перекладацька трансформація».
4) Систематизувати та уточнити класифікацію граматичних перекладацьких трансформацій.
5) Порівняти німецькомовні науково-технічні тексти з їхніми перекладами на українську мову.
6) Здійснити кількісний аналіз перекладацьких трансформацій для виявлення тенденцій їхнього функціонування у процесі перекладу німецькомовних науково-технічних текстів українською мовою.

З метою реалізації поставлених завдань було використано такі **методи**:

- зіставний метод (для аналізу особливостей відтворення граматичних трансформацій в інструкціях до побутових приладів та у його перекладі українською);
- описово-аналітичний метод (для узагальнення та систематизації отриманих результатів);
- кількісний метод (для встановлення частоти використання граматичних перекладацьких трансформацій);
- метод суцільної вибірки сприяв відбору номінацій, що репрезентують використання граматичних трансформацій в інструкціях до побутових приладів та у їх перекладі українською.

Об’єктом дослідження обрано текстові одиниці інструкцій з експлуатації до побутових приладів.

Предметом дослідження є встановлення найтиповіших та найпоширеніших граматичних перекладацьких трансформацій, застосовуваних під час перекладу німецькомовних науково-технічних текстів українською мовою.

Матеріалом дослідження слугували 20 німецькомовних інструкцій з експлуатації побутових приладів.

Наукова новизна дослідження полягає у тому, що, не зважаючи на існуючі дослідження в області лінгвістики та перекладознавства, які вже

охопили тему інструкцій з експлуатації побутових приладів, специфічність відтворення стилістичних та жанрово-культурних особливостей вимагає подальшого розгляду. У цій роботі вперше представлено детальний порівняльний аналіз структурних особливостей німецькомовних і українськомовних інструкцій з експлуатації побутових приладів, а також запропоновано власні варіанти їх відтворення.

Теоретичною базою дослідження стали провідні концепції та результати попередніх досліджень в галузі лінгвістики, перекладознавства та лінгвістики.

Теоретична значущість роботи полягає в розширенні розуміння процесу перекладу науково-технічних текстів, зокрема інструкцій з експлуатації побутових приладів, між німецькою та українською мовами. Дослідження розкриває специфіку відтворення стилістичних та жанрово-культурних особливостей в перекладі, що є актуальним в контексті розвитку сучасних мовознавчих та перекладацьких теорій.

Практичне значення. Результати роботи можуть служити підґрунтям для подальших досліджень в області перекладознавства, лінгвістики та культурології. Отримані висновки та пропозиції щодо відтворення структурних особливостей інструкцій можуть бути корисні для перекладачів, лінгвістів, а також розробників методичних матеріалів у сфері перекладу та мовознавства.

Магістерська робота складається з вступу, двох розділів, висновків до кожного з них, загальних висновків, списку використаної літератури, який налічує 103 джерела, списку джерел ілюстративного матеріалу, трьох додатків. Загальний обсяг роботи 134 сторінки.

Апробація результатів дослідження. Основні положення дипломної роботи викладено в матеріалах XXVI Всеукраїнської науково-практичної конференції «Могилянські читання-2023. Досвід та тенденції розвитку суспільства в Україні: глобальний, національний та регіональний аспекти» та в Молодіжному науковому журналі «Студентські наукові студії» (випуск 45 (89), 2024).

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ПЕРЕКЛАДУ НАУКОВО-ТЕХНІЧНИХ ТЕКСТІВ

1.1. Поняття науково-технічного тексту. Види науково-технічного перекладу.

Науково-технічний текст - це текст, який містить інформацію, пов'язану зі сферою науки та техніки. Це може бути текст наукової статті, технічної документації, патенту, інструкції з використання, наукового дослідження, технічного звіту, тощо. Ці тексти часто містять важливі наукові, технічні та спеціалізовані терміни та поняття і призначені для передачі конкретної інформації або результатів дослідження.

Особливості науково-технічних текстів та їх перекладу було вивчено як вітчизняними так і зарубіжними дослідниками, серед яких дослідження вітчизняних вчених: В. Карабан (дослідив граматичні труднощі, лексичні, термінологічні та жанрово-стилістичні проблеми при перекладі наукових та технічних текстів) [21], М. Кур'янова (комплексно проаналізувала граматичні труднощі перекладу німецьких науково-технічних текстів та виокремила відповідники німецьких синтаксичних конструкцій та морфологічних елементів в українській мові) [33], А. Міщенко (дослідження машинного перекладу у контексті сучасного науково-технічного перекладу) [39], та зарубіжних дослідників, такі як Л. Гоффманн та Рьольке (дослідження засобів комунікації фахової мови) [65], Г. Крінґс (дослідив співвідношення науки і практики в технічній документації) [68], Ю. Найда (розробив метод компонентного аналізу, який дозволяє розділити слова на компоненти та створений для досягнення високої ефективності при перекладі). Такі вчені, як Г. О. Грицик, Т. Кияк, О. В. Ключник, проводили дослідження, вивчаючи стилістичні особливості, методи, етапи, види та закономірності науково-технічних текстів на основі аналізу мовного матеріалу з різних галузей науки і техніки.

Розвідки зазначених науковців сприяли формуванню комплексного підходу до класифікації науково-технічних текстів та допомогли встановити їхні особливості, такі як специфічна лексика, використання термінології та технічних та фахових термінів, об'єктивність та точність виразу, а також особливості структури та стилю таких текстів. У відношенні перекладу науково-технічних текстів ці дослідження розкрили значення правильного відтворення специфічної лексики та термінології, забезпечення максимальної точності та відповідності оригіналу, а також важливість збереження структури та стилю тексту при перекладі. Вони надали важливі настанови та методичні підходи для вдосконалення процесу перекладу науково-технічних текстів.

Переклад – це чітке перетворення повідомлення, вираженого засобами однієї знакової системи, в повідомлення, відтворене засобами іншої знакової системи. Перекладач науково-технічного тексту має пам’ятати про його основне завдання – передачу реципієнту точної, конкретної інформації шляхом логічної інтерпретації фактичного матеріалу, котра не підкріплена емоційним вираженням [53, с.244].

Мета будь-якого перекладу полягає в тому, щоб передати певну інформацію та ознайомити читача, який не розуміє мови оригіналу, зі змістом тексту. Переклад - це процес виразного висловлення в одній мові того, що вже було висловлено в іншій мові.

Можна виокремити такі види науково-технічного перекладу:

1. **Технічний переклад**. Цей вид перекладу стосується текстів, пов'язаних з технічними та інженерними питаннями. Це може бути технічна документація для обладнання, специфікації, інструкції з монтажу та експлуатації, схеми, тощо. Для успішного технічного перекладу необхідні знання та розуміння технічних та інженерних концепцій і спеціалізованої термінології.
2. **Науковий переклад**. Науковий переклад охоплює тексти, пов'язані з академічними та науковими дослідженнями. Це можуть бути наукові

статті, дисертації, наукові звіти, лекції та інші матеріали, які містять нові наукові відкриття та дослідження.

Науковий та технічний переклади, як самостійна галузь, вивчає об'єктивні закономірності перекладу через аналіз матеріалів, написаних на різних мовах, зокрема в галузі природничих і точних наук. Переклад технічних текстів має деякі спільні риси з перекладом наукових текстів, але відрізняється певними особливостями [23].

Можна виділити наступні принципи перекладу наукових та технічних текстів:

1) **Збереження наукового змісту**. Переклад повинен передавати науковий зміст тексту точно та адекватно, зберігаючи сферу природничих і точних наук.
2) **Знаходження спільних мовних закономірностей**. Дослідження виявляє спільні мовні закономірності, які існують в галузях науки та техніки, і обирає відповідні лексичні та граматичні засоби для перекладу.
3) **Використання наукових досягнень**. Перекладання наукового та технічного тексту може включати використання сучасних методів та моделей для ефективного відтворення нестандартних процесів та термінології.
4) **Систематизація процесів на міждисциплінарному рівні**. В цій галузі систематизується процес адаптації міждисциплінарних аспектів науки та техніки в текстах, щоб зрозуміти та передати їхній зміст читачу.

Переклад наукових текстів - це складний процес, який вимагає не тільки знань мови, але й розуміння конкретних наукових та технічних понять і закономірностей для ефективного відтворення інформації між мовами. Переклад технічних текстів подібний до перекладу наукових текстів, але має свої особливості. Технічна термінологія не впорядкована так чітко, як наукова. У технічному перекладі менше акценту робиться на виразність мови.

Проте для успішного перекладу технічних текстів необхідно дотримуватися певних критеріїв і вимог. Технічний текст, так само як і науковий, повинен бути чітко зрозумілим. Слід уникати зайвих повторів та «сухості» викладу. Важливо правильно розуміти та вірно відтворювати терміни, що містяться в оригінальному тексті, це є основним правилом для перекладача науково-технічних текстів.

Клаус Шуберт підкреслює, що технічний переклад, який розглядається як професійна комунікативна діяльність, відзначається складним і міждисциплінарним контекстом. Цей контекст визначається різними факторами, які впливають на роботу перекладача, а також визначає стратегії та ресурси, які вони використовують у своїй діяльності. Також, він наголошує на тому, що основними характеристиками технічного перекладу є виокремлення основного змісту, послідовність та структура доступу. Зауважено, що користувачі рідко читають технічні документи від початку до кінця, а замість цього вони використовують їх для отримання конкретної інформації чи консультацій [59].

3. **Медичний переклад**. Цей вид перекладу стосується текстів з медичної сфери, таких як медичні записи, клінічні дослідження, медична документація, наукові публікації у медицині та інше. У медичному перекладі необхідно мати глибоке розуміння спеціалізованої медичної термінології, а також знати анатомію, фізіологію та медичні процедури.
4. **Науково-популярний переклад**. Це переклад текстів, призначених для широкого загалу іншомовного читача, які містять популярно наукові пояснення та інформацію, розраховану на розуміння основних наукових принципів і понять.
5. **Патентний переклад**. Переклад текстів патентів та інших документів, що стосуються інтелектуальної власності, щоб забезпечити їхню офіційну реєстрацію в інших країнах.
6. **Екологічний та науковий переклад**. Цей вид перекладу стосується текстів, пов'язаних з екологічними питаннями, такими як звіти про середовище, екологічні дослідження, статистика щодо викидів, тощо.

7. **Інформаційний та технічний переклад**. Цей вид перекладу включає тексти, пов'язані з інформаційною технологією, програмним забезпеченням, веб-сайтами, документацією для користувачів та інше [2].

Науково-технічний переклад також ділиться на більш дрібні жанри, а саме:

- патентна література,
- науково-технічна періодика,
- неперіодичні видання.

З іншого боку, науково-технічний переклад можна розділити на піджанри в залежності від наукового напряму тексту, а саме: юридичний, медичний, технічний переклад тощо [20, с.7].

Мова науково-технічних текстів, за винятком науково-популярних, відрізняється відсутністю емоційного навантаження, образних порівнянь, метафор, гумору, іронії та інших художніх засобів. Основною особливістю таких текстів є те, що вона призначена для фахівців у відповідній галузі знань, на відміну від художніх текстів.

Технічні перекладачі повинні володіти не лише вихідною та цільовою мовами, а й мати базове розуміння предметної галузі. Ними переважно є лінгвісти, які вдосконалюють спеціалізовані навички у певних технічних галузях або інженери, науковці, котрі розвинулися у сфері лінгвістики [76, с. 1].

У мовному плані це відображено у використанні спеціалізованої термінології, яка виражає концепції, характерні для даної галузі знань. За функціональним визначенням, стиль визначається соціокультурним контекстом, в якому мовленнєвий жанр набуває прагматичного значення.

Найбільш типовою лексичною ознакою науково-технічної літератури є насиченість тексту спеціальними термінами, термінологічними словосполученнями. Терміни – слова або словосполучення мають лінгвістичні властивості як і інші одиниці словникового складу [23, с.86]. Переклад термінів вимагає знання тієї галузі, якої стосується переклад, розуміння змісту термінів англійською мовою і знання термінології рідною мовою [1, с.126]. Якість перекладу науково-технічних текстів значною мірою залежить, по-перше, від

особливостей цього виду текстів, по-друге, від рівня мовної й загальної технічної та наукової підготовки особи, яка займається перекладом [44, с.300].

Слід розрізняти два види перекладу: дослівний та буквальний. Дослівний переклад точно відтворює конструкції оригінального тексту без будь-яких змін в порядку слів і без врахування смислових відмінностей між словами чи фразами. Буквальний переклад відтворює переклад по зовнішній (графічній або фонетичній) подібності між іноземним та українським словом або словосполученням, без врахування смислових відмінностей між ними. Звідси зрозуміло, що дослівний переклад за певних умов є цілком закономірним явищем, а буквальний не допускається ніколи. Часто дослівний переклад терміну може призвести до неточного розуміння його значення через можливу розбіжність між буквальним і спеціалізованим термінологічним значеннями. З цієї причини рекомендується користуватися технічним словником відповідної галузі для точного перекладу термінів [10, с.132].

Науково-технічним текстам притаманне використання науково-технічної термінології. Термінами називаються слова і словосполучення, що позначають специфічні об’єкти і поняття, якими оперують фахівці певної галузі науки чи техніки. Як терміни можуть використовуватися як слова, що вживаються майже виключно в рамках даного стилю, так і спеціальні значення загальнонародних слів [31, с.86].

Термін - це спеціальне слово або вираз, який має емоційно нейтральне значення і використовується для позначення конкретного поняття в певній галузі науки або техніки. Термін зазвичай не має внутрішнього емоційного відтінку (зазвичай), його переклад може бути здійснений за допомогою повного або абсолютного еквіваленту, і, за думкою багатьох вчених, не створює складнощів при перекладі.

У науково-технічних текстах, щоб вибрати адекватний спосіб перекладу, терміни можна та слід систематизувати зі структурної точки зору.

У роботі виділяємо наступні типи термінів:

1. прості терміни: *das Display* [93], *die Siebe* [96]

2. складні терміни, які найчастіше утворюються словоскладанням: *das Heizelement* [96], *die Zieltemperatur* [100], *die Standardmaßeinheit* [100];
3. словосполучення, коли один компонент визначає інший (атрибутивний зв'язок): *empfindliches Geschirr* [100], *temperaturempfindliche Kunststoffe* [96];
4. скорочення складів, які перетворилися на самостійні слова: *Eco (ecological)*[96], *Bio (biologisch)* [96];

Переклад науково-технічних текстів є важким завданням через наявність багатьох полісемічних слів, які мають різні значення в різних мовах, і без відповідних знань у відповідній галузі неможливо точно вибрати правильний варіант перекладу. Також важливо враховувати стиль викладу, який є характерним для даної галузі.

Переклад технічної документації та наукових праць стикається зі значними труднощами, особливо тоді, коли одне слово має кілька можливих значень. Вибір еквівалента, який не спотворює суть та точно передає правильне тлумачення терміну у конкретному контексті, залежить від компетентності перекладача як у володінні обома мовами, так і у його експертизі у відповідній галузі. Іноді у різних технічних галузях можуть існувати відмінності в тлумаченні того ж самого терміну, і це додає складності процесу перекладу.

У науковій та технічній літературі часто зустрічаються абревіатури, які можуть бути загальновживаними або створеними авторами і використовуватися в конкретному тексті: *WLAN* [96], *Wi-fi* [96], *MAC-Adresse(Media-Access-Control-Address)*[96]. Інтернаціоналізми *(App[96]*, *End* [99], *Connect*[96]), у свою чергу, можуть спрощувати завдання перекладача, але також можуть призводити до плутанини через існування так званих "хибних друзів перекладача". Важливо зауважити, що прийняті скорочення є офіційними та загальноприйнятими і не підлягають довільним змінам або замінам.

Основні вимоги до наукового перекладу включають наступне:

Точність. Переклад повинен бути точним і чітко відображати зміст оригіналу. Проте це не передбачає буквалізму, який може викривити зміст.

Чіткість та зрозумілість. У наукових текстах не може бути двозначності, тому переклад повинен забезпечувати повну зрозумілість та прозорість змісту оригіналу.

Стислість. Важливо, щоб переклад був лаконічним, але це не повинно впливати на точність передачі інформації.

Грамотність. Переклад повинен відповідати нормам мови перекладу та бути грамотним.

У процесі перекладу науково-технічних текстів перекладач повинен:

1) Правильно розуміти зміст тексту оригіналу.
2) Повно і точно передавати цей зміст за допомогою мови перекладу.

Для успішного перекладу науково-технічних текстів перекладач повинен:

1) Мати достатні знання мови, включаючи спеціальну термінологію в конкретній галузі.
2) Володіти стилем як мови оригіналу, так і мови перекладу.
3) Бути в змозі користуватися додатковими джерелами.
4) Мати знання в галузі, до якої відноситься текст, який перекладається.

Серед методів, за допомогою яких перекладач може підвищити свою кваліфікацію, можна виділити наступні:

1. Читання текстів у відповідній галузі обома мовами для засвоєння необхідного обсягу термінології як в оригіналі, так і у цільовій мові, а також для ознайомлення зі стильовими особливостями науково-технічних текстів.
2. Вивчення специфіки комунікації серед фахівців у галузі, яка перекладається, що дозволяє оволодіти лексикою професійного жаргону. Це може бути важливо, оскільки такий жаргон може створювати значні труднощі для перекладача, оскільки не належить ані до загальновживаної мови, ані до загальновживаної галузевої термінології.
3. Ознайомлення з жанрами, характерними для відповідної сфери комунікації, оскільки вони можуть мати свої власні конвенції, які не є характерними для інших типів текстів.

У перекладі науково-технічного тексту важливо зберегти стиль, манеру та думку автора, одночасно забезпечуючи точність відтворення матеріалу. Адаптація німецького технічного тексту для україномовних читачів без доступу до фахового словника може бути важким завданням. Це особливо актуально через складну структуру багатьох німецьких термінів. Тому у перекладі важливо вирішити "гострі" термінологічні проблеми та розкрити значення більшості німецьких термінів, які часто мають складну будову. Перекладач повинен володіти фаховими знаннями, розуміти предмет дослідження, володіти науковою лексикою та термінологією, і мати відчуття мови. Дослівний або калькований переклад рідко використовується у таких випадках.

1.2. Особливості відтворення перекладу інструкції як піджанру науково-технічних текстів.

Жанр «інструкція» є динамічним і піддається постійним змінам і розвитку, через безперервний науково-технічний прогрес. Цю динаміку підтверджують різноманітні наукові дослідження, які спрямовані на аналіз інструкційних текстів.

Переклад інструкцій залишається відкритим питанням у галузі мовознавства, особливо в контексті перекладу з німецької на українську мову. Дослідження інструкційних текстів були проведені такими зарубіжними вченими, як Розмарі Глазер [62], Гергард Імгрунд [66], Луї Трімбл [75] та вітчизняними: В’ячеслав Карабан [21], Наталія Дячук [13], Ольга Рейда [51], Наталя Кузьменко [31] та ін.

Німецький дослідник Гергард Імгрунд вказує, що інструкція - це засіб передачі інформації користувачам для правильного та безпечного використання продукту. Він наголошує, що інструктивні тексти можуть включати слова, знаки, символи, а також аудіо- або візуальну інформацію, які можуть бути окремими елементами або складовими частинами різних комбінацій [66, с.776].

Лінгвіст Розмарі Глазер також розглядає інструкції як технічні тексти, призначені для нефахівців. Її точка зору полягає в тому, що такий тип технічної

документації рекомендований для користувачів, які не мають відповідної професійної кваліфікації [62, с.51].

Американський дослідник Луї Трімбл визначає поняття "інструкція" як опис послідовності дій, необхідних для досягнення певної мети. Він також вказує на важливість включення як словесних, так і візуальних елементів у склад інструкцій для полегшення розуміння інформації користувачем. Трімбл розрізняє різні типи вказівок, такі як прямі, непрямі та інструктивні, і пояснює їх використання для передачі інформації користувачеві [75, с.20].

Наталія Дячук в своєму дослідженні висвітлила питання адекватності перекладу технічних інструкцій та зазначила, що при перекладі технічних інструкцій основну увагу слід приділяти комунікативній цінності та внутрішньому змісту тексту, що забезпечується певним набором лексичних одиниць, які здатні викликати певні асоціативні ланцюги [13, с.34]. Питання адекватності перекладу інструкцій також було досліджено Ольгою Рейда , яка наголосила також на вимогах щодо максимально можливої еквівалентності перекладів таких інструкцій українською мовою зумовлюють необхідність детального вивчення окремих ознак цього науково-технічного тексту і шляхів їх адекватного відтворення у перекладі [50].

Наталя Кузьменко у текстах інструкцій з експлуатації виявила велику кількість науково-технічної термінології та вживання технічної фразеології та визначила лексико-граматичні особливості текстів інструкцій [31].

Інструкції можна класифікувати за різними критеріями. Ось декілька типів інструкцій, в залежності від їхнього призначення та характеристик:

1. **Інструкції з експлуатації**: надають інформацію про те, як правильно використовувати певний продукт чи пристрій, зазвичай побутовий або технічний.
2. **Інструкції з монтажу та збирання**: надають вказівки щодо того, як зібрати чи монтувати певний предмет чи конструкцію, включаючи послідовність дій та необхідні інструменти.

3. **Інструкції з обслуговування та ремонту**: надають інформацію про технічне обслуговування, догляд і ремонт певного обладнання чи машини.
4. **Інструкції з програмного забезпечення**: описують, як користуватися програмним продуктом, включаючи встановлення, налаштування та використання програм.
5. **Інструкції з безпеки**: надають інформацію щодо правил безпеки під час використання певного продукту, обладнання чи послуги.
6. **Інструкції зі здоров'я та медицини**: надають рекомендації щодо підтримки та покращення здоров'я, а також інструкції щодо прийому лікарських препаратів чи виконання медичних процедур.
7. **Інструкції з викладання та навчання**: розробляються для вчителів, тренерів та навчальних закладів і містять інформацію про те, як ефективно навчати або навчатися певному матеріалу.
8. **Інструкції з кулінарії**: надають рецепти та інструкції щодо приготування їжі [59, с.51].

Інструкції до побутової техніки належать до категорії науково-технічних текстів. Ці текстові документи розробляються виробниками побутової техніки з метою надання користувачам докладних вказівок щодо коректної експлуатації, обслуговування, налаштування та догляду за приладами. Інструкції до побутової техніки включають в себе технічні відомості, функціональні описи, поради щодо безпеки та іншу інформацію, яка стосується коректного використання та догляду за приладом. Ці інструкції мають на меті забезпечити безпеку, ефективну роботу та тривалу службу пристроїв для кінцевих користувачів.

Ці інструкції нерідко містять технічні терміни, які потребують спеціалізованого розуміння, що є характерною рисою науково-технічних текстів. Окрім того, інструкції мають за мету надавати конкретну технічну інформацію та деталізувати послідовність дій, які користувач має виконати для досягнення певного результату або для забезпечення правильної роботи приладу. Інструкції з експлуатації часто включають твердження, які містять фонову інформацію, що

стосується матеріалів, потенційних небезпек та принципу дії, і які важливо враховувати під час використання [64, с.542-543].

Тому важливо відзначити, що інструкції до побутової техніки мають бути чіткими, доступними та легкими для розуміння широкого кола користувачів, адже вони призначені для практичного застосування. Можна визначити, що основна вимога до перекладу інструкцій - це точний і чіткий виклад формального характеру, опис і пояснення фактів, де майже не використовуються виразні засоби.

Аналіз цього роду документів свідчить про велику кількість відмінностей між вітчизняними та іноземними інструкціями. Здебільшого ці відмінності мають стилістичний характер на рівні синтаксису та лексики. Тому можна сказати, що для перекладача необхідно не лише перекласти належним чином текст інструкції, а й адаптувати його на мову перекладу [31, с.85].

У більшості випадків завдання перекладача полягає в тому, щоб передати зміст оригінального тексту інструкцій як найточніше. Не існує тексту, який неможливо перекласти, але існують певні труднощі у процесі перекладу.

Отримавши конкретні вказівки, користувачі переходять до наступного етапу комунікації, який включає в себе регулювання своїх дій. Інформація, яка подана в науково-технічних текстах, впливає на поведінку читачів і спонукає їх до виконання певних дій [45, с.83]. Споживачі спочатку ознайомлюються з правилами використання пристрою, а потім переходять до його практичної експлуатації.

Переклад текстів такого типу викликає значні труднощі: такі документи характеризуються лаконічністю, стислістю, відсутністю розгорнутих пояснень, тому перекладач повинен сам добре розбиратися у цій сфері або іноді консультуватися з фахівцем [31, с.82].

Поширення науково-технічної літератури, зокрема інструктивних текстів, і розвиток галузі науково-технічного перекладу мають на меті забезпечити користувачів, чи то фахівців, чи простих споживачів, доступністю і зрозумілістю перекладу. Розуміння таких текстів не повинно викликати у користувачів надто

великих труднощів. Тому перекладач повинен мати великий багаж знань у сферах механіки, електроніки, програмування та інших технічних галузях. Крім того, важливо забезпечити максимальну точність в передачі інформації про технічні характеристики, проектні схеми, креслення та інші технічні деталі.

Можна виділити наступні особливості інструкцій до побутових приладів:

1. Простий та доступний мовний стиль;
2. Структурованість (інструкції зазвичай мають структурований формат з розділами та підрозділами для кращої орієнтації користувача, що включає в себе заголовки, номери сторінок, списки кроків та ілюстрації);
3. Пояснення функцій та можливостей;
4. Безпека (інструкції мають виділяти важливі аспекти безпеки, зокрема правила використання приладу, як уникнути травм та небезпек, і що робити в надзвичайних ситуаціях);
5. Підказки щодо обслуговування та догляду;
6. Технічна інформація (це можуть бути, наприклад, характеристики, вимоги до підключення та джерело живлення);
7. Переклади (у випадках, якщо прилади постачаються на різних ринках, інструкції можуть мати переклади на різні мови);
8. Ілюстрації та схеми (допомагають візуально пояснити користувачеві, як використовувати прилад).

Інструкції постійно зазнають впливу технічного прогресу, що призводить до виникнення нових форм інструктивних текстів. В період сучасної цифрової епохи інструкції не обмежуються лише друкованими версіями. З'явилися також електронні варіанти, наприклад, PDF-документи та онлайн-довідники, які надають користувачам всю необхідну технічну інформацію. Крім цього, можна виділити ще один підвид інструкцій – відеоінструкції [73, с.55].

Створені відеоінструкції до побутових приладів - це ефективний та прогресивний спосіб надати користувачам зрозумілу та докладну інформацію

щодо використання та обслуговування побутової техніки. Забезпечення чіткості, докладності та зрозумілості відеоінструкцій допоможе користувачам ефективно використовувати побутову техніку та мінімізувати можливі помилки.

Тому інструкція як науково-технічний текст, характеризується загальними особливостями, притаманними усім жанровим різновидам цього стилю, проте має властиві ознаки, які слугують певним доповненням до усталених. Такий об'єднаний підхід дозволяє виділити інструкцію як самостійний піджанр науково-технічного тексту.

1.3. Визначення поняття «граматична трансформація» та необхідність використання граматичних трансформацій у перекладі текстів до побутових приладів.

Використання різних мовних трансформацій в перекладі є важливою стратегією для покращення якості перекладу та забезпечення більшої природності та адаптації тексту до цільової мови. Коректне відтворення тексту оригіналу іншою мовою безпосередньо залежить від застосування мовним посередником перекладацьких трансформацій. Основною метою перекладача є забезпечення семантичної еквівалентності між початковим текстом і перекладом, яка досягається перекладацькими трансформаціями, які називаються перетвореннями, що дозволяють перейти від оригінальних одиниць до відповідних одиниць у перекладі зі збереженням суті вихідної фрази [49].

У процесі перекладу часто стає неможливим використати буквальний словарний відповідник, і перекладач вдається до перетворення внутрішньої форми слова чи словосполучення або ж його повної заміни, тобто до перекладацької трансформації [17, с.148].

Граматична трансформація - це процес зміни граматичної структури речення чи фрази з метою зміни їхнього значення, структурного вигляду або стилю. Цей термін активно використовується в лінгвістиці та перекладознавстві для опису різних мовних маніпуляцій з граматичними особливостями мови, що можуть виникати під час перекладу або аналізу мови.

Граматичні трансформації відіграють важливу роль у процесі перекладу та мають значний вплив на текст, оскільки вони впливають на структуру та форму тексту у цільовій мові. Вони допомагають зберегти семантичний зміст оригінального тексту, адаптувати текст до мовних особливостей цільової мови, змінювати структуру речень та акценти в тексті. Граматичні трансформації також дозволяють перекладачам вирішувати синтаксичні розбіжності між мовами та зберігати стильові особливості оригінального тексту. В результаті, вони впливають на точність, природність і зрозумілість перекладу, роблячи його більш адекватним та сприйнятливим для читача в цільовій мові.

У сучасному вітчизняному та зарубіжному перекладознавстві існують різні визначення поняття «граматичної трансформації», які ґрунтуються на різних підходах та принципах.

Як стверджує В. Карабан, обов'язковою умовою адекватного перекладу є вміння правильно аналізувати граматичну будову іншомовних речень, правильно визначити граматичні труднощі перекладу й конструювати речення в перекладі відповідно до норм мови і жанру перекладу [21, с. 16]. Відповідно, всі граматичні труднощі перекладу він поділяє на такі: 1) труднощі, що зумовлені розбіжностями в будові мов, у наборі їхніх граматичних категорій, форм і конструкцій; 2) труднощі, пов'язані з різним обсягом змісту подібних у двох мовах форм і конструкцій; 3) труднощі, спричинені наявністю граматичних явищ у мові тексту оригіналу, що мають відмінні від відповідних граматичних явищ мови перекладу функціональні характеристики; 4) труднощі, пов'язані з граматичними явищами, що мають різні частотні характеристики та спричинені розбіжностями в мовностилістичних нормах текстів мовами оригіналу й перекладу [21, с. 17].

Перекладач може стикатися з додатковими викликами через постійні зміни в мовах. У процесі перекладу він опрацьовує дві мови, які є динамічними системами, які постійно еволюціонують у різних напрямках. Особливо відчутні зміни, коли вихідна та цільова мови належать до різних мовних груп за генеалогічною класифікацією. Згідно з М. Шульцом, хоча зміни в граматиці

відбуваються повільніше порівняно з лексичним складом, вони є тоншими [2], що вимагає від перекладача додаткових зусиль для точного і зрозумілого перекладу.

М. Кур'янова відзначає, що граматичними особливостями, які впливають на морфолого-категорійні трансформації під час перекладу науково-технічних текстів, є такі: а) розбіжності в будові мови як наборі певних граматичних категорій та форм: німецькі артиклі, наприклад, як категорія означеності / неозначеності, що визначають новизну інформації, невідомі українській мові; б) різний обсяг змісту подібних конструкцій; в) відмінні функціональні характеристики, наприклад, різні форми однини та множини; г) відмінне частотне навантаження активного та пасивного стану, дійсного та мовного способів, інфінітивних конструкцій тощо; д) різнотипність вираження «формальних» підметів "*man*" та "*es*", неможливих у структурі українського речення; використання лексичних засобів для вираження граматичних категорій, коли при використанні німецького плюсквамперфекта в українському реченні з'являються «раніше, перед тим, до того»; е) відмінна сполучуваність слів тощо [32, с. 4].

Граматичні трансформації в перекладі текстів до побутових приладів є необхідною та важливою стратегією для забезпечення якісного та адекватного перекладу. У процесі перекладу тексту, що включає технічні та наукові аспекти, перекладачі стикаються з численними граматичними труднощами, які вимагають від них додаткових знань та умінь.

Граматичні трансформації допомагають забезпечити семантичну еквівалентність між оригінальним текстом і перекладом, змінюючи граматичну структуру речень чи фраз з метою збереження суті вихідної інформації. Це особливо актуально у випадках, коли вихідна та цільова мови відзначаються різницею у граматичних особливостях.

При перекладі науково-технічних текстів граматичні трансформації виявляються як ефективний засіб вирішення труднощів, пов'язаних з розбіжностями у будові мов та їхніх граматичних категоріях. Зокрема, вони

дозволяють вирішувати питання різниці в обсязі змісту, функціональних характеристиках, частотному навантаженні та інших аспектах, що впливають на якість та адаптованість перекладу.

Загалом, граматичні трансформації в перекладі відіграють важливу роль у забезпеченні точності, природності та зрозумілості перекладу, а також у вирішенні викликів, пов'язаних із постійними змінами в мовах та їхній граматичній структурі.

ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 1

Під час ретельного аналізу науково-технічних текстів виявлено важливі особливості, що визначають їхню структуру, термінологію та специфіку вираження інформації. Ці особливості піддавались науковим та дослідницьким дослідженням як вітчизняними, так і зарубіжними вченими. У своїх дослідженнях вчені, такі як В. Карабан, М. Кур'янова та А. Міщенко, розглядають граматичні трансформації як ефективний спосіб збереження семантики оригіналу та адаптації тексту до структури цільової мови. Це особливо важливо у випадку інструкцій, де точність та чіткість викладу є критичними для правильного розуміння та використання побутової техніки.

При цьому переклад необхідно розглядати як інтердисциплінарний процес, важливий для розвитку не лише лінгвістичних, а й наукових та технічних дисциплін. Відзначено, що правильний переклад важливий для точного та об'єктивного висловлення науково-технічної інформації, що є важливою ланкою в глобальному обміні знанням. Ці тексти вимагають чіткого та доступного вираження, адже вони призначені для розуміння широким колом користувачів. Такий підхід є ключовим для забезпечення правильного використання та безпеки продуктів, що, в свою чергу, впливає на розвиток глобального обміну знаннями. Важливо враховувати, що інструкції до побутової техніки мають конкретні вимоги, такі як простий та доступний мовний стиль, структурованість, безпека та ілюстрації для кращого розуміння. Ці вимоги роблять переклад інструкцій складним завданням, де важливо не лише передати текст мовою перекладу, але й забезпечити адаптацію його до мовних та культурних особливостей аудиторії.

Дослідження також підкреслює вплив технічного прогресу на форми інструкцій, зокрема на появу електронних та відеоінструкцій. Ці нові формати стають більш доступними та зрозумілими для сучасного користувача, підкреслюючи необхідність вдосконалення методів науково-технічного перекладу в контексті цифрової епохи.

Узагальнюючи, інструкція як науково-технічний текст визначається своєрідними вимогами до мови та структури, які враховуються під час перекладу. Такий підхід дозволяє підкреслити важливість точності, доступності та адаптованості інструкцій для кінцевого користувача, що є ключовим чинником у вдосконаленні обміну технічними знаннями та використанні нових технологій у цьому процесі.

Стратегія граматичних трансформацій в перекладі науково-технічних текстів, зокрема інструкцій до побутової техніки, виявляється необхідною для досягнення семантичної еквівалентності та забезпечення адекватності перекладу. Глибоке розуміння граматичних особливостей мови оригіналу і вміння вирішувати граматичні труднощі стають важливими чинниками для перекладача.

Зазначено, що граматичні трансформації включають в себе не лише зміни в граматичних конструкціях, а й адаптацію до стилістичних та функціональних відмінностей між мовами. Це сприяє збереженню структури та стильових особливостей оригінального тексту, що є важливим для вірного відтворення не лише семантики, а й інтонації та специфіки мовлення.

Загалом, граматичні трансформації стають ключовим елементом успішного перекладу науково-технічних текстів, а їх розуміння та використання допомагає перекладачам подолати граматичні труднощі та створити переклад, який не лише передає зміст, але й враховує особливості мовлення та сприйняття в цільовій аудиторії.

РОЗДІЛ 2 ГРАМАТИЧНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ У ПЕРЕКЛАДІ НАУКОВО-ТЕХНІЧНИХ ТЕКСТІВ ДО ПОБУТОВИХ ПРИЛАДІВ

2.1. Огляд та роль основних граматичних трансформацій у перекладі інструкцій до побутових приладів та їх вплив на текст.

Переклад текстів інструкцій до побутових приладів вимагає від перекладача розуміння та врахування граматичних особливостей мови, з якої відбувається переклад, і мови, на яку перекладається текст. Основні граматичні трансформації можуть впливати на зміст і структуру тексту, а також на виразність та природність перекладу.

За визначенням, наведеним у лінгвістичній енциклопедії О. О. Селівановою, трансформація є основою більшості прийомів перекладу, яка полягає у зміні формальних (лексичні або граматичні трансформації) або семантичних (семантичні трансформації) компонентів вихідного тексту при збереженні інформації, призначеної для передачі [52, с. 536].

Інструкції призначені для практичного використання, їх переклад на українську мову набуває великої важливості та необхідності. Перекладач має демонструвати відповідальний підхід, оскільки будь-яка неточність у перекладі може призвести до ряду проблем чи ускладнень для користувачів і вплинути на репутацію виробника.

Найпершою вимогою до перекладача є те,що він має бути обізнаним із тією шалуззю суспільного виробництва, матеріального чи духовного, які присвячено першотвір. Перекладач, окрім того, повинен володіти знаннями широкого культурного спектру [18, с.17].

Щоб виконати якісний переклад, необхідно з’ясувати з якими проблемами можна зіткнутися, а також продемонструвати готовність їх вирішувати [74, с. 139]. Щоб забезпечити адекватність тексту перекладу, фахівці перекладознавства вдаються до застосування різних трансформацій.

Необхідно зауважити, що синтаксис інструкцій з експлуатації характеризується багатогранністю, оскільки вміщує безліч граматико-синтаксичних конструкцій. Така своєрідність може становити певну перешкоду при ознайомлені з текстом та пізнані основної думки. У зв'язку з цим, перед перекладачами стоїть важливе завдання – відтворення складної специфіки синтаксису тексту оригіналу шляхом застосування трансформацій [38, с.70].

За висловлюваннями В. Карабана та М. Кур'янової важливо враховувати, що граматичні аспекти є ключовими у процесі адекватного перекладу науково-технічних текстів. Врахування різниць у граматичних категоріях, формах та конструкціях між мовами, а також розуміння їх функціональних характеристик, є важливими для успішного перекладу. Саме «інструментом» для адекватного перекладу можна назвати граматичні трансформації.

М. Шемуда зазначає наступне: «переклад з однієї мови на іншу неможливий без граматичних трансформацій. Граматичні трансформації – це в першу чергу перебудова пропозиції (зміна його структури) і всілякі заміни – як синтаксичного, так і морфологічного порядку» [54].

Обов'язковою умовою адекватного перекладу для лінгвістів В. І Карабан, О. В. Борисова, Б. М. Колодій, К. А. Кузьміна, є вміння правильно аналізувати граматичну будову іншомовних речень, мати широкі знання граматичних норм цільової мови та сталі навички мовлення мовою перекладу, у тому числі навички вживання у перекладі слів, словосполучень та синтаксичних конструкцій, які є у мові перекладу і які відсутні у мові оригіналу [22, с. 10-14].

До особливостей, які викликають застосування прийомів морфологічно-категорійних трансформацій при перекладі науково-технічних текстів з німецької мови на українську, відповідно до досліджень Т. Р. Кияка, А. М. Науменка, О. Д. Огуя включають:

а) Розбіжності у мовній структурі, такі як наявність німецьких артиклів, що визначають означеність/неозначеність та позначають новизну інформації, яка відсутня в українській мові.

б) Відмінності у кількості інформації, яку можуть нести аналогічні конструкції.

в) Розбіжності у функціональних характеристиках, зокрема, у варіантах форм однини та множини.

г) Відмінності в частоті вживання активного та пасивного стану, дійсного та мовного способів, інфінітивних конструкцій тощо.

д) Вираження "*формального*" підмета та додатка за допомогою "*man*", "es", що неможливе в структурі українського речення; також використання лексичних засобів для вираження граматичних категорій.

е) Відмінна можливість комбінування слів та їх взаємодія в різноманітних конструкціях [25, с. 221].

Ці особливості вимагають від перекладача не лише знання обох мов, але й глибокого розуміння контексту, специфіки та мети тексту, що перекладається. Такий підхід дозволяє максимально точно та ефективно передавати інформацію та структуру оригіналу в українському варіанті тексту.

Граматичні трансформації, визначені як структурні зміни речення під час перекладу, спрямовані на зміну граматичного значення мовних одиниць оригіналу для досягнення максимально точної та чіткої відповідності мові перекладу. У перекладі ділової кореспонденції ці трансформації враховують загальні норми перекладу та вимоги науково-технічних текстів.

Граматичні трансформації включають чотири типи: 1) додавання граматикалізованих одиниць, наприклад, сполучників, займенників тощо; 2) вилучення граматикалізованих елементів; 3) транспозиція / перестановка; 4) заміна. Граматичні трансформації відбуваються на синтаксичному та морфологічному рівнях і в процесі перекладу застосовуються в комбінації. Трансформації додавання та вилучення граматичних одиниць під час перекладу мають певне прагматичне спрямування, адже спрямовані на уточнення та корегування думки з урахуванням особливостей сприйняття інформації адресантом [43].

А. Мамрак, виділяє структурні перекладацькі трансформації, до яких належать транскрибування, транслітерація, калькування, описовий переклад, наближений переклад та трансплантація. Окрім вищенаведених, вона також вирізняє перестановку, заміну, додавання та опущення [37, с. 107].

У своїй роботі ми зупиняємося та розглядаємо лише граматичні трансформації.

Граматичні трансформації виникають, коли структура речення в оригіналі відрізняється від мови перекладу, і мовні конвенції цільового простору вимагають внесення змін та перестановок. Граматичні трансформації полягають у перебудові структури речення в перекладацькому процесі відповідно до норм мови перекладу [36, с.74].

Різні дослідники виділяють різноманітні види граматичних трансформацій. В. Карабан виділяє такі основні типи граматичних трансформацій:

– *синтаксичне уподібнення (дослівний переклад)*. Трансформація, яка передбачає збереження синтаксичної структури речення при перекладі, допускаючи можливі варіації в самому висловленні;

– *членування* (*внутрішнє та зовнішнє*). Внутрішнє членування включає перетворення структури складних одиниць. Зовнішнє членування включає визначення границь тексту, такі як абзаци, розділи тощо;

– *інтеграція* (передбачає об'єднання окремих елементів тексту для поліпшення зв'язку і зрозумілості);

– *транспозиція* (зміна порядку слів, фраз або речень для підкреслення певних аспектів або поліпшення структури.);

– *заміна* (форм числа іменників, форми та часу дієслова; способу дієслова; частин мови);

– *додавання* (доповнення тексту новими елементами для збагачення інформації або поліпшення структури);

– *вилучення* (видалення частин тексту з метою уточнення або корекції змісту);

– *антонімічний переклад* (заміна слів антонімами для передачі протилежного значення);

– *експлікація або описовий переклад* (передача інформації через додаткові пояснення для забезпечення кращого розуміння);

– *комплексна трансформація* (включає дві або більше з названих простих трансформацій) [21, с. 17].

В свою чергу, Л. Науменко та А. Гордєєва також запропонували свій варіант видів граматичних трансформацій [42]:

1) внутрішній поділ;
2) зовнішній поділ;
3) внутрішня інтеграція;
4) зовнішня інтеграція;
5) зміна порядку слів;
6) компенсація.

В нашій роботі ми притримуємось класифікації саме цих вчених, які на наш погляд, будуть найефективнішими при перекладі інструкцій до побутових приладів.

Надалі в роботі розглянемо детальніше види граматичних трансформацій та обґрунтуємо їх використання при перекладі інструкцій до побутових приладів.

2.1.1. Синтаксичне уподібнення

Синтаксичне уподібнення, також відоме як дослівний переклад, це перекладацький метод, при якому перекладач дотримується структури та порядку слів в оригінальному тексті під час перекладу. Тобто, фрази і речення відтворюються дослівно, і структура перекладу максимально повторює структуру оригінального тексту. Основна ідея полягає в тому, щоб як найточніше відтворити граматичну конструкцію речення або фрази, допускаючи при цьому можливі мінімальні варіації у виразі.

Синтаксичне уподібнення дозволяє зберегти оригінальну граматичну конструкцію, але враховує можливі невеликі адаптації для забезпечення

природного звучання в мові перекладу. Цей метод може бути корисним, коли важливо зберегти точне формулювання або коли структура речення відіграє важливу роль у сприйнятті змісту тексту.

Ця трансформація часто використовується в технічних, наукових текстах, а саме в інструкціях до побутових приладів, де точність термінології є критично важливими.

Нульова трансформація (синтаксичне уподібнення, дослівний переклад) – це спосіб перекладу, при якому синтаксична структура оригіналу перетворюється в аналогічну структуру мови перекладу. Така трансформація використовується у випадках, коли і в мові оригіналу і в мові перекладу існують паралельні синтаксичні структури. Синтаксичне уподібнення може призводити до повної відповідності кількох мовних одиниць та порядку їх розташування в оригіналі та перекладі [16].

Розглянемо це на наступних прикладах:

Приклад 1. *Einige Funktionen besitzen eine Ofenvorheizphase: Nach dem Start der Funktion zeigt das Display an, dass die Vorheizphase aktiviert wurde [100].*

Деякі функції мають фазу попереднього розігріву духовки: Після запуску функції дисплей показує, що фаза попереднього нагріву активована.

В цьому прикладі вираз «*Nach dem Start der Funktion» (Після запуску функції)* — вказує на часовий аспект подій. Окрім того, це речення є підрядним (в німецькому варіанті Objektsatz – підрядне додаткове речення) та розкриває події, пов'язані з активацією фази переднагріву. В українській мові, при перекладі цього речення, можна також простежити підрядне речення з підрядною з'ясувальною частиною. Синтаксична конструкція при перекладі, залишилася незмінною. В оригіналі використано пасивний зворот *"wurde aktiviert" (була активована),* що робить акцент на результаті *(фаза переднагріву стала активною)* і може передавати об'єктивність в описі процесу. Переважання пасивних конструкцій у науково-технічних текстах допомагає акцентувати увагу читача на самій конструкції пристроїв та деталей [45, с.86]. В перекладі ця пасивність виражається через «*активована»*. Хоча відбулося випущення

допоміжного дієслова «*wurde*», який вказує в німецькій мові на пасив дії (Vorgangspassiv), оскільки це не притаманно українській мові.

Приклад 2. *Die Aufgehzeit für 1 kg Pizzateig beginnt ab etwa einer Stunde [100].*

Час підйому 1 кг тіста для піци починається приблизно з години.

В цьому прикладі можемо побачити збереження активного стану в простому реченні мови оригіналу та перекладу, а також повну відповідність граматичної структури речень. У перекладі зберігається послідовне підпорядкування.

В інструкціях до побутових приладів ми простежили також використання великої кількості імперативних речень.

Приклад 3. *Setzen Sie das Produkt in den Korb und drücken Sie die Starttaste [93].*

Помістіть продукт в кошик та натисніть кнопку запуску.

Приклад 4. *Öffnen Sie die Luke der Waschmaschine [93].*

Відкрийте люк пральної машини.

Приклад 5*. Ziehen Sie den Stecker des Anschlusskabels aus der Steckdose [93].*

Витягніть вилку з'єднувального кабелю з розетки.

Приклад 6. *Beachten Sie die Herstellerangaben auf der Verpackung [84].*

Дотримуйтесь інструкцій виробника на упаковці.

Переклад в цих реченнях враховує формальну мову оригіналу – вживання імперативу (***приклад 3,4, 5 і 6***) і передає її в українському перекладі. Звертання до адресата вербалізується за допомогою форми ввічливості *Sie* (*особове звертання*), хоча в перекладі цей займенник опускається.

Крім того, необхідно підкреслити, що в інструкціях спостерігається висока частка використання саме конструкцій із модальним дієсловом [29, с.71]. Цю тенденцію ми також можемо побачити на прикладах:

Приклад 7. *Im Benutzermenü können Sie die eigenen Einstellungen auf die Werkseinstellungen zurücksetzen [93].*

У меню користувача Ви можете змінити попередньо встановлені налаштування будь-якої програми прання за власним бажанням.

У ***прикладі 7*** дієслово «*können*» відображає можливість виконання дії в мові оригіналу та в мові перекладу. У перекладі збережено можливість виконання дії, використовуючи «*можете*», а також враховано формальний характер, використовуючи ввічливе звертання "*Ви*".

Приклад 8. *Je nach Ausstattungsvariante ihres Geschirrspülers können Sie die seitlichen Ablagen herunterklappen, um mehr Platz für höhere Besteckteile zu erhalten [86].*

Залежно від версії обладнання вашої посудомийної машини, ви можете скласти бічні полиці, щоб звільнити більше місця для високих столових приборів.

Цей фрагмент *"um mehr Platz für höhere Besteckteile zu erhalten*" описує мету дії: отримати більше місця для високих столових приборів. Тут використна інфінітивна конструкція «*um .... zu* », яке передається такою підрядним реченням мети «*щоб звільнити більше місця для високих столових приборів*». Речення також містить введення умови та залежність від конкретної версії обладнання: «*Je nach Ausstattungsvariante ihres Geschirrspülers*», що в перекладі перекладається такою ж структурою «*Залежно від версії обладнання вашої посудомийної машини*».

Приклад 9. *Drücken Sie die Taste „Fridge / super 3s“, um die Funktion „Super-Kühlen“ auszuschalten [85].*

Натисніть кнопку " Fridge / super 3s", щоб вимкнути функцію "Супер охолодження".

В німецькому реченні використовується конструкція з інфінітивом "*um...zu*", яка передає підрядне речення мети. У фразі "*Drücken Sie die Taste „Fridge / super 3s*“, *um die Funktion „Super-Kühlen*“ *auszuschalten*" "*um die Funktion „Super-Kühlen“ auszuschalten"* вказує на мету натискання кнопки "*Fridge / super 3s*" - вимкнення функції "*Супер-охолодження*".

Український відповідник також використовує інфінітив з конструкцією "щоб", що вказує на мету дії: "Натисніть кнопку "Fridge / super 3s", щоб вимкнути функцію "Супер-охолодження".

У цих прикладах порядок слів не змінився, щоб зберегти точне формулювання, адже точність в цих випадках є критично важливою для правильного використання приладу. При цьому переклад враховує граматичну структуру, порядок подій та відношення часу. Цей переклад правильно передає інструкції та дії, які потрібно виконати. Отже, можна виділити, що інструкції спрямовані на надання правил, обов'язкових або рекомендованих дій, текстовий вираз використовує наказовий спосіб, що заохочує до виконання дії. Наведені вище приклади перекладів відображають зміст речень мови оригіналу і враховують граматичні особливості німецької мови при перекладі на українську, хоча при цьому використовується синтаксичне уподібнення («*нульова трансформація*»).

Дуже часто в інструкціях до побутових приладів можна спостерігати також використання такої граматичної конструкції в реченні: модальне дієслово + пасивна конструкція.

Наприклад:

Приклад 10. *Färbemittel müssen für den Einsatz in der Waschmaschine geeignet sein und dürfen nur im haushaltsüblichen Maße verwendet werden [94].*

Барвники повинні бути придатними для прання в пральній машині і використовуватися тільки в звичайних побутових кількостях.

Німецьке речення має пасивну конструкцію "*müssen…geeignet sein*" (*повинні бути придатними*). У перекладі також використано пасивну конструкцію "*повинні бути придатними*". У німецькому реченні використано модальне дієслово "*dürfen*" (можна, дозволяється). У перекладі використано аналогічне модальне дієслово "*можуть*" та враховано вимогу і умови, використовуючи слова "*повинні*", "*можуть*" та "*тільки*" для передачі модальності та обмежень речення мови оригіналу. При цьому синтаксична

конструкція залишилася незмінною та переклад речення не суперечить граматичним нормам мови перекладу.

Аналогічна ситуація відображена в наступному прикладі:

Приклад 11. *Lebensmittel, die im Kühlschrank gelagert werden, müssen in geschlossenen Behältern bzw. entsprechend verpackt sein, damit sie keinen Geruch bzw. Feuchtigkeit aufnehmen/abgeben [92].*

Продукти харчування, які зберігаються в холодильнику, повинні бути в закритих контейнерах або належним чином упаковані, щоб вони не вбирали/виділяли запахи або вологу.

У німецькому реченні використано пасивні конструкції "*gelagert werden*" (зберігаються) та "*verpackt sein*" (бути упакованими). У перекладі це виражено за допомогою дієслів "*зберігатися*" та "*бути упакованими*". У німецькому реченні використано модальне дієслово "*müssen*" (повинні). У перекладі також використано аналогічне модальне дієслово "*повинні*".

Приклад 12. *Miele Trockner und Miele Waschmaschinen können als WaschTrocken-Säule aufgestellt warden [94].*

Сушильні машини Miele та пральні машини Miele можна встановити як прально-сушильну колону.

Приклад 13*. Der Schongang kann für die Programme Baumwolle und Pflegeleicht aktiviert werden [94].*

Делікатний режим можна активувати для програм прання бавовни та легкого догляду.

Приклад 14*. Diese Waschmaschine darf nicht an nichtstationären Aufstellungsorten (z. B. Schiffe) betrieben werden [94].*

Цю пральну машину не можна експлуатувати в нестаціонарних місцях (наприклад, на суднах).

Деонтична модальність можливості, виражена за допомогою модального дієслова dürfen ‘могти (з дозволу)’, імпліцитно вказує на існування певної інстанції, яка уповноважена дозволяти або забороняти певну дію. На відміну від модального дієслова können ‘могти, мати можливість, уміти, знати’ [77, с. 383],

воно вносить у текст повідомлення певні обмеження ступеня можливості. У перекладі імпліцитний смисл модальності, яка виражена за допомогою дієслова dürfen, вилучається і може бути відтвореним лише з контексту.

Наведені приклади ілюструють ситуації, коли синтаксичне уподібнення застосовується у перекладі науково-технічних текстів. У цих прикладах, порядок слів не змінюється, але враховується граматична структура та відношення часу. Такий підхід допомагає зберегти точність та формальний характер оригіналу, що є важливим у контексті інструкцій та технічних текстів.

Проте все ж таки при використанні трансформації «синтаксичне уподібнення» можливі деякі зміни для адаптації у мові перекладу.

Розглянемо ще декілька прикладів:

Приклад 15. *Nach Beendigung des Abpumpens entriegelt sich die Luke automatisch [93].*

Після завершення відкачування люк автоматично розблоковується .

Цей приклад відображає також використання трансформації *«синтаксичне уподібнення»*, адже структура перекладу максимально повторює структуру оригінального тексту, хоча з невеликими змінами, а саме зміни порядку слів. У цьому реченні зміна порядку слів зумовлюється тим, що в українській мові немає суворого правила порядку слів, як в німецькій мові, тому слово «*автоматично*» необхідно вжити раніше, щоб підреслити важливість того, що ця дія відбувається автоматично. При цьому речення німецькою та українською мовами мають однакову граматичну конструкцію, але враховуються при цьому невеликі адаптації для забезпечення природного звучання в мові перекладу, а саме такої трансформації як зміни порядку слів.

Аналогічну ситуацію можемо простежити в наступному прикладі:

Приклад 16. *Falls das Wasser in der Waschmaschine noch heiß ist, wird dieses automatisch vom Gerät abgekühlt und abgepumpt [93].*

Якщо вода в пральній машині ще гаряча, вона автоматично охолоджується приладом і відкачується.

У німецькому реченні використано умовну конструкцію "*Falls das Wasser noch heiß ist"*. У перекладі це передано за допомогою *"Якщо вода в пральній машині ще гаряча"*. Використано також пасивну конструкцію для передачі інформації про те, що сама пральна машина автоматично охолоджує і відкачує гарячу воду. У перекладі використано конструкцію "*автоматично охолоджується приладом і відкачується"*, щоб передати той самий зміст та зберегти синтаксичну конструкцію.

Таким чином, синтаксичне уподібнення є ефективним методом перекладу, коли необхідно передати інформацію точно та без зайвих інтерпретацій та зберегти граматичні конструкції, якщо в двох мовах існують паралельні синтаксичні структури.

2.1.2. Вилучення та додавання

Додавання - це граматико-синтаксична мовна трансформація, в процесі якої збільшується кількість елементів у структурі речення. В перекладі можуть бути введені додаткові іменники, дієслова, прикметники, прийменники та словосполучення, які відсутні в оригінальному тексті. Ця трансформація служить для точного відтворення змісту речення, яке перекладається, і дотримання мовних та культурних норм цільової мови.

Додаванням А. В. Мамрак називає «лексичні збільшення, обумовлені формальною невиразністю семантичних компонентів словосполучення у вихідній мові» [37, с. 112].

У нашому дослідженні ми зосереджуємося на граматичних трансформаціях, які включають додавання та вилучення граматикалізованих елементів. А, отже, розглядаємо лише структурні зміни, пов'язані з граматичними одиницями мови, зокрема сполучниками, займенниками, часток та прийменниками, які можуть бути додані чи опущені під час перекладу.

Наш підхід передбачає аналіз та порівняння граматичних конструкцій у вихідному та цільовому текстах з метою з'ясування та покращення точності, ясності та відповідності між мовами. Ми проаналізували, які граматикалізовані

елементи можуть бути додані або опущені для досягнення максимальної адекватності перекладу. Цей підхід дозволяє нам вдосконалювати мовленнєву якість та забезпечувати належну граматичну точність у процесі перекладу.

Наприклад:

Приклад 17. *Diese muss gemäß den geltenden Richtlinien getrennt entsorgt werden* [90].

Її необхідно утилізувати окремо відповідно до чинних правил.

В цьому прикладі використано модальне дієслово "*muss*" (мусити) у німецькому варіанті та його відповідник "*необхідно*" українською. В цьому прикладі також використано граматичну конструкцію модальне дієслово + пасивна конструкція. Окрім того, переклад німецького вказівного займенника "*diese*" (це, ця) виражений особовим займенником "*її*" українському варіанті, щоб вказати на об'єкт, який має бути утилізований. В перекладі відбулося додавання граматикалізованого прийменника «*до*», яке виражає переклад німецького «*gemäß*» через те, що в українській мові словосполучення *«відповідно до правил»* граматично узгоджене.

Приклад 18. *Der Wassertank darf während des Brühvorganges nicht abgenommen werden [90].*

Резервуар для води не можна знімати під час процесу заварювання.

В цьому прикладі була використана також конструкція додавання, а саме додавання прийменника «*для*». «*Der Wassertank*» - це іменник, який містить в собі два іменника «*das Wasser*» і «*der Tank*». В даному випадку, щоб правильно перекласти цей іменник українською, необхідно додати прийменник «для», який вказує на призначення резервуара, тобто його використання для утримання води. Граматично, в українській мові це виражено за допомогою відмінкового відношення (родовий відмінок вказує на власність). "*Резервуар для води*" - фраза, що вказує на призначення резервуара, та включає передбачувану мету використання.

Приклад 19. *Die Entkalkungsflüssigkeit wird in mehreren Pausen durch das Gerät gepumpt und läuft in das Gefäß bis der Wassertank fast leer ist* [86].

Рідина для видалення накипу прокачується через пристрій у кілька перерв і зливається в ємність до тих пір, поки резервуар для води не буде майже порожнім.

"*Die Entkalkungsflüssigkeit*" - іменник у номінативному відмінку однини, який був перекладений як "*розчин для видалення накипу*". В українській мові відношення власності часто виражається за допомогою родового відмінка. Для того, щоб узгодити два іменника в мові перекладу додали прийменник «*для*». Окрім цього, було додано «*до тих пір, поки*», щоб читач зміг зрозуміти зміст тексту оригіналу та розумів точніше, до якого часу рідина для накипу прокачується та зливається в ємність. Цей конструктивний елемент вказує на тривалість часового інтервалу та послідовність подій. Граматично він дозволяє уникнути непорозумінь щодо того, коли саме відбувається дія в контексті іншої. В цьому прикладі додавання має важливу роль у точній передачі змісту оригінального тексту та уточненні часових рамок дії. Без цієї додаткової фрази переклад був би не таким точним і, можливо, призвів би до непорозумінь. Українська фраза "*до тих пір, поки*" чітко визначає, що ця дія триває до певного моменту, а саме до того моменту, коли резервуар для води стає майже порожнім.

Приклад 20. *Steigt der Wasserstand über ein bestimmtes Niveau, wird die Laugenpumpe eingeschaltet und das Wasser kontrolliert abgepumpt* [94].

Якщо рівень води піднімається вище певного рівня, вмикається дренажний насос і вода контрольовано відкачується.

Тут ми бачимо інверсію у першій частині речення, що є типовим для німецької мови. Замість "*Wenn der Wasserstand über ein bestimmtes Niveau steigt*" ми маємо "*Steigt der Wasserstand über ein bestimmtes Niveau*". В цьому варіанті порядок слів змінюється, і дієслово "*steigt*" розміщується перед підметом "*der Wasserstand".* Такий порядок властивий конструкціям із введенням умови (якщо). Український переклад відображає це речення умови за допомогою додавання сполучника *«якщо»,* який відсутній у мові оригіналу. В цьому реченні передається також пасивний стан як в мові оригіналу, так і в перекладі.

Приклад 21. *Ist die Wäsche nach dem Trocknen noch zu feucht, wiederholen Sie das Programm und verlängern Sie ggf. die Programmdauer* [98].

Якщо після сушіння білизна залишається занадто вологою, повторіть програму і, за необхідності, збільште тривалість програми.

Цей приклад показує нам аналогічну ситуацію з ***прикладом 17***. В українському перекладі ми можемо побачити підрядне речення умови, яке вимагало додавання сполучника «*якщо*». Обидва речення виражають умову. У німецькій інструкції сказано: "*Ist die Wäsche nach dem Trocknen noch zu feucht, wiederholen Sie das Programm und verlängern Sie ggf. die Programmdauer*." Український текст також виражає умову за допомогою "Якщо після сушіння білизна залишається занадто вологою". Обидва речення надають інструкцію, що робити, якщо білизна після сушіння не виявиться достатньою сухою.

Приклад 22. *Wenn die Temperatur 60 °C überschreitet, fragen Sie Ihren Installateur um Rat* [94].

Якщо температура перевищує 60°C, зверніться за порадою до монтажника.

В цьому реченні вживається форма імперативу "*fragen Sie*" (зверніться). Перша частина речення виражає умову «*Wenn die Temperatur 60 °C überschreitet*» - *«Якщо температура перевищує 60°C».* В другій імперативній частині речення можна спостерігати додавання прийменника «до», щоб узгодити дієслово «*зверніться*». Українська мова використовує прийменники для вираження адресата або об'єкта, до якого відноситься певна дія. У фразі "*зверніться до монтажника за порадою*" прийменник "*до*" допомагає вказати, до кого саме має звернутися особа, щоб отримати пораду - у цьому випадку, "*до монтажника*". Використання прийменника "*до*" у таких конструкціях українською мовою допомагає виразити напрямок чи адресата дії точніше.

Приклад 23. *Die Zusatzfunktion kann vor Programmstart und jederzeit während des Programmablaufs aktiviert werden* [96].

Додаткова функція може бути активована перед початком програми та в будь-який момент під час її виконання.

В українському перекладі додано прийменник «*в*» - "*в будь-який момент*" для передачі прислівника "*jederzeit*" (*в будь-який момент*) у німецькому оригіналі. Додавання "*в*" служить для визначення моменту часу, коли можлива активація додаткової функції. Було також додано займенник "*її*", який вжито для вказівки на "програму" як об'єкт, до якого може бути застосована додаткова функція. Український варіант використовує *"під час виконання програми*" для передачі ідеї "*während des Programmablaufs*" (*під час виконання програми*) у німецькому оригіналі, для того, щоб запобігти повторенню лексеми «*програма*».

Додавання при перекладі інструкцій включає в себе введення додаткових слів, які розширюють або уточнюють текст оригіналу. Це робиться з метою забезпечення точності та зрозуміння для читачів в іншій мові, а також для відтворення контексту та змісту тексту оригіналу.

Вилучення або опущення при перекладі інструкцій з німецької мови на українську включає в себе втрату зайвих слів, фраз або речень, які несуть мало значущості для розуміння тексту в цільовій мові або можуть бути зрозумілі без них. Вилучення зазвичай робить текст лаконічнішим та зрозумілішим для читача.

Необхідність використання опущень виникає з того, що, порівняно з українською мовою, німецька є більш "компактною", і використання "зайвих" слів, які не вносять суттєвих змін у загальний зміст, призводить до надмірної громіздкості.

А. В. Мамрак називає опущення – відсутність якого-небудь із членів речення, що сприймається як нульове його вираження; а також пропуск, втрата. Опущення в перекладі – це еліпсис семантично-надлишкових слів [37].

Опущення вживається з наступною метою:

1. Усунення надмірності.
2. Прагнення уникнути явищ, не властивих мові перекладу.
3. Намір уникнути стилістичного навантаження.
4. Можливість здійснювати компресію тексту з метою усунути його надмірне «роздування».

5. Прагнення до максимальної конкретності [37, с.112].

В роботі було досліджено опущення лише граматикалізованих одиниць: сполучників, прийменників, часток та займенників, оскільки робота присвячена лише граматичним трансформаціям.

Наведемо такі приклади з вилученням прийменників:

Приклад 24. *Die maximale Menge von frischen Lebensmitteln, die Sie auf einmal einfrieren können, ist auf dem Etikett mit den Gerätedaten angegeben* [92].

Максимальна кількість свіжих продуктів, яку можна заморозити за один раз, вказана на етикетці з даними приладу.

В реченні німецькою мовою використано Relativsatz для вказівки на конкретний контекст щодо максимальної кількості свіжих продуктів, яку можна заморозити за один раз. Далі, використано пасивний стан, де наголошено на факті вказання цієї інформації, а не на особі. Крім того, використано прийменник "*auf*", який вказує на місце розташування цієї інформації - на етикетці з даними пристрою. В перекладі можна спостерігати, що відбулося вилучення прийменника „*von*“, який вказує на належність, тоді як в українській версії такого прийменника не потрібно. У цьому випадку використання іменника "*кількість* " без прийменника в українській мові є нормальним для передачі максимальної кількості продуктів, яку можна обробити за один раз у контексті заморожування, адже передається ця належність родовим відмінком.

Такий самий випадок вилучення прийменника „*von*“ можна виділити і в наступних прикладах:

Приклад 25. *Sie können die voreingestellten Einstellungen von jedem Waschprogramm nach Belieben ändern* [93].

Ви можете змінити попередньо встановлені налаштування будь-якої програми прання за власним бажанням.

Модальне дієслово "*können"* вказує на можливість дії. У цьому випадку модальність передається також і в перекладі: "*Sie können*" перекладається як "*Ви можете*". Дієприкметник «*voreingestellten*» передається також дієприкметником з прислівником *« попередньо встановлені»*. В українському перекладі

прийменник "*von*" був вилучений, оскільки українська мова може виражати відношення між об'єктами без використання прийменників в деяких випадках. У цьому контексті, "*від кожної програми прання*" відображено як "*кожної програми прання*", що було передано родовим відмінком.

Приклад 26. *Der Austausch darf nur von einer autorisierten Fachkraft oder vom Miele Kundendienst durchgeführt werden* [94].

Заміна може бути виконана лише уповноваженим спеціалістом або службою підтримки клієнтів Miele.

У німецькому реченні використано модальне дієслово *"darf",* що вказує на дозвіл чи можливість дії. Український варіант передає цю ідею за допомогою дієслова *"може",* що є еквівалентом української мови. Конструкція *"durchgeführt werden"* - в німецькому варіанті вказує на пасивний стан, де акцент робиться на самій дії. В українському варіанті також використовується пасивний стан за допомогою виразу "*може бути виконана*". В українському перекладі прийменник "*von*" був вилучений. В мові перекладі це передано без прямого використання прийменника, замінюючи його використанням родового відмінку.

Приклад 27. *Der MultiBox-Behälter ist zur Lagerung von Lebensmitteln mit starkem Geruch geeignet sowie von Lebensmitteln, die vor dem Austrocknen geschützt werden müssen, z.B. Käse mit Edelpilzen, frische Salami, Zwiebeln, Butter,...*[92].

Контейнер MultiBox підходить для зберігання продуктів із сильним запахом і продуктів, які потрібно захистити від висихання, наприклад, сиру з грибами, свіжої салямі, цибулі, масла….

Для української мови вживання артиклів не є характерним, і в даному випадку, артикль "*der*" та „*dem*“ перед "*MultiBox-Behälter*" та „*Austrocknen*“ вилучено українським перекладом. У зазначеному прикладі відбувається також вилучення граматикалізованого елемента (прийменника von), який через системні особливості відтворення означення в родовому відмінку вилучається. Пасивна конструкція «*müssen geschützt werden*», яка буквально перекладається як "*повинні бути захищені*". У цьому випадку, дієслово "*müssen*" (повинні) відноситься до продуктів, які потрібно захистити, і воно вживається в

інфінітивній формі разом із дієсловом "*geschützt werden*" (бути захищеними). Український переклад цієї конструкції також використовує пасивний стан: "*продукти, які потрібно захистити*". У цьому випадку "*потрібно*" виступає в ролі аналога німецького "*müssen*", а "*захистити*" є українським еквівалентом "*geschützt werden*". Таким чином, обидва варіанти використовують пасивну конструкцію для передачі ідеї необхідності захисту продуктів.

Приклад 28. *Benutzen Sie das Gerät ausschließlich zum Zubereiten von Lebensmitteln, die für den Verzehr geeignet sind* [88].

Використовуйте прилад лише для приготування їжі, придатної для споживання.

В даному випадку застосована трансформація опущення, що означає виключення частини тексту або граматичних елементів з речення для зрозуміння його значення. Було вилучено прийменник „*von*“. В німецькому реченні підрядне означальне речення замінено використанням дієприкметникового звороту. Це означає, що складне речення, яке вказує на певну інформацію про прилад, тепер виражено компактно та зручно за допомогою дієприкметникового звороту.

Приклад 29. *Es ist sehr wichtig, dass diese grundlegende Sicherheitsvoraussetzung geprüft und im Zweifelsfall die Gebäudeinstallation durch eine Fachkraft überprüft wird* [94].

Дуже важливо, щоб ця основна вимога безпеки була перевірена і, в разі сумнівів, монтаж будівлі був перевірений фахівцем.

У німецькому варіанті використано форму "*geprüft*", що є дієприкметником у пасивному стані. Український переклад використовує також форму дієприкметника "*перевірена*". В українському варіанті було опущено займенник «*es*» та дієслово «*ist*» (дієслово «sein» в 3 особі однини). У німецькому оригіналі використано конструкцію "*Es ist sehr wichtig*" ("*Це дуже важливо*"), де *"es*" виступає в ролі безособового займенника. Український переклад опускає цей безособовий займенник з метою усунення надмірності.

Приклад 30. *Die Waschmaschine verfügt über eine vollelektronische Steuerung mit Mengenautomatik* [94].

Пральна машина має повністю електронну систему управління з автоматичним регулюванням гучності.

У німецькому оригіналі фраза "*Die Waschmaschine verfügt über eine vollelektronische Steuerung mit Mengenautomatik*" містить прийменник "*über*". Цей прийменник вказує на володіння, доступ або наявність чого-небудь. У цьому конкретному випадку, "*verfügt über*" може бути визначено як "*має*". Вживання прийменника в німецькому варіанті пояснюється тим, що дієслово «*verfügen*» має керування *über + Akkusativ*. Український переклад *"Пральна машина має повністю електронну систему управління з автоматичним регулюванням гучності*" використовує дієслово "*має*" для передачі ідеї наявності або володіння, але без вживання прийменника. Управління дієслів у німецькій мові визначає відношення між дієсловом та прийменником в конкретному граматичному відмінку. Німецька мова має чотири граматичні відмінка, які впливають на те, як дієслово пов'язане з прийменником у реченні. У той час як українська мова має більше відмінків – 7. Така невідповідність коригується додаванням до дієслова відповідного прийменника, який відображає потрібний відмінок.

Приклад 31. *Reinigen Sie die Trommel mit einem geeigneten Edelstahl-Reinigungsmittel* [94].

Очистіть барабан відповідним засобом для чищення нержавіючої сталі.

У німецькому оригіналі використовується форма ввічливого займенника "*Sie*", що вказує на вираз поваги чи офіційності. Український переклад також використовує форму ввічливого імперативу "*Ви*", який виражений дієсловом «*очистіть*», проте сам займенник було вилучено. В українському варіанті вилучено переклад прийменника "*mit*" в конструкції "*відповідним засобом для чищення*", у той час як у німецькому оригіналі було "*mit einem geeigneten Edelstahl-Reinigungsmittel*" (*з відповідним засобом для чищення нержавіючої сталі*). Це вказує на засіб, що використовується для чищення. В українському варіанті це виражається використанням орудного відмінку.

Приклад 32. *Das Verwenden von nicht Original-Ersatzteilen und Original-Zubehör ist gefährlich* [99].

Використання неоригінальних запасних частин та аксесуарів є небезпечним.

В українському перекладі було вилучено прийменник "від" ("von"), який у німецькому реченні вказує на власника, володіння чи джерело (наприклад, "від неоригінальних запасних частин та аксесуарів"). Тут "*von*" вказує на засіб чи обставину, пов'язану з використанням неоригінальних запасних частин та аксесуарів.

Приклад 33. *Klarspüler und Reiniger können zu Verätzungen von Mund, Rachen und Augen führen* [96].

Ополіскувачі та миючі засоби можуть спричинити опіки рота, горла та очей, горла та очей.

Український переклад "*ополіскувачі та миючі засоби можуть спричинити опіки рота, горла та очей*" має вилучений прийменник "*від"* (von), який вказує на походження та джерело опіків. У німецькому реченні "*zu Verätzungen von Mund, Rachen und Augen führen*" також включає "*zu*" та "*von*", де "*zu*" вказує на результат або напрямок дії, а "*von*" вказує на походження опіків. Український переклад використовує родовий відмінок ("горла та очей") для передачі походження опіків. Це відповідає використанню прийменника "від" (von) у німецькому реченні. Дієслово «*führen*» в німецькому реченні має керування і вживається з прийменником «*zu*». Таке вживання вказує на те, що це дієслово передає напрямок або результат дії, і у цьому контексті воно використовується для вираження можливого результату – опіків рота, горла та очей. В перекладі це передається вживанням знахідного відмінку.

Приклад 34. *Besonders geeignet zum Reinigen von Schneidebrettern oder Babyflaschen* [96].

Особливо добре підходить для очищення обробних дощок або дитячих пляшечок.

В перекладі відбулося вилучення прийменника *«von»*. В перекладі це відображено вживанням родового відмінка «*обробних дощок або дитячих пляшечок*». Дієприкметник „*geeignet*“ було перекладено дієсловом «*підходить*».

Розглянемо також приклад, в якому використана трансформація додавання та вилучення:

Приклад 35. *Diese Waschmaschine ist wegen besonderer Anforderungen (z. B.bezüglich Temperatur, Feuchtigkeit, chemischer Beständigkeit, Abriebfestigkeit und Vibration) mit einem speziellen Leuchtmittel ausgestattet* [94].

Ця пральна машина оснащена спеціальним джерелом світла через особливі вимоги (наприклад, щодо температури, стійкості до стирання та вібрації).

У німецькому оригіналі вжито прийменник "*mit*" для вираження супроводження або обладнання: "*mit einem speziellen Leuchtmittel ausgestattet*" (оснащений спеціальним джерелом світла). В перекладі відбулося вилучення прийменника „*mit*“, який був виражений «*спеціальним джерелом світла*», який вжито в орудному відмінку. Іменник «*Abriebfestigkeit*» виражений двома іменниками та прийменником в перекладі "*стійкість до стирання*" використано прийменник "*до*" для вираження напрямку або об'єкта, до якого відноситься стійкість. У цьому випадку прийменник "*до*" вказує на те, до якого виду стирання або впливу відноситься стійкість. Прийменник "*до*" використовується для передачі ідеї напрямку чи об'єкта, до якого спрямована певна якість чи властивість. У контексті "*стійкість до стирання*" він вказує на те, що стійкість виявляється саме до впливу стирання.

Приклад 36. *Das Auslaufsystem nach dem Getränkebezug mit einem weichen, feuchten Tuch reinigen* [97].

Після використання напою протріть систему дозування м'якою вологою ганчіркою.

У німецькому реченні "*Das Auslaufsystem nach dem Getränkebezug mit einem weichen, feuchten Tuch reinigen*" прийменник "*mit*" вказує на інструмент або засіб, який використовується для чищення. Таким чином, українська версія вилучає прийменник "з" відповідно до контексту використання м'якої вологої ганчірки для чищення системи дозування.

Отже, необхідно враховувати не лише граматичну та синтаксичну структуру, але і контекст та особливості цільової мови, щоб забезпечити

зрозумілість та точність перекладу. Додавання слів або фраз у перекладі важливе для передачі додаткових деталей та уточнень, які можуть бути важливі для розуміння оригінального тексту.

Загалом, використання додавання та вилучення в перекладі є важливою стратегією для забезпечення якості та точності перекладу, а також для врахування культурних та стилістичних особливостей мов.

2.1.3. Перестановка (транспозиція)

Перестановка, або транспозиція, є трансформацією в перекладі, де порядок слів, фраз або речень змінюється для досягнення кращої зв'язності, зрозумілості або покращення структури тексту. Ця техніка використовується для вдосконалення граматики, логічності, збереження інтонації, ідіом та зменшення дублювання в перекладі.

О. Огоновський, С. Смаль-Стоцький та В. Сімович розрізняють два типи порядку слів в українському реченні, пропонуючи власні варіанти їхньої номінації: правильний, або простий / переставний в О. Огоновського, нормальний / свобідний у С. Смаль-Стоцького, звичайний / довільний у В. Сімовича.

Якщо, порівнювати порядок слів в німецькій та українській мовах, в німецькій мові існує закріплений порядок слів у реченні – спочатку головні члени речення (присудок завжди на другому місці, а підмет на першому або третьому, біля дієслова). В українській мові за академічною граматикою порядок слів можна простежити за моделлю: обставина, присудок, підмет. Проте ця модель не є жорстким правилом. Важливо зазначити, що українська мова допускає певну гнучкість у порядку слів, залежно від контексту та емфази. Отже, допускає зміни в залежності від контексту та наголосу. Це може призводити до перестановки слів, особливо у випадках, коли обставина має важливе значення.

Це можемо простежити на наступному прикладі:

Приклад 37. *Um das Heizelement wieder korrekt einsetzen, heben Sie es an und ziehen Sie es leicht zu sich her* [96].

Щоб правильно вставити нагрівальний елемент, підніміть його та злегка потягніть на себе.

В перекладі ми бачимо перестановку слів «*правильно*» та «*злегка*» для того, щоб підкреслити та зосередити читача на правильності виконання дій. Слова «*правильно*» та «*злегка*» в реченні є обставиною, транспозиція відбулась через особливість порядку слів в українській мові, де обставина дуже часто посідає перші місця в реченні.

Аналогічну ситуацію можемо побачити в наступному реченні:

Приклад 38. *Wenn der Kerntemperaturfühler während der Auswahl einer Funktion eingesteckt wird, wechselt das Display zur Standard-Zieltemperatur des Kerntemperaturfühlers* [100].

Якщо під час вибору функції під'єднати датчик внутрішньої температури, дисплей перемикається на цільову температуру датчика внутрішньої температури за замовчуванням.

Рефлексивність дієслова в українському реченні ("*перемикається*") вказує на те, що дія повертається до суб'єкта, тоді як у німецькому дієслово "*wechselt*" не має рефлексивності. «*Під час вибору функції*» також виступає обставиною в реченні та підкреслює важливість того, коли саме дисплей перемикається на цільову температуру датчика внутрішньої температури за замовчуванням. Основна транспозиція в даному випадку стосується порядку слів у фразі «*Якщо під час вибору функції*», що адаптується до відповідності граматичним правилам та структурі української мови. При цьому зберігається семантика та логіка оригіналу.

Докладнішу класифікацію порядку слів запропонував М. Перегінець, який виокремив такі типи:

1) природно-логічний, або узуальний (передбачає формальне відображення послідовної залежності окремих членів речення: на першому місці стоїть підмет, на другому - чинність, стан, ознака, присудковість узагалі, зумовлена підметом, на третьому - залежні іменники (з узгодженими прикметниками чи без них);

2) контактний (подіний до узуального, що впорядковує складові частини відповідно до їхніх внутрішніх зв’язків, уникаючи розділення зв’язаних між собою мовних одиниць; характеризує синтаксично не розгорнені словосполучення, що починаються із залежних іменників (об’єктів));

3) порядок слів, зумовлений конкретністю, реальністю окремих понять (протилежний контактному, поряд стоять конкретні, близькі за змістом частини словосполучень, а складники, позбавлені цих ознак, відсуваються далі; служить для досягнення унаочнення);

4) імпульсивний, або збуджувальний (служить для зосередження уваги співрозмовника на певному складовому елементі і досягається за допомогою розташування цього елемента на першому місці в реченні);

5) імпресивний, або напружувальний (щоб утримати читача чи слухача в напруженому стані, посилити його цікавість і увагу, головний для певної ситуації елемент переносять на кінець речення);

6) музичний, або ритмічний (характеризує переважно художню мову; передбачає розташування компонентів речення відповідно до вимог ритміки й мелодики, а не логічного, психологічного чи граматичного їхнього взаємозв’язку) [48, с. 16].

В роботі було використано класифікацію порядку слів за М. Перегінцем, а саме такі типи, які характерні для науково-технічного тексту: природно-логічний, контактний, імпульсивний, або збуджувальний порядок слів.

Науково-технічні тексти, як правило, дотримуються природно-логічного та контактного порядку слів, оскільки їхня мета полягає у чіткому та логічному висловленні інформації. В таких текстах важливо, щоб послідовність слів відображала послідовність подій, процесів або залежностей між різними складовими частинами інформації.

Імпульсивний та імпресивний порядок слів, як правило, менше характерні для науково-технічного тексту, оскільки такий стиль може ввести незрозуміння або відволікти читача від основного наукового контенту. В таких текстах

зазвичай використовують послідовність, яка спрощує сприйняття інформації та її логічну структуру.

Музичний або ритмічний порядок слів також рідко використовується в науково-технічних текстах, оскільки головна мета таких текстів полягає в передачі точної та об'єктивної інформації, а не в створенні ефектів ритму або мелодії.

В.І. Карабан вважає, що перестановка – це вид перекладацької трансформації, що полягає в зміні порядку прямування мовних елементів у тексті перекладу в порівнянні з текстом оригіналу. До елементів перестановки науковець відносить слова, словосполучення, частини складного речення, речення в тексті (складному синтаксичному цілому) [21].

Приклад 39. *Der Ablaufschlauch muss mithilfe der Schlauchhalterung am Standrohr angeschlossen werden und vollständig in das Abwasserrohr geschoben warden* [95].

Зливний шланг має бути повністю вставлений у каналізаційну трубу та прикріплений до стояка за допомогою кріплення.

У цьому перекладі була використана перестановка (транспозиція) для того, щоб наголосити спочатку дію "*підключення*" шланга до стояка, а потім дію "*вставлення*" його в каналізаційну трубу. Така перестановка структури речення допомагає виділити послідовність дій, які користувач повинен виконати для правильного підключення та використання зливного шланга. Перестановка (транспозиція), яку було використано в перекладі, є природно-логічним типом зміни порядку слів. У цьому випадку, порядок слів був змінений так, щоб кожен крок дії став послідовнішим і зрозумілішим для читача, не порушуючи змісту оригінального речення. Тобто, перестановка спрямована на покращення зрозумілості та логічності тексту, що є характерним для природно-логічного типу зміни порядку слів. Граматично речення як і в німецькій, так і в українських мовах вживаються в пасивному стані. В цьому реченні відбулась транспозиція «*за допомогою кріплення»,* для того щоб краще виражати послідовність дій та уточнити, як саме виконується прикріплення зливного шлангу. Транспозиція

дозволяє акцентувати на методі прикріплення (за допомогою кріплення), який тепер є чітким та логічним елементом після сполучника "та". Це допомагає читачеві зрозуміти, що саме робиться зараз при виконанні інструкції щодо зливного шлангу.

Приклад 40. *Das Gerät ist für den Transport mit Transportsicherungen gesichert* [99].

Для транспортування прилад закріплений за допомогою транспортних замків.

Обидва речення повідомляють, що прилад призначений для транспортування і він обладнаний транспортними замками для забезпечення безпеки під час перевезення. У німецькому реченні порядок слів є стандартним: підмет, дієслово, додаток. В перекладі використана трансформація перестановки «*Для транспортування*», яка не змінює основного значення речення, але ставить більший акцент на фразу "*Für den Transport" (Для транспортування*).

До синтаксичних перестановок належать: 1) інверсійний порядок речення, викликаний перестановкою підмета; 2) прямий порядок речення з фінальною постпозитивною обставиною (вживання англійських прислівників here, only, enough, зумовлене синтаксичною структурою англійської мови); 3) вживання означення перед/після присудка; 4) перестановка самостійних речень, яка обумовлена термінальним планом вихідної мови [8, с.253].

Перестановка як вид перекладацької трансформації – це заміна розташування мовних одиниць у тексті перекладу в порівнянні з текстом оригіналу. Вона може бути двох типів: інверсійною та частково інверсійною. Інверсійна перестановка відбувається, коли підмет та присудок міняються місцями в реченні перекладу [9, с.91].

За Д. Кристалом, інверсія — «процес або результат синтаксичної зміни, коли певна послідовність складових частин розглядається як протилежна іншій» [60].

У німецькому словнику мовознавчих термінів інверсія трактується як «зміна порядку членів речення (суб’єкт — предикат), що вважається нормальним, на інший (предикат — суб’єкт)» [70].

Німецький філософ Й. Г. Гаман акцентував увагу на можливості інверсії в мовах, що мають відмінкові парадигми. Він, використовуючи свою рідну мову — німецьку, вказував на те, що при перестановці частин речення його зміст залишається незмінним. Під час цього процесу зміст речення залишається непорушеним, виникає лише логічний наголос. За словами Гамана, чим різноманітніші та виразніші граматичні зміни у відмінюваних частинах мови, таких як іменники та дієслова, тим вільніше їхнє синтаксичне сполучення [63].

Розглянемо інверсійну перестановку в наступних прикладах в інструкціях до побутових приладів:

Приклад 41. *Die Geschirrspülmaschine mit der Taste EIN/AUS einschalten* [101].

Увімкніть посудомийну машину за допомогою кнопки ***EIN/AUS.***

Інверсійна перестановка, в даному випадку, полягає в тому, що дієслово "*einschalten*" було перенесено на початок речення, а не розташоване в кінці речення. Інверсійна перестановка в українській мові пов'язана з використанням форми імперативу. Імператив є формою дієслова, яка використовується для вираження наказів, прохань чи вказівок. Це включає також інверсію, коли дієслово виноситься на початок речення, що ми і бачимо у прикладі, наведеному вище. У цьому випадку імперативна форма "*Увімкніть*" використана для вираження наказу або інструкції, і інверсійна перестановка створює більший наголос на самій дії "увімкнення" посудомийної машини. Це допомагає зробити інструкцію більш зрозумілою та акцентованою для читача.

Приклад 42. *Zuleitung nicht über scharfe Kanten oder heiße Fläche ziehen* [87].

Не тягніть кабель живлення через гострі краї або гарячі поверхні.

Обидва речення передають однакове значення - вони оберігають від тягання кабелю живлення через гострі краї або гарячі поверхні. Перестановка

заперечної частки та дієслова "*не тягніть*" в українському перекладі відповідає оригінальному німецькому реченню, яке також має заборонний характер. У цьому варіанті "*Не тягніть*" виступає у формі імперативу, а дієслово виведено на початок речення, щоб створити інверсійну конструкцію та наголосити заборону. Інверсійна конструкція в даному контексті додає акцент на забороні. Дієслово "*тягніть*" виступає на початку, привертаючи увагу до самого забороненого дії.

Часткова інверсійна перестановка передбачає збереження прямого порядку головних членів речення зі зміною місця розташування другорядних членів при перекладі [9, с.91].

Наприклад:

Приклад 43. *Für eine ausreichende Belüftung muss ein Freiraum von mindestens 30 cm oberhalb der Mikrowelle vorhanden sein [102].*

Для забезпечення належної вентиляції над мікрохвильовою піччю має бути щонайменше 30 см вільного простору.

Німецьке речення має другорядний член "*von mindestens 30 cm*" (не менше 30 см) перед "*oberhalb der Mikrowelle*" (*вище мікрохвильової печі*). Український переклад переносить частину другорядного члена "*не менше 30 см*", але суттєвих змін у порядку головних членів не відбулося. У цьому випадку "*von mindestens 30 cm*" (*не менше 30 см*) вказує на розмір і розташоване після підмета "Freiraum" (*вільний простір*).

Порядок слів у підрядному реченні німецької та української мови також відрізняється. Наприклад:

Приклад 44. *Bitte beachten Sie, dass das Programm Rapid 30' für leicht verschmutztes Geschirr geeignet ist* [101].

Зверніть увагу, що програма "Швидка 30" підходить для миття слабко забрудненого посуду.

В оригіналі ми маємо наступний порядок слів: підмет ("*das Programm Rapid 30*'"), присудок ("*ist geeignet*"), і додаток ("*für leicht verschmutztes Geschirr*"). Український переклад використовує стандартний порядок слів, тобто

підмет, присудок і додаток. Однак для наголосу на тому, що програма придатна саме для слабко забрудненого посуду, присудок "*підходить*" був перенесений на початок речення. Присудок "*ist geeignet*" перенесений на початок речення в українському перекладі для наголосу на тому, що програма "*Rapid 30"*" підходить для слабко забрудненого посуду. Українське речення має стандартний порядок слів і передає ту ж інформацію, не використовуючи інверсії.

2.1.4 Експлікація

Труднощі перекладу спеціальних та безеквівалентних термінів фактично збігаються з труднощами перекладу загальнонаукової та технічної термінології, а прийоми їхнього перекладу практично тотожні. Перекладач повинен добре знати переваги та недоліки кожного з цих прийомів та обрати найбільш ефективний для даного тексту. Необхідність забезпечення адекватного розуміння тексту, що перекладається, змушує перекладача замінювати безеквівалентний елемент додатковою інформацією, яка є трактуванням цього терміну чи поняття. І, таким чином, імпліцитна інформація оригіналу стає експліцитною у перекладі. Прийом експлікації є одним із поширених способів такої заміни [4, с. 6].

Експлікація зазвичай означає заміну виразів, які не мають еквівалентів у мові перекладу, на більш схожі або зрозумілі вирази. Це поняття є більш обмеженим у порівнянні з поясненням.

Недолік цього способу перекладу полягає в тому, що його вживання призводить до якісної та кількісної зміни інформації в тексті перекладу. Застосування експлікації виправдано у тому випадку, коли переклад видається неможливим через те, що в даній галузі ще не існує адекватних відповідників. Продуктивність експлікації при перекладі на українську мову також пояснюється розбіжностями у засобах творення слів та словосполучень [4, с. 7].

Н. А. Бараненкова, С. В. Литвин віднесли до основних експлікаційних прийомів перекладу безеквівалентної лексики калькування, транслітерацію, транскрипцію, описовий переклад та примітки [4, с.7].

Базовими способами перекладу, за допомогою яких перекладають абревіатури та скорочення є транслітерація, транскрипція, калькування, експлікація та еквівалентний переклад [26, с. 222].

В своїй роботі ми зосереджуємось на дослідженні граматичних трансформацій. Тому розглянемо далі описовий переклад.

Описовий переклад використовує розширені пояснення для передачі значення іншомовного слова. У цьому методі значення терміну виражається досить точно, але в перекладі використовуються багатослівні описи, що може призвести до змін у синтаксичній структурі речень і збільшення кількості слів у тексті.

Описовий переклад найбільш близький до експлікації, оскільки являє собою передачу значення іншомовного слова за допомогою розширеного пояснення. Чисельні приклади цього прийому можна знайти у будь-якому перекладному словнику. Цей прийом дозволяє передати значення терміну достатньо точно, але в тексті багатослівне пояснення ускладнює синтаксичну конструкцію речення, змінює кількісний склад перекладу [4, с. 8].

Лінгвіст Л. О. Андрієнко порівнює описовий переклад з транскодуваням, де експлікація має ту перевагу, що завдяки йому досягається більша прозорість змісту терміна. Разом із тим цей спосіб характеризується такими недоліками:

1) при його застосуванні можливо неточне або нечітке тлумачення змісту простого терміна;

2) описове словосполучення порушує таку вимогу до термінів, як стисліcть, а тому такі багатослівні терміни не мають деривaційного потенціалу, тобто, від них важко утворювати похідні терміни.

Описовий прийом застосовується при перекладі новітніх авторських термінів-неологізмів, які подаються зазвичай в лапках. Часто зустрічається поєднання прийому транскодування з наступним поясненням або описом [3, с. 22].

Утім, щоб точно пояснити й описати той чи інший термін потрібно враховувати вимоги, які висуваються до описового перекладу [19, с 297]:

1) переклад повинен точно відбивати основний зміст позначеного неологізмом поняття; 2) опис не повинен бути надто докладним; 3) синтаксична структура словосполучення не повинна бути складною.

Утім, Б. І. Лабінська вважає, що описовий переклад використовується у тих випадках, коли неможливо підібрати короткі та точні еквіваленти [35, с. 76].

У свою чергу І. В. Козаченко вважає «опис та пояснювальний описовий переклад найпоширенішим способом передачі нових утворень іншою мовою», оскільки в процесі перекладу в певних випадках необхідно використовувати контекстуальні заміни або при здійсненні перекладу використовувати опис [27, с. 166].

Це можна простежити у наступних прикладах:

Приклад 45. *Schalten Sie das Gerät ein* [96]. *Увімкніть пристрій, натиснувши кнопку включення або перемикач.*

У цьому прикладі, експлікація надає користувачеві інформацію про те, як саме ввімкнути пристрій. Обидва речення використовують інфінітив у залежності від граматичних особливостей обох мов. В українському перекладі вилучено займенник „*Sie*“, інфінітивне дієслово "*schalten*" (увімкнути) у формі ввічливого запитання (форма ввічливого звертання "*Sie*"), що є формальною вимогою. У німецькому реченні це "*Schalten*", а в українському - "*Увімкніть*". Українське речення додає конкретизацію, що для увімкнення пристрою слід "*натискати кнопку включення або перемикач*". В цьому реченні експлікація була додана у вигляді дієприслівникового звороту, що деталізує інструкції та робить їх більш конкретними. Це змінює граматичну структуру речення та додає додаткову інформацію щодо того, як саме ввімкнути пристрій. Дієприслівниковий зворот служить для вираження обставини або способу, у який відбувається дія.

Приклад 46. *Stellen Sie die Temperatur auf 180 Grad Celsius* [100].

Для встановлення температури, скористайтеся регулятором, налаштувавши його на 180 градусів Цельсія.

У цьому випадку, експлікація надає конкретніше пояснення, як користувач може досягти потрібної температури. Користувачеві надається інструкція, як встановити температуру, використовуючи регулятор і встановивши його на певне значення (*180 градусів Цельсія*). Експлікація у вигляді розширеної інструкції " *Для встановлення температури, скористайтеся регулятором, налаштувавши його на 180 градусів Цельсія"* надає конкретніше пояснення щодо того, як саме виконати дію, що зроблено для більшого зрозуміння та точності. Український переклад включає дієприслівниковий зворот "*налаштувавши його*", який вказує на додатковий етап дії — конкретну дію налаштування.

Приклад 47. *Drücken Sie die Starttaste, um den Vorgang zu beginnen* [95].

Активуйте процес, натиснувши кнопку запуску, для того щоб розпочати роботу.

Німецьке "*Drücken*" відображено українським "*натиснувши*", що вказує на необхідність виконання дії вже після одного натискання. Німецьке речення є простим, а в українському перекладі відбулось зміна синтаксичної конструкції, а саме дієприслівникового звороту «*натиснувши кнопку запуску».* Українська фраза "*для того, щоб розпочати роботу*" конкретизує мету натискання кнопки та зберігає синтаксичну конструкцію оригіналу.

Приклад 48. *Wenn Sie die Einrichtung auf später verschieben möchten, berühren Sie die Sensortaste Überspringen* [94].

Якщо Ви бажаєте відкласти налаштування на пізніше, натисніть на сенсорну кнопку "Überspringen" (Пропустити)."

У частині «*Wenn Sie die Einrichtung auf später verschieben möchten*» використано умовний зворот "*Wenn*" (*Якщо*), який вказує на умову. Дієслово "*möchten*" у формі Konjunktiv II (хотіти), яке вказує на бажання чи намір користувача. Експлікація полягає в поясненні, що якщо користувач хоче відкласти процес налаштування на пізніше, він повинен натискати на сенсорну кнопку з написом "*Überspringen*" (*Пропустити*). Це надає чіткі інструкції для користувача, як взаємодіяти з системою в даному контексті.

Ці приклади показують, як експлікація може бути використана для надання додаткових пояснень та деталей в інструкціях, щоб користувачам було легше розуміти та виконувати вказівки. Наведені вище приклади свідчать, що зазвичай під час перекладу експлікація використовується для передачі значення конкретного слова або виразу та розкриття його суті, що полегшує зрозуміння та сприяє ефективнішому формуванню тексту перекладу.

Отже, експлікація - це, в першу чергу, пояснення, спрямоване на розуміння інформації фахівцем, і її основна мета - забезпечити і полегшити зрозуміння інформації, отриманої з іншомовного джерела. Коли перекладач вирішує використовувати експлікацію, важливо визначитися із методом її впровадження в тексті перекладу.

Труднощі перекладу термінів, на перший погляд, можуть здатися непереборними, але існують різні прийоми, такі як експлікація, калькування, транслітерація, транскрипція, описовий переклад та використання приміток, які допомагають забезпечити якісний і точний переклад навіть у випадках, коли адекватних еквівалентів не існує. Перекладач повинен обирати відповідний метод для кожного конкретного випадку та враховувати особливості мови, мовних спільнот та предметної галузі тексту. Правильне використання таких прийомів допомагає перекладачам забезпечити адекватну передачу інформації та зрозуміння тексту, зберігаючи його зміст та точність. Таким чином, у процесі перекладу спеціалізованих та безеквівалентних термінів, використання різноманітних стратегій і методів є важливою складовою професійності перекладача та забезпечує якісний результат.

2.1.5. Антонімічний переклад

Антонімічний переклад – лексико-граматична трансформація, в ході якої відбувається заміна стверджувальної форми в оригіналі на заперечну в перекладі або, навпаки, заперечної на стверджувальну, що супроводжується заміною лексичної одиниці вихідної мови на одиницю мови перекладу з протилежним значенням [21, с. 8].

Прийом антонімічного перекладу полягає у передачі поняття протилежним, часто із запереченням, тобто антонімом українського відповідника даного слова. Антонімічний переклад нерідко буває найбільш зручним прийомом передачі смислового та стилістичного значення багатьох виразів [46, с.2].

О. О. Жулавська та О. В. Назаренко стверджують: «Прийом антонімічного перекладу полягає у передаванні поняття протилежним, часто із запереченням, тобто антонімом українського відповідника зазначеного слова» [15, с.51].

Причиною використання антонімічного перекладу може бути асиметрія лексико-семантичних систем двох мов [46, с. 2]. Наприклад:

Приклад 49. *Falls Sie den Ventilator und den Ionisator nicht benötigen, schalten Sie diese aus, damit nicht zusätzliche Energie verbraucht wird* [92].

Якщо вентилятор та іонізатор не потрібні, вимкніть їх, щоб запобігти додатковому споживанню енергії.

У цьому випадку, оригінальне речення виражає заперечне дієслово "*nicht benötigen*", яке переклали прикметником «*не потрібні*». При перекладі антонімічна трансформація використовується для вираження протилежного значення. У цьому випадку, "*запобігти*" використовується як антонім до "*verbraucht wird*" («*споживається»*), передаючи ідею запобігання додатковому споживанню енергії. Це відповідає оригінальній інтенції речення та враховує асиметрію лексико-семантичних систем мов, де використання антонімів допомагає зберігати протилежне значення між мовами.

Враховуючи той факт, що у німецькій мові заперечні префікси мають відмінну від заперечної частки "*nicht*" форму, слова з такими префіксами об'єднуються з заперечною часткою так, як це відбувається із всіма іншими словами. Це явище системно робить непростим прямий переклад слів із заперечними префіксами німецькою мовою на українську. Однією з найважливіших причин цього ускладнення є те, що найпоширеніший український префікс "*не*" співпадає за формою з українською заперечною частиною, що створює труднощі під час виконання подібних перекладів.

Поєднання заперечної частки, займенника чи прислівника стверджувальним дієсловом перекладаються здебільшого дієсловом-антонімом у стверджувальній формі [46, с. 2].

Взагалі, дана трансформація представлена трьома видами:

1) негативація (*weitermachen* – не зупинятися);

Стратегія негативації, за якої слово або словосполучення не містить формально негативного суфікса або частки, але при перекладі замінюється на одиницю з префіксом не- або на словосполучення з часткою «не» [14, с.47].

2) позитивація, (*nicht abgeschafft* – такий, що залишається чинним);

Позитивація – це вид антонімічного перекладу, у процесі якого слово або словосполучення з формально вираженою заперечувальною семою замінюють під час перекладу словом або словосполученням, яке не містить формально вираженого негативного компонента [11, с. 38].

3) анулювання двох наявних у реченні негативних семантичних компонентів (*nicht unmöglich*– можливий) [21; с. 30].

Стратегія анулювання, згідно з якою мовою оригіналу відбувається подвійне заперечення, а при перекладі ці компоненти анулюють [14, с.47].

Цей метод може використовуватися і в ситуаціях, коли немає точного еквіваленту в перекладі, а відмова від описового перекладу обумовлена стилістичними важливостями.

Приклад 50. *Bitte sorgen Sie dafür, dass Ihr Altgerät bis zum Abtransport kindersicher aufbewahrt wird* [94].

Будь ласка, переконайтеся, що Ваш старий пристрій зберігається в недоступному для дітей місці, доки його не буде вилучено.

У цьому випадку в перекладі використована трансформація антонімічної заміни, а саме, в оригіналі ми маємо прикметник " *kindersicher*" (*дослівно: дитячо безпечний*), яке перекладено як прикметник + прийменник з іменником в родовому відмінку: "*недоступний для дітей*", що спричинило використання також трансформації додавання граматикалізованої одиниці – прийменника. Однак, для того щоб врахувати граматичні відмінності між німецькою та

українською, було додано прийменник "в" та іменник "місці" для вираження локативної інформації.

Приклад 51. *Blättern Sie nach rechts oder links,bis die gewünschte Sprache erscheint* [97].

Прокрутіть праворуч або ліворуч, доки не з'явиться потрібна мова.

В оригіналі ми маємо конструкцію "*bis die gewünschte Sprache erscheint*", де "*erscheint*" означає "*з'являється*" або "*появляється*". В українській мові це відображено антонімічним перекладом «*доки не з'явиться потрібна мова*». Антонімічний переклад зберігає семантичне протиставлення, використовуючи "*доки не з'явиться*" як протилежне за значенням до "*erscheint*". При цьому український переклад враховує не лише семантику, а й логічну структуру оригінального речення, забезпечуючи чіткі інструкції для користувача.

Перекладачеві слід використовувати антонімічний переклад під час можливої заміни описового перекладу, оскільки цей прийом не відтворює повністю зміст та інформацію, яка була закладена в тексті оригіналу [57, с.134].

Отже, український переклад використовує трансформацію антонімічної заміни та додавання граматикалізованої одиниці для точного вираження ідеї оригінального речення. Така трансформація не лише передає семантичне протиставлення, а й дотримується граматичної та синтаксичної структури української мови.

Вищенаведені приклади показують, що антонімічний переклад є контекстуальним прийомом, який широко використовується у перекладі, оскільки він розширює можливості для творчого вираження мови. Використання антонімічного перекладу не лише дозволяє зберегти семантичні відносини, але й сприяє збагаченню лексичного складу мови перекладу.

Цей метод також дозволяє досягти комунікативної рівнозначності між оригіналом і перекладом, підкреслюючи семантичні аспекти та нюанси тексту. Антонімічний переклад може впливати на стилістичні особливості та допомагати зберегти індивідуальні риси мовного виразу.

2.1.6. Заміна

Заміна – це метод спостереження за мовними фактами, що полягає в підстановці різних мовних одиниць в однаковому оточенні для з'ясування їхнього співвідношення, тобто ця трансформація передбачає вживання однієї мовної одиниці замість іншої. До граматичних замін відносяться: а) форму слова; б) частину мови; в) члени речення; г) речення (просте – складне; складне – просте; головна частина – підрядна частина; сурядність – підрядність / сполучникове речення – безсполучникове речення) [9, с.91].

Заміна форми слова – граматичний тип трансформації, одним з яких, наприклад, може бути заміна способу дієслова. Заміна форми слова може включати також зміну числа (однина на множина), роду (чоловічий на жіночий), відмінка та часу. Заміна часової форми дієслова пояснюється відмінностями в граматичному складі двох мов.

Для німецької мови характерним є вживання пасивних конструкцій, тоді як в українській мові пасивний стан вживається значно рідше. Найчастіше він замінюється дієсловами активного стану, рідше – дієсловами на -ся, дієсловом «бути» в поєднанні з дієприкметником, неозначено-особовою формою дієслова. Але в деяких випадках, навпаки, активний стан у німецькій мові замінюється пасивним в українській. Такі трансформації супроводжуються зміною об'єктно-суб'єктних відношень [34, с. 398].

У деяких випадках у перекладі з німецької на українську мову може виникати неспівпадання форм однини і множини іменників. Важливо відзначити це, щоб уникнути непорозумінь.

Заміна форми слова може бути корисною для збереження граматичної коректності та зрозумілості при перекладі, особливо коли мови мають відмінності в граматичних правилах.

Категорія стану являє собою дієслівну категорію, що виражає різні відносини між суб'єктом і об'єктом дії, що мають своє морфологічне вираження у формі дієслова. Зіставлення випадків вживання форм пасивного стану в обох мовах показує, що їх функціонування в мові є зовсім різним. Якщо німецька мова

переважно використовує форми пасиву, то українській мова в подібній ситуації найчастіше використовує форму активного стану з прямим об'єктом [7].

Розглянемо наступні приклади:

Приклад 52. *In diesem Fall* ***muss*** *die Waschmaschine ordnungsgemäß angeschlossen oder ein Servicetechniker* ***kontaktiert warden*** [99].

У цьому випадку підключіть пральну машину належним чином або зверніться до сервісного фахівця.

Пасивний зворот ***"kontaktiert werden"*** вказує на можливість контактування з техніком обслуговування у разі потреби. Цей зворот відповідає німецькій граматичній структурі, і речення в цілому передає пасивну інструкцію та умови щодо коректного підключення пральної машини або необхідності звертання до сервісного техніка в даному випадку, яка в перекладі українською перекладається наказовим способом, а отже відбувається зміна стану. Український переклад вказує на зміну стану (наказовий спосіб), звертаючись безпосередньо до дій користувача.

Приклад 53. *Dadurch wird die Feuchtigkeit gewährleistet, die sich günstig auf Obst und Gemüse auswirkt (verhindert das Austrocknen der Lebensmittel)* [92].

Це забезпечує вологу, що сприятливо впливає на фрукти та овочі фрукти та овочі (запобігає висиханню продуктів).

В німецькому реченні ми можемо побачити Relativsatz "*die sich günstig auswirkt*", який перекладається українською як "*що сприятливо впливає*". Фраза "*що сприятливо впливає*" українського перекладу є складним реченням і виступає в ролі підрядного обставинного речення умови. Вона вказує на обставини, які сприяють чи впливають на основну дію, в даному випадку - на те, що це забезпечує вологу. Відповідно, це підрядне обставинне речення умови, де "*що*" є сполучником і вказує на залежність цієї фрази від основного речення. У німецькому варіанті фраза "*die Feuchtigkeit gewährleistet*" вказує на те, що внаслідок певних дій чи процесів (означених контекстом) забезпечується волога. Український переклад "*Це забезпечує вологу*" також передає цю ідею зміни

стану, де "*це*" вказує на певні дії чи процеси, що призводять до забезпечення вологи.

Заміна частини мови - це спосіб перекладу, при якому граматична одиниця або слово певної частини мови вихідного тексту перетворюється на одиницю мови перекладу іншої частини мови зі зміною граматичного значення. У більшості випадків, німецькі слова певних частин мови перекладаються відповідними словами тієї ж частини мови. Проте, така чіткість часто порушується, і це означає, що, наприклад, іменник може бути замінений дієсловом або прикметником, а прикметник може бути замінений іменником. Такі заміни можуть стосуватися слів майже будь-якої частини мови. Заміна частини мови виражає спосіб морфологічної трансформації, де одні частини мови замінюються іншими.

Наприклад:

Приклад 54*. Kinder müssen beaufsichtigt werden, um zu verhindern, dass sie mit dem Gerät spielen* [95].

Діти повинні бути під наглядом, щоб уникнути гри з пристроєм.

У цьому перекладі з німецької мови на українську була використана граматична трансформація для відтворення змісту та врахування граматичних особливостей української мови. Зокрема, частину мови "*beaufsichtigt*," яка є дієприкметником у німецькому реченні, було замінено на українську конструкцію з прийменником та іменником - "*під наглядом*." Така трансформація враховує граматичні правила української мови, де можливо використання різних частин мови для вираження схожих ідей. У результаті зміни відображається обов'язок нагляду за дітьми для запобігання їхній грі з пристроєм. Окрім цього, дієслово «*spielen*» перекладено іменником в родовому відмінку «*гри*», відбулась ще одна заміна частини мови. Підрядну частину «*dass sie mit dem Gerät spielen*» переклали «*гри з пристроєм*», тим самим спростивши речення.

Приклад 55. *Tipp: Lassen Sie den Waschmittel-Einspülkasten einen Spalt geöffnet, damit er trocknen kann* [94].

Порада: залиште дозатор миючого засобу трохи відкритим, щоб він міг висохнути.

Цей переклад також відтворює трансформацію зміни частини мови. В німецькому варіанті потрібно звернути увагу на іменник «einen Spalt», який вказує на трохи відкритий проміжок або щілину. Український переклад використовує прислівник "*трохи*" для передачі тієї ж самої ідеї, але за допомогою іншої граматичної конструкції. Така трансформація допомагає зберегти значення та виразити його в межах граматичних особливостей української мови.

Приклад 56. *Die Anzeigelampe der Taste Start/Nachlegen blinkt und im Anzeigefeld erscheinen weiterhin* ***fortlaufend*** *die Einstellungen des Programms* [91].

Лампочка світлового індикатора кнопки Start/Nachlegen миготить, і в полі відображення ***продовжують*** *відображатися налаштування програми.*

У німецькому реченні використовується сурядне речення для опису двох подій: лампочка миготить, і в полі відображення продовжують відображатися налаштування програми. В українському перекладі використовується аналогічна структура сурядного речення для передачі тієї ж самої ідеї. Цей приклад відображає трансформацію зміни членів речення: з обставини «*fortlaufend*» на присудок «*продовжують*», який є частиною складненого присудка «*продовжують відображатися*» та зміну частини мови. Прислівник «*fortlaufend*» передано в українському реченні дієсловом «*продовжують*», а отже відбулася зміна частини мови.

Приклад 57. *Holzböden müssen möglicherweise verstärkt werden, um Vibrationen und/oder ungleichmäßige Belastungen zu verhindern* [95].

Дерев'яні підлоги можуть вимагати посилення, щоб уникнути вібрацій та/або нерівномірного навантаження.

В цьому випадку дієслово “*müssen*” переклали інфінітивом в українській мові «*вимагати*». У цьому перекладі іменник "*посилення*" відображає дієприкметник "*verstärkt*" і зберігає граматичну структуру української мови, змінивши при цьому частину мови. В даному випадку заміна була важливим

методом в перекладі, який дозволив адаптувати текст для мови перекладу, зберігаючи при цьому семантичне значення та основну інформацію оригіналу. Аналізуючи приклади, можемо стверджувати, що заміна, яка включає зміну форми слова, частини мови має на меті поліпшення зрозумілості, виразності та граматичної коректності перекладу.

Заміна речення - це перекладацький метод, при якому ціле речення вихідного тексту перетворюється на інше речення в перекладі, зберігаючи семантичне значення. Цей метод може використовуватися для виразу загальної ідеї або думки більш чітко, або для адаптації тексту під культурні або лінгвістичні особливості мови перекладу. Заміна речення може включати переформулювання, скорочення або розширення ідеї, а також вибір іншого стилю. Цей метод дозволяє виразити те ж саме смислове навантаження, використовуючи іншу мовну конструкцію чи структуру речення.

Найпоширенішим видом є заміна речення, у процесі якої заміні можуть піддаватися члени речення, типи синтаксичного зв'язку. Такі заміни можуть бути декількох типів:

1. Членування або заміна простого речення в оригіналі на складне в перекладі.
2. Об'єднання речень або заміна двох речень оригіналу одним реченням мовою перекладу.
3. Зміна типу зв'язку між реченнями або частинами речення в оригіналі та перекладі.
4. Заміна підмета українським додатком.
5. Заміна пасивної конструкції на активну та навпаки [9, с.91].

Розглянемо детально на прикладах інструкцій до побутових приладів:

Приклад 58. *Gleichzeitig pumpt die Waschmaschine das* ***restliche*** *Wasser ab* [93].

Одночасно пральна машина відкачує воду, ***що залишилася.***

У цьому реченні пральна машина відкачує залишкову воду. В німецькому варіанті - це просте речення, де "*das restliche Wasser*" виступає як просте

означення. Український переклад використовує складне речення, де "*вода, що залишилася*" стає частиною підрядного означального речення, яке надає додаткову інформацію про вид води, яку відкачує пральна машина. Граматичною трансформацією, а саме заміна простого речення на складне у цьому випадку відображає перетворення означення "*das restliche Wasser*" з німецької мови в означальне підрядне речення "*воду, що залишилася*" в українському перекладі. Граматична трансформація включає в себе перетворення простого речення на складне, де введено означальне підрядне речення для конкретизації ідентифікованого об'єкта ("*вода*") в оригінальному тексті. Це робить переклад природнім українським мовним зворотам.

Приклад 59. *Wenn Sie Ihre Wohnung für längere Zeit verlassen, sollten Sie leicht* ***verderbliche*** *Lebensmittel aus Ihrem Kühlgerät entfernen* [92].

Якщо Ви покидаєте квартиру на тривалий час, Вам слід прибрати з холодильника продукти, ***що швидко псуються***.

Конструкція з модальним дієсловом "*sollen*" у формі теперішнього часу умовного способу спрямована на вираження деонтичної модальності необхідності з пом'якшенням категоричності, тобто передачу ідеї "слід" чи "необхідно" в менш категоричній формі. В перекладі необхідно також звернути увагу на зміну синтаксичної конструкції: дієприкметник «*verderbliche*» перекладено підрядним реченням «*що швидко псуються*». Це пов’язано з тим, що в українській мові відсутній еквівалент перекладу дієприкметника «*verderbliche*». Тому за нормами української мови таку частину речення краще перекласти підрядним реченням.

Приклад 60. *Versuchen Sie nicht, die LED-Beleuchtung selbst zu reparieren, weil Sie in Kontakt mit Hochspannung geraten können!* [92].

Не ремонтуйте самостійно світлодіодне освітлення, оскільки Ви можете вступити в контакту з високою напругою!

Вилучення дієслова ***versuchen*** ‘*намагатися’* в перекладі відбувається редукція частки zu. Ці елементи вилучаються через їх семантичну надлишковість, у разі дієслова *versuchen* та через системні особливості німецької

мови, в якій наказовий спосіб у формі третьої особи множини (ввічлива форма імперативу), відтворюється без займенника. "*Die LED-Beleuchtung selbst zu reparieren*" - це підрядне речення у формі інфінітивного звороту. У цьому випадку, інфінітивний зворот служить як об'єкт у головному реченні "*Versuchen Sie nicht*". Український переклад використовує імперативну форму «*Не ремонтуйте самостійно світлодіодне освітлення*». Тому в українській мові спостерігається зміна синтаксичної конструкції. В оригіналі ми маємо інструктивне речення, яке містить заборону чи пораду ("*Versuchen Sie nicht*" - "Не спробуйте"). У перекладі це виражено як наказове речення, що виражає заборону або пораду ("*Не ремонтуйте самостійно*"). Таким чином, тип речення змінився з інструктивного на наказовий.

Приклад 61. *Wenn Sie ein* ***milchhaltiges*** *Getränk oder eine Kakao-Spezialität zubereitet haben, empfehlen wir Ihnen, zuerst die Stanz vorrichtung und anschließend das Brühsystem mit der Service T DISC zu reinigen, bevor Sie ein weiteres Getränk zubereiten* [90].

Якщо Ви приготували напій, що ***містить молоко*** *або спеціальний сорт какао, рекомендуємо спочатку очистити пристрій для пробивання, а потім систему заварювання за допомогою сервісного диска T DISC перед тим, як готувати інший напій.*

Оригінальне німецьке речення вказує на умову (умовне підрядне речення) і надає рекомендацію, якщо користувач приготував напій з молоком або особливий вид какао. Український переклад передає цю умову та рекомендацію, використовуючи також умовне підрядне речення, яке ще розширюється підрядним реченням «*що містить молоко*». Українська мова відрізняється від німецької в структурі речень, де в українському перекладі вказано послідовність дій більш деталізовано. Це відбувається через використання доповнення сурядної частини речення "*а потім*" перед описом другого етапу рекомендації. У німецькому оригіналі ця послідовність є зрозумілою через використання інфінітивних зворотів.

Приклад 62. *Beachten Sie die Anweisungen im Kapitel „Installation“ sowie das Kapitel „Technische Daten“* [94].

Дотримуйтесь інструкцій, наведених у розділі "Встановлення" та розділі "Технічні дані".

Оригінальне німецьке речення є імперативним, що вказує на безпосередні дії користувача. Український переклад також використовує імперативну форму для передачі цього наказу, просить читача дотримуватися інструкцій. В оригінальному реченні "*Beachten Sie die Anweisungen im Kapitel „Installation“ sowie das Kapitel „Technische Daten“*" (*Дотримуйтесь інструкцій, наведених у розділі "Встановлення" та розділі "Технічні дані*") відсутній дієприкметниковий зворот. В перекладі змінили синтаксичну структуру реченння дієприкметниковий зворот «*наведених у розділі "Встановлення" та розділі "Технічні дані"».* Це структурне перетворення дозволяє українському реченню краще відтворити синтаксичну структуру та інформацію оригіналу.

Приклад 63. *Nicht entfernte Transportsicherungen können zu Sachschäden und Geräteschäden führen* [99].

Якщо не зняти транспортні фіксатори, це може призвести до матеріальних збитків і пошкодження приладу.

У німецькому реченні "*Nicht entfernte Transportsicherungen können zu Sachschäden und Geräteschäden führen*" слово "*entfernte*" є дієприкметником (Partizip II) від дієслова "*entfernen*" (знімати, вилучати). Цей дієприкметник виступає в ролі означення і ставиться на початок речення. В українському перекладі це виражено за допомогою підрядного речення умови: "*Якщо не зняти транспортні фіксатори...*", де дієприкметник "*entfernte*" перекладається дієсловом та стає присудком в реченні. Таким чином, український переклад використовує структуру підрядного речення, щоб передати інформацію про умову, в якій можуть виникнути збитки, і використовує дієслово "зняти" як присудок до підрядного речення. Такий підхід допомагає передати інформацію з огляду на збереження відносної структури німецького речення в українському перекладі.

Приклад 64. *Drücken Sie die Taste und halten Sie sie 5 Sekunden lang gedrückt, um den Reset-Vorgang zu starten* [95].

Натисніть кнопку і утримуйте її 5 секунд для початку скидання.

Іменник "*Vorgang*" був опущений, оскільки контекст і так передає, що мова йде про дію "*скидання*". Опущення допомагає уникнути зайвих деталей і зробити текст лаконічнішим. Вилучення зайвих слів з перекладу також сприяє уникненню стилістичного навантаження та робить переклад об'єктивнішим і конкретним, відповідаючи стилістиці української мови. Все це сприяє компресії тексту, уникненню його надмірного "роздування," а також досягненню максимальної конкретності та зрозумілості перекладу. У німецькому сурядному реченні "*Drücken Sie die Taste und halten Sie sie 5 Sekunden lang gedrückt, um den Reset-Vorgang zu starten*" використані дві дії, об'єднані сполучником "*und*" (і). У відповідному українському перекладі використано аналогічну сурядну структуру, де також є дві дії, пов'язані сполучником "і". У німецькому реченні використано конструкцію "*um...zu*", яка вказує на мету або ціль дії. У цьому випадку "*um den Reset-Vorgang zu starten*" в перекладі означає "*щоб почати процес скидання*". В українському перекладі для передачі аналогічної ідеї використано фразу " *для початку скидання*". Така трансформація дозволяє зберегти ідею мети дії у перекладі, зберігаючи структуру речення. Дієслово «*starten*» передається іменником, який в реченні виступає додатком, завдяки чому конструкція "*um...zu + інфінітив*"спростилась до вживання прийменника «*для*» і двох іменників в родовому відмінку: «*початку»* та *«скидання»*.

Приклад 65. *Wenn Sie den Netzstecker wieder mit der Steckdose verbinden, kann ein Funke und somit ein Stromschlag oder Brand verursacht werden [95].*

При повторному підключенні штекера до розетки може виникнути іскра, що може призвести до ураження електричним струмом або виникнення пожежі.

Німецьке речення починається з умови (підключення штекера до розетки) та вказує на можливі наслідки цієї дії (іскра, ураження струмом, пожежа). В українському перекладі ця послідовність подій була виражена структуровано,

щоб зробити її зрозумілою для читача. Зміна структури речення дозволила передати той самий зміст та попередження про потенційні небезпеки при підключенні штекера до розетки. Основна ідея, що неправильне підключення може призвести до іскри та небезпечних наслідків, залишилася незмінною. У німецькому реченні використано пасивну конструкцію "*kann ein Funke und somit ein Stromschlag oder Brand verursacht werden*", де "*kann*" (може) вказує на можливість події, і "*verursacht werden*" (бути спричиненим) служить вираженням умови або результату. Український переклад використовує аналогічну конструкцію з дієсловом "*може*" і підрядним сполучником "*що*" для передачі ідеї можливості та наслідків. Одна з відмінностей у граматичних структурах полягає в тому, що в німецькому реченні використано конструкцію зі словом "*somit*" (таким чином), що вказує на логічну зв'язок між іскрою і можливими наслідками. Український переклад використовує спосіб передачі цієї ідеї за допомогою підрядного означального речення «*що може призвести до ураження електричним струмом або виникнення пожежі*». Українська та німецька мови мають відмінності в граматичних структурах, тому зміна структури речення була важливою для врахування граматичних особливостей української мови та створення граматично правильного речення в перекладі.

Зміна структури речення була зроблена з метою зробити переклад зрозумілішим, структурованим та граматично коректним, залишаючи при цьому основний зміст та інформацію оригіналу.

Приклад 66*. Die zu verarbeitenden Zutaten in die Schüssel einfüllen* [89].

Висипаємо в миску інгредієнти, які потрібно обробити.

Оригінальне німецьке речення "*Die zu verarbeitenden Zutaten in die Schüssel einfüllen*" є простим реченням. Але в українському перекладі відображене підрядним. Підрядне речення "які потрібно обробити" вказує на властивість або характеристику інгредієнтів у контексті їхнього використання.

Приклад 67. *"Das Spülmittel wurde nicht richtig dosiert oder ist für Geschirrspüler ungeeignet (siehe EINFÜLLEN DES SPÜLMITTELS). Starten Sie das laufende Programm durch Ausschalten des Geschirrspülers neu. Schalten Sie das*

Gerät wieder ein, wählen Sie ein neues Programm, drücken Sie START/Pause und schließen Sie die Tür innerhalb von 4 Sekunden. Kein Spülmittel zufügen [101].

Якщо мийний засіб був неправильно дозований або не підійшов для використання в посудомийній машині (див. ДОЗУВАННЯ МИЮЧОГО ЗАСОБУ). Перезапустіть активну програму, вимкнувши посудомийну машину, потім увімкніть її знову, виберіть нову програму, натисніть START/Pause та закрийте дверцята протягом 4 секунд. Не додавайте мийного засобу.

В цьому перекладі використано трансформацію заміни, а саме заміни частини мови. В оригіналі маємо фразу "*Ausschalten des Geschirrspülers*", де "*Ausschalten*" є субстантивованим іменником, що означає "*вимкнення*". У перекладі ж ця дія виражена як конкретний наказ: "*вимкнувши посудомийну машину*". Український переклад використовує дієприслівниковий зворот "*вимкнувши посудомийну машину* ", що є більш прямим та зрозумілою вказівкою для читача. Така трансформація полегшує сприйняття інструкцій та надає конкретніше керівництво для дій. Оригінал має два окремих речення, які стосуються одного контексту – використання мийного засобу та перезапуску програми. Український переклад об'єднує ці ідеї в одне речення, надаючи компактніше та послідовне вираження інструкцій.

Приклад 68. *Die in der Waschmaschine erreichten Temperaturen können von den angewählten Temperaturen abweichen* [94].

Температура, що досягається в пральній машині може відрізнятися від обраної температури.

У цьому фрагменті, розширене німецьке означення містить дієприкметник "*erreichten*" (досягнуті), який вказує на характеристику температур, що досягаються в пральній машині. Українською це відтворюється складнопідрядним означальним реченням «*Температура, що досягається в пральній машині*». Друга частина речення "*können von den angewählten Temperaturen abweichen*" вказує на можливість різниці між досягнутою температурою та обраною температурою. Переклад українською також передає

цю можливість або можливі відхилення від обраної температури дієсловом «може».

Заміна форми слова, частини мови та структури речення важлива для врахування граматичних відмінностей між мовами та забезпечення граматично правильного перекладу. Це допомагає передати зміст оригінального тексту та зробити його зрозумілим для читачів мови перекладу.

Зміна структури речення може бути особливо корисною для передачі семантичних відтінків, зберігання інформації та структурування тексту українською мовою. Важливо, щоб заміна була здійснена таким чином, щоб зберегти основний зміст та інтенцію оригінального тексту.

Усі ці види замін є важливими інструментами для професійних перекладачів, оскільки вони дозволяють створити точний та зрозумілий переклад, враховуючи граматичні, стилістичні та культурні особливості мови перекладу.

2.2. Комплексна трансформація як тип трансформації при перекладі текстів до побутових приладів.

Комплексна перекладацька трансформація – це процес переходу одиниць оригіналу в одиниці перекладу, внаслідок якого відбувається часткове або повне перетворення речення або його частин із використанням кількох простих перекладацьких трансформацій [36, с.74].

Лобода В.А. стверджує, що саме комплексні перекладацькі трансформації трапляються найчастіше, оскільки саме поєднання елементів простих перекладацьких трансформацій дає змогу досягти кращого та виразнішого ефекту в перекладі, зберігши його адекватність та еквівалентність оригіналу [36, с. 74].

Отже, цей процес може включати в себе перефразування, заміну конструкцій, перестановку слів та інші мовні зміни з метою забезпечення кращого відповідності змісту та інтенції оригінального тексту в мові перекладу.

Комплексні перекладацькі трансформації є системним підходом, завжди мають адаптаційну спрямованість і застосовуються у різноманітних комбінаціях, іноді одночасно, особливо в контексті перекладу художніх текстів. Під час перекладу оригінального тексту ці трансформації виконують подвійну роль - вони виражають вихідний текст перекладацькими засобами, забезпечуючи його адаптацію, а також підлаштовують його до еквівалентного рівня перекладу.

Комплексні перекладацькі трансформації завжди виконують функцію адаптуючого характеру. Під час перекладу оригінального тексту вони виконують функцію перевираження вихідного тексту перекладацькими засобами та адаптацію, а також підведення такого тексту під еквівалентний рівень перекладу [5, с. 9].

Комплексні перекладацькі трансформації включають різноманітні зміни в структурі та формі речень для досягнення максимальної відповідності між оригіналом і перекладом. Ці трансформації можуть бути пов'язані не лише з граматикою, але й з синтаксичними, стилістичними та лексичними аспектами. Деякі з них можуть вимагати перефразування частини тексту, використання альтернативних конструкцій чи навіть перестановку слів.

Наприклад, у комплексних трансформаціях може включатися заміна конструкцій, щоб краще відтворити тонкості значення оригіналу в мові перекладу. Також може відбуватися перестановка частин речення, яка підсилює чи змінює акцент у перекладі. Важливо враховувати, що кожен випадок комплексної перекладації може мати свою унікальну граматичну трансформацію, залежно від контексту та інтенції перекладача.

Детальніше розглянемо на таких прикладах:

Приклад 69. *Wenn keine der obigen Ursachen zutrifft und Sie die Störung nicht selbst beheben können, treten Sie mit dem nächstgelegenen Kundendienst in Verbindung und geben Sie ihm die Daten (Gerätetyp, Modell, Seriennummer) vom Typenschild bekannt, das sich im Geräteinneren befindet* [92].

Якщо жодна з наведених вище причин не підходить і Ви не можете усунути несправність самостійно, зверніться до найближчого центру

обслуговування клієнтів і надайте їм дані (тип приладу, модель, серійний номер) з таблички з технічними характеристиками, розташованої всередині приладу.

Обидва речення використовують умовні конструкції *("Wenn" в німецькому, "Якщо" в українському*), щоб встановити умови, при яких слід виконати подальші дії. Речення складаються зі складнопідрядних конструкцій, де умовна частина вводить умову, а далі йдуть два простих речення, з'єднані сполучником та далі підрядне означальне речення «*das sich im Geräteinneren befindet*». Фраза "*keine der obigen Ursachen"* відноситься до вживання вказівних займенників у німецькій мові разом із запереченням. В перекладі ця фраза перекладена як «*жодна з наведених вище причин*», де ми бачимо додавання прийменника. Використання прийменника "з" в даному виразі обумовлено вираженням зв'язку між "причинами" та "вищезазначеними". В українській мові прийменник "з" може вживатися для вираження напрямку чи спрямованості. У цьому випадку прийменник "з" вказує на те, що причини спрямовані до або в бік вищезазначених факторів чи причин. Це обумовлено потребою передати ідею спрямованості або напрямку дії. Окрім цього, відносне підрядне речення «*das sich im Geräteinneren befindet*» переклали дієприкметниковим зворотом «*розташованої всередині приладу*». У цьому випадку "*das*" є відносним займенником, що посилається на "*Typenschild*" (табличку) чи на щось подібне, що знаходиться всередині пристрою. Отже, в цьому прикладі було також використано трансформацію заміни синтаксичної конструкції.

Приклад 70. *Wenn der Wasserschlauch neu ist oder für längere Zeit nicht in Betrieb war, das Warmwasser laufen lassen, um sicherzustellen, dass es klar und frei von Verschmutzungen ist, bevor die erforderlichen Anschlüsse vorgenommen werden* [101].

Якщо водяний шланг новий або протягом тривалого часу не використовувався, перед здійсненням необхідних підключень обов'язково пропустіть гарячу воду, щоб переконатися, що вона чиста та не містить забруднень .

Цей приклад також відображає використання комплексної трансформації для досягнення адекватного перекладу. В цьому прикладі було використано трансформацію перестановки. Підрядне частина речення «*bevor die erforderlichen Anschlüsse vorgenommen werden»,* яка вживається в німецькій мові в кінці самого речення, відображається українським перекладом «*перед здійсненням необхідних підключень*» раніше, одразу після підрядної умовної частини «*Якщо водяний шланг новий або протягом тривалого часу не використовувався*». Окрім цього, ця частина включає в себе також пасивну конструкцію «*vorgenommen werden*», яка перекладається в українському варіанті прийменником та іменником в орудному відмінку «*перед здійсненням*». Словосполучення «*die erforderlichen Anschlüsse*», яке вжито в називному відмінку передається в перекладі словосполученням в родовому відмінку «*необхідних підключень*». Фраза "*in Betrieb war*" у німецькому тексті означає "*був у експлуатації*" , що передано дієсловом "*використовувався*". В цьому випадку відбулася трансформація опущення прийменника «*in*» та зміна частини мови з іменника на дієслово «*Betrieb*» та «*використовувався*», при цьому збережено минулий час. Таким чином, при перекладі не тільки зберігається семантичне значення, але й враховується граматика та синтаксис мови при адаптації оригінального тексту до мови перекладу.

Приклад 71. *Wenn das in den Verbindungsteilen verbliebene Wasser gefriert, können Schäden an den Riemen, der Pumpe und anderen Bauteilen des Geräts die Folge sein* [95].

Якщо вода, яка залишилася в з'єднувальних деталях, замерзне, це може призвести до пошкоджень ременя, насоса та інших компонентів пристрою.

Для перекладу цього речення була використана заміна дієприкметника "*verbliebene* " на означальне підрядне речення "*вода, яка залишилася* " для досягнення більшої граматичної коректності в українському перекладі. Це відбувається для досягнення граматичної правильності та кращого виразу українською мовою, де дієприкметник не відображає адекватний переклад в деяких випадках, а означальні підрядні речення можуть допомогти зберегти

граматичну структуру.Заміна конструкції: "*kann die Folge sein*" модальність було перефразовано як "*може призвести до*", щоб відтворити модальність української мови. Це відповідає українській модальності і передає той самий сенс, що і німецьке речення. Модальність в українському перекладі виражена за допомогою слова "*може*", яке передає можливість або можливі наслідки, що є важливою граматичною та семантичною трансформацією для забезпечення адекватності та зрозумілості перекладу. Також застосовано трансформацію зміни частини мови з іменника «*die Folge*» та дієслова «*призвести*», в результаті чого, було також додано прийменник «до» для узгодження та вираження наслідків або результатів дії в українському перекладі.

Приклад 72. *Wenn gewünscht, kann in die entsprechende Kammer des Waschmittelfachs Weichspüler eingefüllt werden* [103].

За бажанням, Ви можете додати кондиціонер до відповідного відділення відсіку для мийки.

В цьому прикладі, а саме в «*kann in die entsprechende Kammer des Waschmittelfachs Weichspüler eingefüllt werden*» ми бачимо заміну, а саме форми стану. У німецькому реченні "*kann in die entsprechende Kammer des Waschmittelfachs Weichspüler eingefüllt werden*" використовується форма стану, а саме пасивний стан ("*Weichspüler eingefüllt werden*" - "*кондиціонер може бути доданий*"). Український переклад використовує активний стан, де наголошується на дії, яку може виконати користувач: " *Ви можете додати кондиціонер*." Це важливо для зрозуміння того, що користувач має можливість власноруч виконати цю дію. В умовній частині підрядного німецького речення "*Wenn gewünscht*" ("*За бажанням*") відбулася трансформація заміни частини мови, а саме зміна дієприкметника "*gewünscht*" (*бажаний*) на прийменник з іменником в орудному відмінку: "*за бажанням*". Це призвело також до зміни типу речення: підрядне німецьке речення умови відтворилося простим українським. Ця трансформація дозволила позбутися зайвих слів та надати фразі простий та зрозумілий вигляд, зберігаючи при цьому зміст оригіналу. Такий підхід особливо корисний в інструкціях та текстах до побутових приладів.

Приклад 73. *Nutzen Sie stattdessen die offiziellen, eingerichteten Sammel- und Rücknahmestellen zur Abgabe und Verwertung der Elektro- und Elektronikgeräte bei Kommune, Händler oder Miele* [94].

Замість цього скористайтеся офіційними центрами збору та повернення, створеними для утилізації та переробки електричних та електронних приладів у місцевих органах влади, дилерах або в компанії Miele.

Це речення використовує трансформацію перестановки, в якому німецьке «*stattdessen*» переміщується на перше місце в українському реченні. Дієприкметник «*eingerichteten*» перекладається дієприкметником «*створеними*» та змінює синтаксичну структуру речення, яке ускладнене дієприкметниковим зворотом. Дієприкметниковий зворот "створеними для утилізації та переробки електричних та електронних приладів" ускладнює синтаксичну структуру речення, але відтворює семантичну насиченість оригіналу.

Приклад 74. *Nachdem Sie die Waschmaschine in Ihr WLAN-Netzwerk eingebunden haben, können Sie mit der App beispielsweise folgende Aktionen durchführen:*

- Ihre Waschmaschine fernbedienen

- Informationen über den Betriebszustand Ihrer Waschmaschine abrufen

- Hinweise zum Programmablauf Ihrer Waschmaschine abrufen [94].

Підключивши пральну машину до мережі Wi-Fi, ви можете використовувати додаток, наприклад, для виконання таких дій:

- Віддалене керування пральною машиною

- Викликати інформацію про робочий стан пральної машини

- Викликати інформацію про послідовність програм пральної машини.

Обидва речення мають схожу структуру: опис дій, які можна виконати за допомогою додатка після підключення пральної машини до Wi-Fi. У німецькому підрядному реченні часу вжито конструкцію "*Nachdem Sie die Waschmaschine in Ihr WLAN-Netzwerk eingebunden haben*," де "*nachdem*" (*після того як*) введено підрядним сполучником. Український переклад використовує "*Підключивши пральну машину до мережі Wi-Fi*," де використано дієприкметник

"*підключивши*" та змінюється підрядна частина на дієприслівниковий зворот. Додали також прийменник «*для*» у фразі "*для виконання таких дій*" в українському перекладі є доповненням, яке вказує на мету чи призначення дій. Це покращує зрозуміння та передає ідею, що використання додатка є спрямованим на виконання конкретних дій після підключення пральної машини до мережі Wi-Fi. В німецькому реченні використано слово "*fernbedienen*," яке є дієсловом і вказує на віддалене керування. Український переклад використовує фразу "*віддалене керування*," де дієприкметник "віддалене" відповідає за функцію дії, і це вірно передано. Це ще один приклад граматичної трансформації, де слово однієї частини мови в німецькому тексті замінено аналогічною частиною мови в українському перекладі для забезпечення точності і зрозумілості.

Приклад 75. *Hier finden Sie eine Übersicht über die einstellbaren Programme [96].*

Тут Ви знайдете огляд регульованих програм.

В цьому випадку відбулося вилучення прийменника «*über*» та перестановка займенника „*Sie*“. Українською мовою, в багатьох випадках можна передавати зв'язок між словами без використання прийменника. В даному випадку вилучення прийменника відобразило взживання іменника та прикметника в родовому відмінку. Українською мовою зазвичай займенник "*Ви*" вживається після дієслова, що передує присудку (*Ви знайдете).*

Приклад 76. *Es ertönt ein akustisches Signal und das Display zeigt an, dass der Garvorgang beendet ist* [100].

Лунає звуковий сигнал, і на дисплеї відображається повідомлення про завершення процесу приготування.

В перекладі вилучення займеннника «es». Німецький варіант відображає сурядний зв’язок : «*Es ertönt ein akustisches Signal und das Display zeigt an*», який перекладається також сурядним реченням «*Лунає звуковий сигнал, і на дисплеї відображається повідомлення*». Окрім цього в німецькому оригіналі є також підрядний зв’язок «*dass der Garvorgang beendet ist*», який через додавання

іменника «*повідомлення*» та прийменника «*про*» відображається іменником в знахідному відмінку «*завершення*» та двома іменниками в родовому відмінку «*процесу приготування*», які виступають додатком у реченні . Тип речення з підрядного німецького змінюється на просте речення українською мовою. У цьому прикладі додали іменник «*повідомлення*», щоб читачу було зрозуміло, що саме повинно з'явитись на дисплеї. Трансформація додавання особливо важлива в цьому випадку, коли між мовами існують різні конструкції або вимоги щодо структури речення. Тому, додавання також може вирішувати питання культурного або стилістичного характеру, оскільки слова та вирази можуть мати різне вживання та значення в мовних спільнотах.

Розглянемо також приклади з розширеним означенням:

Приклад 77. *Die im Feedback angezeigten Verbrauchsdaten können von den in der Verbrauchsdatentabelle aufgeführten Verbrauchsdaten abweichen. Die Abweichungen ergeben sich durch Bauteil-Toleranzen und örtlich vorliegende Gegebenheiten, z. B. Druckschwankungen im Wassernetz, Netzspannung und Netzspannungsschwank* [94].

Дані споживання, що відображаються у зворотному зв'язку, можуть відрізнятися від даних споживання, наведених у таблиці даних споживання. Відхилення зумовлені допусками на компоненти та місцевими умовами, наприклад, коливаннями тиску у водопровідній мережі, коливаннями напруги в мережі та коливаннями напруги в мережі.

В цьому випадку, розширене німецьке означення "*Die im Feedback angezeigten Verbrauchsdaten*" містить дієприкметник "*angezeigten*" (відображені), який вказує на характеристику даних споживання. Переклад українською мовою використовує підрядне означальне речення, яке деталізує контекст відображення цих даних. В другій частині речення дієприкметник "*aufgeführten*" (*наведені*) вказує на характеристику даних споживання, які перераховані у таблиці даних споживання. Український переклад також використовує дієприкметниковий зворот, який змінює тип простого речення на підрядне означальне з дієприкметниковим зворотом, для передачі цієї характеристики.

Таку ж ситуацію зі зміною простого речення підрядним, можна побачити у наступному прикладі:

Приклад 78. *Benutzen Sie die Waschmaschine ausschließlich im haushaltsüblichen Rahmen nur zum Waschen von Textilien, die vom Hersteller im Pflegeetikett als waschbar ausgewiesen sind* [94].

Використовуйте пральну машину лише у звичайних побутових умовах для прання текстилю, який виробник позначив як такий, що підлягає пранню.

Український переклад відтворює основну ідею оригіналу, зазначаючи, що пральну машину слід використовувати лише в звичайних побутових умовах та передає ідею використання пральної машини тільки для текстилю, що підлягає пранню, а також використовує підрядне означальне речення "*який виробник позначив*", щоб передати умову відповідно до маркування виробника. В українському перекладі можна побачити трансформацію опущення прийменника «*von*» та займенника «*Sie*». Український переклад зберігає основну ідею оригіналу, але відсутній прийменник "von", оскільки в українській мові часто не потрібно використовувати прийменник при описі користування об'єктами. Також в українському перекладі використовується "*який виробник позначив*", щоб передати умову відповідно до маркування виробника.

Комплексна трансформація у процесі перекладу є ефективним засобом досягнення взаємозв'язаного та врівноваженого підходу до різних граматичних змін. Цей метод дозволяє уникнути однобічності та забезпечити високий ступінь гармонії в розгорнутому перекладі. Зокрема, комплексна трансформація спрямована на забезпечення повноти передачі інформації, точності відтворення оригіналу та адаптованості перекладу до специфіки аудиторії, яка користується цільовою мовою. Цей підхід враховує різні аспекти граматичних змін, включаючи синтаксичне уподібнення, вилучення, додавання, заміну та інші, забезпечуючи врівноваженість та цілісність перекладу, які відповідають потребам та очікуванням аудиторії у цільовому мовленні.

ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 2

У другому розділі охарактеризовано та проаналізовано використання граматичних перекладацьких трансформацій при перекладі інструкцій до пробутових приладів. Досліджено такі трансформації: синтаксичне уподібнення, вилучення, додавання, заміна, антонімічний переклад, експлікація та комплексна трансформація.

Синтаксичне уподібнення в перекладі вказує на збереження синтаксичної структури речень між оригіналом і перекладом. Основна мета синтаксичного уподібнення полягає в тому, щоб забезпечити вірне передавання інформації і дотримання структури оригінального тексту при його перекладі.

Вилучення (або опущення) є граматичною трансформацією, яка включає в себе відсутність певних компонентів або елементів, які присутні в оригінальному тексті. Це може бути застосовано для різних граматичних одиниць, таких як слова, фрази, частини речення або структурні елементи.

Додавання в перекладі є граматичною трансформацією, яка спрямована на введення нових елементів або деталей порівняно з оригінальним текстом

Заміна в перекладі є граматичною трансформацією, яка передбачає заміну елементів або деталей тексту оригіналу аналогічними або еквівалентними елементами у перекладі. У контексті інструкцій до побутових приладів, заміна може використовуватися для настпного:

1) По-перше, вона може застосовуватися для адаптації термінології та технічних виразів до стандартів та специфік мови перекладу, забезпечуючи зрозумілість для користувачів.
2) Заміна також може бути використана для підтримання стилістичної або культурної відповідності, адаптуючи вирази та терміни до конвенцій цільової мови.
3) Крім того, заміна може відбуватися для введення синонімів чи більш точних виразів, сприяючи якості та чіткості інструкцій у перекладі.

Такий підхід дозволяє досягти точності та адекватності перекладу, враховуючи особливості мови та аудиторії.

Антонімічний переклад включає в себе введення протилежних термінів чи виразів у перекладі порівняно з оригінальним текстом. Антонімічний переклад може слугувати адаптації термінів чи виразів, забезпечуючи їх зрозумілість та придатність для користувачів цільової мови. Ця граматична трансформація підкреслює протилежності та чітко визначає дії чи умови у перекладі, щоб забезпечити зрозумілі і конкретні інструкції для користувачів.

Експлікація в перекладі є граматичною трансформацією, що передбачає введення додаткових пояснень, розширення виразів або деталізацію інструкцій для поліпшення їх зрозуміння. У випадку інструкцій до побутових приладів, експлікація може використовуватися з метою уточнення або розширення конкретних кроків, щоб забезпечити більше повноти та ясності. Додаткові пояснення можуть включати деталі, які можуть бути корисними для користувача, такі як рекомендації з безпеки, конкретні аспекти використання чи додаткові вказівки. Експлікація спрямована на створення більш деталізованого та зрозумілого перекладу, щоб користувач легше розумів і дотримувався інструкцій.

Комплексна трансформація в перекладі охоплює використання кількох різних граматичних змін або стратегій для досягнення оптимального виразу оригіналу у цільовій мові. Комплексна трансформація є стратегією, яка створює баланс між різними граматичними змінами, щоб забезпечити повноту, точність та придатність перекладу для цільової аудиторії.

Загалом, ці граматичні трансформації допомагають уточнити та адаптувати текст до культурних, лінгвістичних та стилістичних особливостей цільової аудиторії. Вони забезпечують зрозумілість та логічність інструкцій, а також сприяють зручності та ефективності сприйняття інформації користувачами у цільовій мові.

ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ

Дослідження інструкцій з експлуатації побутових приладів є надзвичайно важливими, оскільки вони є необхідною частиною технічної документації. Інструкції відіграють ключову роль у розумінні особливостей роботи побутових приладів, оскільки містять детальні описи компонентів та їх функціональних характеристик. Тексти інструкцій володіють унікальними рисами, що визначають їх як окремий тип технічного тексту.

Науково-технічний текст – це літературний жанр, що містить інформацію, пов'язану з науковими та технічними питаннями. Такий текст використовує спеціалізовану лексику, терміни, формули, технічні описи та інші елементи, спрямовані на передачу точної та фахової інформації. Основна мета науково-технічних текстів - розкриття концепцій, висвітлення результатів досліджень або опис нових технічних винаходів.

Ми виявили, що науково-технічні тексти, зокрема інструкції, характеризуються великою граматичною складністю через використання різноманітних термінів, спеціалізованої термінології та складних синтаксичних конструкцій. Це вид тексту, призначений для передачі конкретних вказівок або порад з метою виконання певного завдання чи користування конкретним об'єктом. Інструкції можуть стосуватися експлуатації, монтажу, використання чи обслуговування різних пристроїв. Їхня основна характеристика - чіткість та конкретність вираження, послідовність дій для досягнення певного результату. Інструкції спрощують процес взаємодії користувача з об'єктом або процесом.

Нами було також визначено, що граматичні трансформації є необхідним інструментом для вирішення граматичних труднощів у процесі перекладу науково-технічних текстів. Зміни у граматичній структурі речення, синтаксичні перетворення та інші граматичні адаптації допомагають зберегти зміст інструкцій при їхньому перекладі до побутових приладів.

Граматична перекладацька трансформація – це вид перекладацької трансформації, що фокусується на змінах у граматичних структурах оригіналу

для відповідності граматиці та синтаксису цільової мови. Це може включати перестановку слів, зміну порядку дієслів, коригування часових форм тощо. Мета граматичної перекладацької трансформації - зробити текст граматично коректним і природним для читачів на цільовій мові.

У ході дослідження визначено ключові аспекти, що сприяють успішному виконанню перекладацької роботи, такі як високий рівень володіння обома мовами (вихідною та цільовою), наявність базових фахових знань, а також наявність необхідного набору компетентностей. Перекладацька діяльність також піддається впливу інновацій, зокрема в сучасний період спостерігається застосування систем машинного перекладу та автоматизації перекладу. Це свідчить про постійні зміни в даній сфері, що вимагають від фахівців нових підходів та навичок для успішного виконання завдань.

Нами було проаналізовано 183 текстові одиниці, що дало змогу виокремити найпоширеніші прийоми відтворення німецькомовних текстів інструкцій з експлуатації побутових приладів українською мовою (див. Додаток А).

У роботі виокремлено такі граматичні перекладацькі трансформації, застосовувані при перекладі німецькомовних науково-технічних текстів при перекладі текстів до побутових приладів:

1. Синтаксичне уподібнення;
2. Вилучення;
3. Додавання;
4. Заміна;
5. Антонімічний переклад;
6. Експлікація;
7. Комплексна трансформація.

Зазначимо, що найбільш поширеним методом є *комплексна трансформація*, яку застосовано для перекладу 26% від усього обсягу (47 одиниць). *Додавання* граматичної трансформації також спостерігається досить часто, охоплюючи 17% від загальної кількості (30 одиниць). Таку ж кількість

одиниць охоплює трансформація *заміна*. Четверте місце посідає трансформація вилучення, яку застосовано в 14 % випадків (26 одиниць). Зокрема, значну частку складає синтаксичне уподібнення, що становить 11% від загальної кількості (20 одиниць) та перестановка, що становить 10% (19 одиниць). Решта трансформацій, а саме: експлікація та антонімічний переклад, вживаються вкрай рідко та охоплюють по 3 % кожна.

Для успішного та адекватного перекладу інструкцій з експлуатації побутових приладів важливо детально вивчити їхню специфіку відтворення. Наше дослідження дозволяє виявити особливості структури інструкцій та виділити ряд характерних мовних засобів, які формують інформаційний зміст. Ми вказуємо на те, що вивчення інструктивних текстів має відбуватися з урахуванням лінгвістичних та перекладацьких аспектів, оскільки вони мають конкретну комунікативну мету та визначають ключовий взаємозв'язок між виробником та споживачем.

Всі вищезгадані граматичні трансформації представляють собою типові підходи, які знаходять застосування при адекватному перекладі науково-технічних текстів інструкцій до побутових приладів з німецької мови на українську. Наведені перекладацькі трансформації розкривають сутність процесу перекладу та редагування, враховуючи особливості стислості та точності науково-технічного тексту.

Ці стратегії визначають ключові аспекти перетворення граматичних структур та вибіркового вживання термінології з метою забезпечення зрозумілості та відповідності контексту вихідного тексту. Важливо відзначити, що ці трансформації враховують специфіку інструкцій з експлуатації побутових приладів, де точність та чіткість мовлення мають вирішальне значення.

Застосування зазначених перекладацьких стратегій є обґрунтованим і важливим етапом процесу перекладу, сприяючи збереженню семантичної та граматичної цілісності тексту під час його адаптації до нової мовної та культурної обстановки.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Абабілова Н. М., Білокамінська В. Л. Особливості перекладу термінів українською мовою. Молодий вчений. 2015. № 2(17). С. 126–128.
2. Анастасія Навагіна, Ангеліна Кондратенко. Актуальні проблеми перекладу сучасних науково-технічних текстів. Документно-інформаційні комунікації в умовах глобалізації: стан, проблеми і перспективи : матеріали ІІ Всеукраїн. наук.-практ. Інтернет-конф. Полтава, редкол. : І. Г. Передерій, А. А. Соляник та ін. Полтава: ПолтНТУ, 2016. С. 305-308.
3. Андрієнко Л. О. Науково-технічний переклад. Конспект лекцій і дидактичний матеріал для студентів лінгвістичних спеціальностей. Черкаси: ЧДТУ, 2002. С.22.
4. Бараненкова, Н.А., Литвин, С.В. Експлікація як спосіб перекладу безеквівалентної лексики науково-технічного стилю. Вісник Національного технічного університету України "Київський політехнічний інститут". Серія : Філологія. Педагогіка. 2014. Вип. 4. С. 6-13. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vntufil_2014_4_3.
5. Бегма Ю. О. Комплексні перекладацькі трансформації в англоукраїнському художньому перекладі. Science and Education a New Dimension. 2016. № 80. С. 7—10
6. Верезубенко М. М. Застосування перекладацьких трансформацій у перекладі текстів науково-технічного стилю в мовній парі німецька – українська. Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. 2023. Т. 34. С. 264-268.
7. Верховцова, О. М., Куценко, О. В. Міжмовна асиметрія при перекладі. World Science № 4(32), 2018.
8. Волченко О. М., Нікішина В. В. Граматичні трансформації в англо-українському художньому перекладі. Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Філологічна». 2015. Випуск 54. С. 252 – 254.

9. Волченко О. М. Використання синтаксичних трансформацій для досягнення еквівалентності перекладу. Молодий вчений. 2017. № 4.1. С. 89–93. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2017_4 (дата звернення: 10.06.2020).
10. Гребенюк В. О. Особливості адекватного перекладу науково-технічних текстів. Наукові записки : зб. наук. пр. Кіровоград КНТУ, 2012. Вип. 12, ч. 1. С. 132-135.
11. Гурко О.В. Основні способи перекладу англійських антонімічних одиниць українською мовою (на матеріалі засобів масової інформації). Актуальні питання гуманітарних наук. 2020. Вип. 27. Т. 6. С. 35–39.
12. Дмитренко, О. В., Стрільчук, О. С., Рибалко, М. С. Особливості застосування граматичних перекладацьких трансформацій при перекладі науково-технічного тексту нафтової галузі. Молодий вчений. 2019. № 5.1 (69.1). С. 202–205.
13. Дячук, Н. В. (2023) До питань адекватності перекладу технічних інструкцій. Сучасні дослідження з іноземної мови, 1 (23). с. 34-43.
14. Євтушенко Н.І. Застосування антонімічного перекладу як перекладацької трансформації у процесі відтворення англомовних тексті ЗМІ українською мовою. Закарпатські філологічні студії: зб. наук. пр. Ужгород, УжНУ, 2012. Вип. 13, Т. 3. С. 44-48.
15. Жулавська О. О., Назаренко О. В. Переклад: теоретичні та практичні аспекти : навчальний посібник. Суми : Сумський державний університет, 2017. 133 с.
16. Журавель Т. В. Синтаксичні перекладацькі трансформації при перекладі питальних речень. 2014. URL: http://er.nau.edu.ua/handle/NAU/18955
17. Журавель Т.В., Хайдарі Н.І. Поняття перекладацьких трансформацій та проблема їх класифікацій. Вісник Міжнародного гуманітарного університету. 2015. № 19. Том 2. С. 148–150.
18. Зарицький М. С. Переклад: створення та редагування: Посібник. К. : Парламентське видавництво, 2004. 120 с.

19. Зарівна О. Т. Основні способи та прийоми перекладу науково-технічних текстів у вищих навчальних закладах. Вісник Чернігівського державного педагогічного університету. Чернігів, 2011.№ 85. С. 97-100.
20. Івахненко, Антоніна Олександрівна. Конспект лекцій зі Вступу до перекладознавства, для студентів 2-го курсу факультету «Референт-перекладач», спеціальності 035 Філологія; Нар. укр. акад., [каф. теорії та практики пер.]. Харків : Вид-во НУА, 2020. 36 с.
21. Карабан В. І. Переклад англійської наукової і технічної літератури. Граматичні труднощі, лексичні, термінологічні та жанрово-стилістичні проблеми : навчальний посібник. Вид. 5-те, випр. Вінниця : Нова Книга, 2018. 656 с.
22. Карабан В. І., Борисова О. В., Колодій Б. М., Кузьміна К. А. Попередження інтерференції мови оригіналу в перекладі (вибрані граматичні та лексичні проблеми перекладу з української мови на англійську). Навчальний посібник. Вінниця. НОВА КНИГА, 2003. 208с.
23. Кириченко О. А. Сибірцева Ю. С., Плохута С. О. Особливості науково-технічних текстів, типові труднощі перекладу та шляхи їх подолання. Філологічні трактати. 2014. Т. 6, № 1. С. 85-90.
24. Кияк Т. Р. Теорія і практика перекладу. Вінниця : Нова книга, 2006. 240с.
25. Кияк Т. Р., Науменко А. М., Огуй О. Д. Перекладознавство (німецькоукраїнський напрям) : підручник. К.: Видавничо-поліграфічний центр"Київський університет", 2008. 543 с.
26. Коваленко А. Я. Науково-технічний переклад. Тернопіль: Видавництво Карп'юка, 2001. 284 с.
27. Козаченко І.В. Особливості перекладу неологізмів англійської мови. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Філологія. 2014. № 25. Том 2. С. 166-168.
28. Козачук, А. М. Перекладацькі трансформації та прийоми: термінологічні виклики у перекладознавстві. ПЕРЕКЛАДАЦЬКІ ТРАНСФОРМАЦІЇ ТА ПРИЙОМИ: ТЕРМІНОЛОГІЧНІ ВИКЛИКИ У ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВІ.

Нова філологія. 2023. №89, С. 129-136. https://doi.org/10.26661/2414-1135-2023-89-18.

29. Колос Ю. З. Особливості передачі вимог в інструктивних текстах під час перекладу з англійської мови українською. 2021. URL: http://reposit.nupp.edu.ua/bitstream/PoltNTU/9825/1/НВ%20МГУ_Колос_70 - 72.pdf.
30. Корунець І. В. Вступ до перекладознавства. Вінниця : Нова книга, 2008. 512 с.
31. Кузьменко Н. Жанрово-стилістичні особливості перекладу науковотехнічних текстів. 2021. URL: https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/39345/1/Жанровостилістичні%20особливості%20перекладу.pdf.
32. Кур'янова М. О. Граматичні труднощі перекладу німецьких науково-технічних текстів українською мовою : автореф. дис. ... канд. філол. наук. К., 2006. 16 с.
33. Кур'янова Марина Олександрівна. Граматичні труднощі перекладу німецьких науково-технічних текстів українською мовою : Дис... канд. філол. наук: 10.02.16 . Київський національний ун- т ім. Тараса Шевченка.К., 2005. 202арк. Бібліогр.: арк. 179-202.
34. Кучер З. І. Практика перекладу (німецька мова) : [навч. посіб.] / З. І. Кучер, М. О. Орлова, Т. В. Редчиць ; Черкас. держ. технолог. ун-т. 2-ге вид. Вінниця : Нова Книга, 2017. 459 с.
35. Лабінська Б.І. Значення структурно-семантичних модифікацій у сучасній фразеологічній науці. Гуманітарний вісник. Сер. Іноземна філологія: зб. наук. пр. Число 10: Т 2. Черкаси: ЧДТУ, 2006. С. 313-316.
36. Лобода В. Перекладацькі трансформації: дефінітивний характер та проблеми класифікації. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Філологія. 2019. № 43. Том 4. С. 72–74.
37. Мамрак А.В. Вступ до теорії перекладу. К.: Центр учбової літератури, 2009. 304 с.

38. Михайленко О. О. Синтаксичні трансформацій у перекладі наукової статті. Мовні і концептуальні картини світу, 68. URL: https://doi.org/10.17721/2520-6397.2020.1.06.
39. Міщенко А. Л. Машинний переклад у контексті сучасного науково-технічного перекладу. Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія : Романо-германська філологія. Методика викладання іноземних мов. 2013. № 1051, Вип. 73. С. 172-180. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VKhIFL_2013_73_29
40. Муратова В. Ф. Марченкова І. Ю. Переклад функціональних стилів: [методичні рекомендації для студентів-перекладачів III-IV курсів (з офіційно-ділового, науково-технічного та газетнопубліцистичного спілкування)]. Миколаїв. Вид-во ЧДУ імені Петра Могили, 2014. 108 с. (Методична серія ; Вип. 217).
41. Мусафір В. Ф. Ділова німецька мова : практичний посібник для студентів II–III курсу спеціальності «Переклад». Миколаїв : Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2019. 40 с.
42. Науменко Л. П., Гордєєва А. Й. Практичний курс перекладу з англійської мови на українську: навч. посібник. Вінниця: Нова книга, 2011. 136 с.
43. Орел А.С. Теоретичні й прикладні проблеми сучасної філології: збірник наукових праць / [за заг. ред. проф. В. А. Глущенка]. Слов'янськ: Вид-во Б. І. Маторіна, 2020. Вип. 11. С. 79-87.
44. Петренко О. Особливості перекладу тексту науково-технічного стилю. Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. Філологічні науки. Мовознавство. 2015. № 3. С.298-303. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvvnuflm_2015_3_57
45. Подолкова С. В. Мовленнєвий акт як компонент прагматичного аспекту науково-технічних текстів. 2015. URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstreamdownload/123456789/43037/1/podolkova_tekst_tekhnichnoi_reklamy.pdf

46. Полєвик Д.О., Кириченко О.А. Антонімічний переклад, як складова перекладацьких трансформацій. Соціальногуманітарні аспекти розвитку сучасного суспільства : матеріали Всеукраїнської наукової конференції викладачів, аспірантів, співробітників та студентів факультету іноземної філології та соціальних комунікацій, м. Суми, 19-20 квітня 2013 р. Відп. за вип. В.В. Опанасюк. Суми : СумДУ, 2013. Ч.1. С. 98–99
47. Прокопчук Л. В. Аспекти вивчення порядку слів в українському мовознавстві. Збірник наукових статей затверджено на засіданні вченої ради Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського (протокол № 10 від 27 січня 2016 року). С.15-21.
48. Прокопчук Л.В. Проблема порядку слів у теоретичному й прикладному мовознавстві. Мовознавчий збірник: Зб. наук. Праць. МОН України. Черкаський національний університет імені Б.Хмельницького [відп. ред. Г.І.Мартинова].Черкаси, 2014. Вип. 19. С. 239-243.
49. Пташніченко А. М. Вилучення та додавання як основні синтаксичні трансформації при перекладі художніх прозових творів з англійської на українську мову. Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету. Сер. Мовознавство. 2014. Вип. 1.(23). С. 147–153. URL: http://rep.btsau.edu.ua/handle/BNAU/3278 (дата звернення: 10.06.2020).
50. Рейда О. А., Івлева К.С., Гулієва Д.О. Труднощі перекладу інструкцій до побутової техніки з англійської мови на українську. 2019 URL: http://193.138.93.8/bitstream/BNAU/4244/1/Trudnoshchi_perek.pdf.
51. Рейда О., Івлєва К., Гулієва Д. Використання автентичних матеріалів у процесі викладання англійської мови студентам-філологам. Актуальніі питання гуманітарних наук. Педагогіка, 2019. Т. 3. Вип. № 23. С. 133–138.
52. Селіванова О.О. Лінгвістична енциклопедія. Полтава : Довкілля. К, 2011. 844 с.
53. Сусіденко Є. М. , Баранова С. В. Відтворення особливостей науково-технічного тексту в перекладі. Вчені записки Таврійського національного

університету ім. В. І. Вернадського. Серія Філологія. Соціальні комунікації. 2020. Т. 31, № 2, Ч. 2. С. 243 - 248.

54. Шемуда М. Г. Граматичні трансформації при перекладі англомовного художнього роману Дж. Селінджера «Над прірвою у житі» на українську мову. URL: https://naub.oa.edu.ua/2013/hramatychni-transformatsiji-pry-perekladi-anhlomovnoho-hudozhnoho-romanu-dzh-selindzhera-nad-prirvoyu-u-zhyti-na-ukrajinsku-movu/.
55. Шишко А. В., Луканська Г. А. Граматичні трансформації в художньому перекладі. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Філологія. 2019. №43. Том 4. С. 125-128. URL: http://www.vestnik-philology.mgu.od.ua/archive/v43/part_4/32.pdf
56. Шумило І. М. Використання лексико-граматичних трансформацій при перекладі англомовної реклами, що містить прецедентні феномени. Перекладацькі інновації. Матеріали VIII Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції (Суми, 15–16 березня 2018 року)С. 110-113. URL: https://gf.sumdu.edu.ua/images/naukova-diyalnist/zbirnyk2018.pdf
57. Ясногурська Л.М. Специфіка українського антонімічного перекладу (на прикладі англомовного художнього твору). Науковий вісник Херсонського університету. Серія: Перекладознавство та міжкультурна комунікація. 2018. №3. С. 133-136.
58. Albrecht J. Übersetzung und Linguistik: Grundlagen der Übersetzungsforschung. Tübingen : Gunter Narr Verlag, 2005. 313 S.
59. Byrne J. Technical translation. Usability strategies for translating technical documentation. Dordrecht: Springer, 2006. 208 p.
60. Crystal D, The Penguin Dictionary of Language. Harmondsworth, 1999. P. 169.
61. Fernández-Parra M. Translating formulaic expressions in instruction manuals: A corpus study. Newcastle Working Papers in Linguistics. 2008. T. 14. C. 51–60.
62. Gläser R. Fachtextsorten im Englischen [LSP genres in English]. Tübingen: Gunter Narr, 1990.

63. Hamann J. G. Vermischte Anmerkungen über die Wortfügung in der französischen Sprache, zusammengeworfen, mit patriotischer Freyheit, von einem hochwohlgelährten Deutsch-Franzosen. Samtliche Werkeю Historisch-kritische Ausgabe von J. Nadler. Wien, 1949. Bd 2. S. 130-131.
64. Hoffmann L. Deutsche Grammatik: Grundlagen für Lehrerausbildung, Schule, Deutsch als Zweitsprache und Deutsch als Fremdsprache. Berlin: Erich Schmidt Verlag, 2012. 592 S.
65. Hoffmann L. Kommunikationsmittel Fachsprache. Berlin: AkademieVerlag, 1987. 308 S.
66. Imgrund G. Elektrotechnik. DIN Deutsches Institut für Normung. Stuttgart : Teubner. P. 743-936.
67. Kalverkämper Hartwig, Schippel Larisa. Translation zwischen Text und Welt – Translationswissenschaft als historische Disziplin zwischen Moderne und Zukunft : Arbeiten zur Theorie und Praxis des Übersetzens und Dolmetschens. Berlin : Frank & Timme, 2009. Band 20. 696 S.
68. Krings H.P. Wieviel Wissenschaft brauchen Technische Redakteure? Zum Verhältnis von Wissenschaft und Praxis in der Technischen Dokumentation. Wissenschaftliche Grundlagen der Technischen Kommunikation. Hans P. Krings (Hrsg.). Tübingen: GunterNarr Verlag, 1996. Bd. 32. pp. 5–128.
69. Kromann H.-P., Riiber T., Rosbach P. Principles of Bilingual Lexicography. W.D.D. 1991. V.3. P. 2711 – 2728.
70. Lexicon sprachwissenschaftlicher Termini. Hrsg. von R. Conrad. Leipzig, 1988. S. 105.
71. Martín R. M. Translation Strategies //Investigating Translation: Selected Papers from the 4th International Congress on Translation, Barcelona, 1998. John Benjamins Publishing, 2000. T. 32. C. 129.
72. Nida, Eugene, Taber, Charles.The Theory and Practice of Translation / Leiden: E J. Brill, 1982. P. 1-50.
73. Olohan M. Scientific and technical translation. Routledge, 2015.

74. Roskosa A., Rupniece D. Problems encountered in the process of translation and their possible solutions: The point of view of students of technical translation. Vertimo studijos, 2019. Vol. 12. P.138- 149 URL: https://www.researchgate.net/publication/338839750_Problems_Encountered_in_the_Process_of_Translation_and_their_Possible_Solutions_The_Point_of_View_ of_Students_of_Technical_Translation.
75. Trimble L. English for Science and Technology. Cambridge: CUP,1985.
76. Wright JR, Leland D., Wright Sue Ellen. Scientific and technical translation. Scientific and Technical Translation, 1993. Vol. 1. P. 307.

СПИСОК ДОВІДНИКОВОЇ ЛІТЕРАТУРИ

77. Мюллер В. Великий німецько-український словник: близько 300 000 слів та словосполучень. 4-те вид., випр. та доп. К. : Чумацький Шлях, 2012. 792 с.
78. Duden das Bedeutungswörterbuch. 3., neu bearb. und erw. Aufl. Mannheim: Dudenverlag, 2002. Bd. 3. – 2419 S.
79. Duden - Deutsches Universalwörterbuch. 4. Aufl. Mannheim: Dudenverlag, 2001.
80. Etymologisches Wörterbuch des Deutchen / hrsg. von Wolfgang Pfeifer. Berlin: AkademieVerlag, 1989. Bd. 1. – 1696 S.
81. Großwörterbuch Deutsch als Fremdsprache. Berlin, München: Langenscheidt Verlag, 2006. – 1312 S.
82. Wahrig. Deutsches Wörterbuch / hrsg. von Renate Wahrig-Burfeind. Glütersloh – Bertelsmann, 2001. – 1151 S.
83. Wahrig. Synonymwörterbuch / H. Leisering (Hg.). – Gütersloh ; München : Wissen Media Verlag GmbH, 2002. – 711 S.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ

84. Bosch. Einbauherd. https://img.moebelplus.de/pdf/bosch_heb73d451_bedien.pdf

85. Bosch. Fridge-freezer. https://media3.bosch-home.com/Documents/8001167016_A.pdf
86. Bosch. Geschirrspüler. https://media3.bosch-home.com/Documents/9001206756_D.pdf
87. Bosch. Küchenmaschine. https://f.ua/statik/files/products/bosch/mum-6-n-11-bosch-muz-6-mm3_7843.pdf
88. Bosch. Mikrowelle. https://media3.bsh-group.com/Documents/9000136586_D.pdf
89. Bosch. Mixer. https://media3.bosch-home.com/Documents/9000920001_A.pdf
90. Bosch. Tassimo. Kaffeemaschine. https://www.cdccoffee.com/pdf/tassimo-t65-user-manual.pdf
91. Bosch. Waschmaschine. https://www.bedienungsanleitu.ng/bosch/wae28446/anleitung?p=2
92. Gorenje. Kühlschrank. https://img.moebelplus.de/pdf/gorenje_einbaukuehlschrankgefrierfach_bedien.pdf
93. Gorenje. Wachmaschine. Detaillierte Gebrauchsanleitung. https://partners.gorenje.com/fts/GetDigitDoc.aspx?sifra=739575&jezik=de&tipVsebine=1&docName=859538de.pdf
94. Miele. Waschmaschine. Gebrauchsanweisung. https://www.bedienungsanleitu.ng/miele/wdb030-wcs-eco-w1/anleitung
95. Samsung. Waschmaschine. Benutzerhandbuch. https://www.bedienungsanleitu.ng/samsung/ww9gk6404ow/anleitung
96. Siemens. Geschirrspüler. Gebrauchsanleitung. https://www.bedienungsanleitu.ng/siemens/sn63hx41te/anleitung
97. Siemens. Kaffeevollautomat. https://gzhls.at/blob/ldb/4/b/b/6/0d5e002867d478febf01946ccdea965f3ad2.pdf
98. Siemens. Wäschetrockner. https://manuall.de/siemens-wt47w680-trockner/
99. Siemens. Waschmaschine. Gebrauchs- und Montageanleitung. https://www.bedienungsanleitu.ng/siemens/iq500-wu14utg1/anleitung

100. Whirlpool. Backofen. https://whirlpool-cdn.thron.com/static/1HLBTG_400011597205_FTLWRZ.pdf?xseo=&response-content-disposition=inline%3Bfilename%3D%22Kurzanleitung.pdf%22

101. Whirlpool. Geschirrspüler. https://media.flixcar.com/f360cdn/Whirlpool-124707461-ZXZCPB_W11670435_A_TNBLTR.pdf-xseo--response-content-disposition-inline-3Bfil.pdf

102. Whirlpool. Mikrowelle. https://whirlpool-cdn.thron.com/static/2SUTSS_Cook25_MWP253_MWP254_DE_long_IFU.pdf_4JBD9B.pdf?xseo=&response-content-disposition=inline%3Bfilename%3D%22Bedienungsanleitungen.pdf%22

103. Whirlpool. Wachmaschine. Bedienungsanleitung. http://www.whirlpool.eu/register

ДОДАТОК А

Німецькі трансформації, використані при перекладі науково-технічних текстів на матеріалі інструкцій до побутових приладів

Таблиця 1

№ п/п	Оригінал	Переклад	Трансформація
1.	**Einige Funktionen besitzen eine Ofenvorheizphase: Nach dem Start der Funktion zeigt das Display an, dass die Vorheizphase aktiviert.**	Деякі функції мають фазу попереднього розігріву духовки: Після запуску функції дисплей показує, що фаза попереднього нагріву активована.	Синтаксичне уподібнення
2.	**Die Aufgehzeit für 1 kg Pizzateig beginnt ab etwa einer Stunde.**	Час підйому 1 кг тіста для піци починається приблизно з години.	Синтаксичне уподібнення
3.	**Setzen Sie das Produkt in den Korb und drücken Sie die Starttaste.**	Помістіть продукт в кошик та натисніть кнопку запуску.	Синтаксичне уподібнення
4.	**Öffnen Sie die Luke der Waschmaschine.**	Відкрийте люк пральної машини	Синтаксичне уподібнення
5.	**Ziehen Sie den Stecker des Anschlusskabels aus der Steckdose.**	Витягніть вилку з'єднувального кабелю з розетки.	Синтаксичне уподібнення
6.	**Beachten Sie die Herstellerangaben auf der Verpackung.**	Дотримуйтесь інструкцій виробника на упаковці.	Синтаксичне уподібнення
7.	**Im Benutzermenü können Sie die eigenen Einstellungen auf die Werkseinstellungen zurücksetzen.**	У меню користувача Ви можете змінити попередньо встановлені налаштування будь-якої	Синтаксичне уподібнення

		програми прання за власним бажанням.	
8.	**Je nach Ausstattungsvariante ihres Geschirrspülers können Sie die seitlichen Ablagen herunterklappen, um mehr Platz für höhere Besteckteile zu erhalten**	Залежно від версії обладнання вашої посудомийної машини, ви можете скласти бічні полиці, щоб звільнити більше місця для високих столових приборів.	Синтаксичне уподібнення
9.	**Drücken Sie die Taste „Fridge / super 3s“, um die Funktion „Super-Kühlen“ auszuschalten**	Натисніть кнопку " Fridge / super 3s", щоб вимкнути функцію "Супер охолодження.	Синтаксичне уподібнення
10.	**Färbemittel müssen für den Einsatz in der Waschmaschine geeignet sein und dürfen nur im haushaltsüblichen Maße verwendet werden**	Барвники повинні бути придатними для прання в пральній машині і використовуватися тільки в звичайних побутових кількостях.	Синтаксичне уподібнення
11.	**Lebensmittel, die im Kühlschrank gelagert werden, müssen in geschlossenen Behältern bzw. entsprechend verpackt sein, damit sie keinen Geruch bzw. Feuchtigkeit aufnehmen/abgeben.**	Продукти харчування, які зберігаються в холодильнику, повинні бути в закритих контейнерах або належним чином упаковані, щоб вони не вбирали/виділяли запахи або вологу.	Синтаксичне уподібнення
12.	**Miele Trockner und Miele Waschmaschinen können als WaschTrocken-Säule aufgestellt warden.**	Сушильні машини Miele та пральні машини Miele можна встановити як прально-сушильну колону.	Синтаксичне уподібнення

13.	**Der Schongang kann für die Programme Baumwolle und Pflegeleicht aktiviert werden.**	Делікатний режим можна активувати для програм прання бавовни та легкого догляду.	Синтакичне уподібнення
14.	**Diese Waschmaschine darf nicht an nichtstationären Aufstellungsorten (z. B. Schiffe) betrieben werden.**	Цю пральну машину не можна експлуатувати в нестаціонарних місцях (наприклад, на суднах).	Синтаксичне уподібнення
15.	**Nach Beendigung des Abpumpens entriegelt sich die Luke automatisch.**	Після завершення відкачування люк автоматично розблоковується .	Ситаксичне уподібнення
16.	**Falls das Wasser in der Waschmaschine noch heiß ist, wird dieses automatisch vom Gerät abgekühlt und abgepumpt.**	Якщо вода в пральній машині ще гаряча, вона автоматично охолоджується приладом і відкачується.	Синтаксичне уподібнення
17.	**Ausschließlich reine, geröstete Espresso- oder Vollautomaten-Bohnenmischungen verwenden.**	Використовуйте тільки чистий, обсмажений еспресо або повністю автоматичні кавові суміші.	Синтаксичне уподібнення
18.	**Die Home Connect App leitet Sie durch den gesamten Anmeldeprozess.**	Додаток Home Connect проведе вас через весь процес реєстрації.	Синтаксичне уподібнення
19.	**Bei einigen Einstellungen wird der Kaffee in mehreren Schritten zubereitet.**	За певних налаштувань кава кава готується в кілька етапів.	Синтаксичне уподібнення
20.	**Obwohl sich das Gerät automatisch abtaut, kann sich an den Innenwänden des Gefrierraumes eine**	Хоча прилад розморожується автоматично, на внутрішніх стінках	Синтаксичне уподібнення

	Frostschicht bilden, wenn die Tür häufig geöffnet wurde oder zu lange offen stand.	морозильної камери може утворитися шар інею, якщо дверцята часто відчинялися або залишалися відчиненими занадто довго.	
21.	**Diese muss gemäß den geltenden Richtlinien getrennt entsorgt werden.**	Її необхідно утилізувати окремо відповідно до чинних правил.	Додавання
22.	**Der Wassertank darf während des Brühvorganges nicht abgenommen werden.**	Резервуар для води не можна знімати під час процесу заварювання.	Додавання
23.	**Die Entkalkungsflüssigkeit wird in mehreren Pausen durch das Gerät gepumpt und läuft in das Gefäß bis der Wassertank fast leer ist.**	Рідина для видалення накипу прокачується через пристрій у кілька перерв і зливається в ємність до тих пір, поки резервуар для води не буде майже порожнім.	Додавання
24.	**Steigt der Wasserstand über ein bestimmtes Niveau, wird die Laugenpumpe eingeschaltet und das Wasser kontrolliert abgepumpt.**	Якщо рівень води піднімається вище певного рівня, вмикається дренажний насос і вода контрольовано відкачується.	Додавання
25.	**Ist die Wäsche nach dem Trocknen noch zu feucht, wiederholen Sie das Programm und verlängern Sie ggf. Die Programmdauer.**	Якщо після сушіння білизна залишається занадто вологою, повторіть програму і, за необхідності, збільште тривалість програми.	Додавання

26.	**Wenn die Temperatur 60 °C überschreitet, fragen Sie Ihren Installateur um Rat.**	Якщо температура перевищує 60°C, зверніться за порадою до монтажника.	Додавання
27.	**Die Zusatzfunktion kann vor Programmstart und jederzeit während des Programmablaufs aktiviert werden.**	Додаткова функція може бути активована перед початком програми та в будь-який момент під час її виконання.	Додавання
28.	**Dieses Angebot gilt drei Jahre ab dem Kaufdatum bzw. Mindestens für den Zeitraum, in dem wir Support und Ersatzteile für das entsprechende Gerät anbieten.**	Ця пропозиція діє протягом трьох років з дати покупки або принаймні протягом періоду, протягом якого ми пропонуємо підтримку та запасні частини для відповідного пристрою. Відповідного пристрою.	Додавання
29.	**Wechseln Sie Ihren Wasserfilter auch aus hygienischen Gründen.**	Замініть фільтр для води також з гігієнічних міркувань.	Додавання
30.	**Das Gerät ist ab Werk mit den Standardeinstellungen für den optimalen Betrieb programmiert.**	Прилад запрограмований на заводі з налаштуваннями за замовчуванням для оптимальної роботи.	Додавання
31.	**Während des Betriebs können sich an den Lüftungsschlitzen und an dem Tablettenschachtdeckel Wassertropfen bilden.**	Під час роботи на вентиляційних отворах і на кришці відділення для планшета можуть	Додавання

		утворюватися краплі води.	
32.	**Sie können den Milchbehälter oder Milchadapter nur anschließen, wenn das Milchsystem mit dem Adapter und dem Schlauch in der Abdeckung des Getränkeauslaufs montiert ist.**	Контейнер для молока або адаптер для молока можна під'єднати лише в тому випадку, якщо систему молока з адаптером і шлангом встановлено на кришці носика для напою.	Додавання
33.	**Der Milchbehälter ist speziell für dieses Gerät entwickelt.**	Ємність для молока розроблена спеціально для цього пристрою.	Додавання
34.	**Wenn Sie ca. 30 Sekunden keine Einstellung ändern, verlässt das Gerät den Einstellmodus.**	Якщо ви не зміните жодних налаштувань протягом приблизно 30 секунд, пристрій вийде з режиму налаштування.	Додавання
35.	**Sie können auch pflanzliche Getränke anstatt Milch verwenden, z. B. aus Soja.**	Ви також можете використовувати напої на рослинній основі замість молока, наприклад, з сої.	Додавання
36.	**Passen Sie Home Connect Ihren Bedürfnissen an.**	Налаштуйте Home Connect відповідно до ваших потреб.	Додавання
37.	**Ungeeignete Reinigungsmittel können die Oberflächen des Geräts beschädigen.**	Невідповідні засоби для чищення можуть пошкодити поверхні приладу.	Додавання
38.	**Ungeeignete Reinigungsmittel und Entkalkungsmittel können das Gerät beschädigen.**	Невідповідні миючі засоби та засоби для видалення накипу	Додавання

		можуть пошкодити пошкодити прилад.	
39.	**Salze können Flugrost an Edelstahloberflächen verursachen.**	Солі можуть спричинити появу іржі на поверхнях з нержавіючої сталі.	Додавання
40.	**Nur Reinigungstabletten in den Tablettenschacht geben.**	Кладіть очищувальні таблетки тільки в лоток для таблеток.	Додавання
41.	**Sie können die Garantiebedingungen jederzeit über Ihren Fachhändler, bei dem Sie das Gerät gekauft haben, oder direkt bei unserer Landesvertretung anfordern.**	Ви можете в будь-який час звернутися за гарантійними умовами до спеціалізованого дилера, у якого ви придбали прилад, або безпосередньо до нашого національного представника.	Додавання
42.	**Sollten die Türen nicht auf derselben Höhe sein, kann die Kühlraumtür mit einem Schraubenschlüssel angepasst werden.**	Якщо двері знаходяться на різній висоті, двері холодильної камери можна відрегулювати за допомогою гайкового ключа.	Додавання
43.	**Falls die Länge der Netzanschlussleitung nicht ausreicht, verwenden Sie auf keinen Fall Mehrfachsteckdosen oder Verlängerungskabel.**	Якщо довжина мережевого кабелю недостатня, ні в якому разі не використовуйте кілька розеток або подовжувачів.	Додавання
44.	**Die Gefriergutbehälter sind auf Auszugsschienen montiert und können große Mengen an Gefriergut aufnehmen.**	Контейнери для заморожених продуктів встановлені на висувних напрямних і можуть вмістити велику	Додавання

		кількість заморожених продуктів.	
45.	**Falls Sie kein Eis benötigen, können Sie den Eisbereiter ausschalten und anstelle des Eiswürfelbehälters den Türabsteller einsetzen (~ Kapitel "Gerät reinigen").**	Якщо вам не потрібен лід, ви можете вимкнути льодогенератор і використовувати дверну стійку замість лотка для кубиків льоду (~ розділ «Очищення пристрою»).	Додавання
46.	**Warme Speisen und Getränke erst abkühlen lassen, dann ins Gerät stellen.**	Дайте гарячій їжі та напоям спочатку охолонути, а потім помістіть їх у прилад.	Додавання
47.	**Der Eis- und Wasserspender funktioniert nicht, solange die Gefrierraumtür geöffnet oder die Kindersicherung aktiv ist.**	Дозатор льоду та води не працюватиме, доки відчинені дверцята морозильної камери або активне блокування від дітей.	Додавання
48.	**Falls kein Wasser oder das Wasser nur langsam gespendet wird, prüfen, ob der Wasser-Vorratsbehälter korrekt angeschlossen ist und sicherstellen, daß der Behälter ausreichend gefüllt ist.**	Якщо вода не подається або вода подається повільно, перевірте, чи правильно підключено ємність для зберігання води та переконайтеся, що ємність достатньо наповнена.	Додавання
49.	**Wenn die Gefrierraum- oder Kühlraum-Tür länger als zwei Minuten offen steht, schaltet sich der Türalarm ein.**	Якщо дверцята морозильної або холодильної камери залишаються відчиненими довше, ніж	Додавання

		відчиненими довше, ніж на дві хвилини, вмикається дверна сигналізація.	
50.	**Wird kein Eis benötigt, kann der Eisbereiter ausgeschaltet und anstelle des Eiswürfelbehälters (1) der Türabsteller (2) eingesetzt werden, um im Gefrierraum mehr Platz zu haben.**	Якщо лід не потрібен, льодогенератор можна вимкнути, а замість форми для льоду (1) використовувати дверну полицю (2), щоб звільнити більше місця в морозильній камері.	Додавання
51.	**Die maximale Menge von frischen Lebensmitteln, die Sie auf einmal einfrieren können, ist auf dem Etikett mit den Gerätedaten angegeben.**	Максимальна кількість свіжих продуктів, яку можна заморозити за один раз, вказана на етикетці з даними приладу.	Вилучення
52.	**Sie können die voreingestellten Einstellungen von jedem Waschprogramm nach Belieben ändern.**	Ви можете змінити попередньо встановлені налаштування будь-якої програми прання за власним бажанням.	Вилучення
53.	**Der Austausch darf nur von einer autorisierten Fachkraft oder vom Miele Kundendienst durchgeführt werden.**	Заміна може бути виконана лише уповноваженим спеціалістом або службою підтримки клієнтів Miele.	Вилучення
54.	**Der MultiBox-Behälter ist zur Lagerung von Lebensmitteln mit starkem Geruch geeignet sowie von Lebensmitteln, die vor dem Austrocknen geschützt**	Контейнер MultiBox підходить для зберігання продуктів із сильним запахом і продуктів, які потрібно захистити від	Вилучення

	werden müssen, z.B. Käse mit Edelpilzen, frische Salami, Zwiebeln, Butter,...	висихання, наприклад, сиру з грибами, свіжої салямі, цибулі, масла…	
55.	**Benutzen Sie das Gerät ausschließlich zum Zubereiten von Lebensmitteln, die für den Verzehr geeignet sind.**	Використовуйте прилад лише для приготування їжі, придатної для споживання.	Вилучення
56.	**Es ist sehr wichtig, dass diese grundlegende Sicherheitsvoraussetzung geprüft und im Zweifelsfall die Gebäudeinstallation durch eine Fachkraft überprüft wird.**	Дуже важливо, щоб ця основна вимога безпеки була перевірена і, в разі сумнівів, монтаж будівлі був перевірений фахівцем.	Вилучення
57.	**Die Waschmaschine verfügt über eine vollelektronische Steuerung mit Mengenautomatik.**	Пральна машина має повністю електронну систему управління з автоматичним регулюванням гучності.	Вилучення
58.	**Reinigen Sie die Trommel mit einem geeigneten Edelstahl-Reinigungsmittel.**	Очистіть барабан відповідним засобом для чищення нержавіючої сталі.	Вилучення
59.	**Das Verwenden von nicht Original-Ersatzteilen und Original-Zubehör ist gefährlich.**	Використання неоригінальних запасних частин та аксесуарів є небезпечним.	Вилучення
60.	**Klarspüler und Reiniger können zu Verätzungen von Mund, Rachen und Augen führen.**	Ополіскувачі та миючі засоби можуть спричинити опіки рота, горла та очей, горла та очей.	Вилучення
61.	**Besonders geeignet zum Reinigen von**	Особливо добре підходить для	Вилучення

	Schneidebrettern oder Babyflaschen.	очищення обробних дощок або дитячих пляшечок.	
62.	**Diese Waschmaschine ist wegen besonderer Anforderungen (z. B.bezüglich Temperatur, Feuchtigkeit, chemischer Beständigkeit, Abriebfestigkeit und Vibration) mit einem speziellen Leuchtmittel ausgestattet.**	Ця пральна машина оснащена спеціальним джерелом світла через особливі вимоги (наприклад, щодо температури, стійкості до стирання та вібрації).	Вилучення
63.	**Das Auslaufsystem nach dem Getränkebezug mit einem weichen, feuchten Tuch reinigen.**	Після використання напою протріть систему дозування м'якою вологою ганчіркою.	Вилучення
64.	**Der Quellcode wird auf Anforderung zur Verfügung gestellt.**	Вихідний код буде надано за запитом.	Вилучення
65.	**Nur dafür geschultes Fachpersonal darf Reparaturen am Gerät durchführen.**	Ремонт приладу дозволяється виконувати лише кваліфікованим спеціалістам.	Вилучення
66.	**Die Reinigungshinweise zur Hygiene zum Gerät beachten.**	Дотримуйтесь інструкцій з очищення приладу.	Вилучення
67.	**Das Intervall zur automatischen Abschaltung auf den kleinsten Wert einstellen.**	Встановіть найменший інтервал автоматичного вимкнення.	Вилучення
68.	**Füllen Sie den Wassertank täglich mit frischem, kaltem Wasser ohne Kohlensäure.**	Щодня наповнюйте резервуар для води	Вилучення

		свіжою, холодною, негазованою водою.	
69.	**Um die Qualität optimal zu erhalten, lagern Sie die Kaffeebohnen kühl und verschlossen.**	Щоб зберегти оптимальну якість, зберігайте кавові зерна в прохолодному закритому місці.	Вилучення
70.	**Wenn das Milchsystem nicht gereinigt ist, können geringe Mengen Milch beim Bezug von Heißwasser mit austreten.**	Якщо молочна система не очищена, невелика кількість молока може витікати під час набору гарячої води.	Вилучення
71.	**Tauchen Sie den Wasserfilter mit der Öffnung nach oben so lange in Wasser, bis keine Luftblasen mehr entweichen.**	Занурте водяний фільтр у воду отвором догори, доки не перестануть виходити бульбашки повітря.	Вилучення
72.	**Darüber hinaus sind die Garantiebedingungen auch im Internet unter der benannten Webadresse hinterlegt.**	Умови гарантії також доступні в Інтернеті за вищевказаною веб-адресою.	Вилучення
73.	**Daher sollte ausreichend Freiraum rund um das Gerät vorhanden sein.**	Тому навколо приладу повинно бути достатньо вільного простору.	Вилучення
74.	**Damit das Gerät einwandfrei funktioniert, muss es mit einer Wasserwaage eben ausgerichtet sein.**	Щоб прилад працював належним чином, його потрібно вирівняти за допомогою рівня.	Вилучення
75.	**Bei seitlichen Bewegungen können der Boden und die Rollen beschädigt werden.**	Бічні рухи можуть пошкодити підлогу та ролики.	Вилучення
76.	**Überprüfen Sie bei Geräten, die in nicht-europäischen Ländern betrieben werden,**	Для пристроїв, що працюють у неєвропейських	Вилучення

	ob die angegebene Spannung und Stromart mit den Werten Ihres Stromnetzes übereinstimmt.	країнах, перевірте, чи відповідають вказані напруга та тип струму значенням вашої електромережі.	
77.	**Um das Heizelement wieder korrekt einsetzen, heben Sie es an und ziehen Sie es leicht zu sich her.**	Щоб правильно вставити нагрівальний елемент, підніміть його та злегка потягніть на себе.	Перестановка
78.	**Wenn der Kerntemperaturfühler während der Auswahl einer Funktion eingesteckt wird, wechselt das Display zur Standard-Zieltemperatur des Kerntemperaturfühlers.**	Якщо під час вибору функції під'єднати датчик внутрішньої температури, дисплей перемикається на цільову температуру датчика внутрішньої температури за замовчуванням.	Перестановка
79.	**Der Ablaufschlauch muss mithilfe der Schlauchhalterung am Standrohr angeschlossen werden und vollständig in das Abwasserrohr geschoben werden.**	Зливний шланг має бути повністю вставлений у каналізаційну трубу та прикріплений до стояка за допомогою кріплення.	Перестановка
80.	**Das Gerät ist für den Transport mit Transportsicherungen gesichert.**	Для транспортування прилад закріплений за допомогою транспортних замків.	Перестановка
81.	**Die Geschirrspülmaschine mit der Taste EIN/AUS einschalten.**	Увімкніть посудомийну машину за допомогою кнопки EIN/AUS.	Перестановка

82.	**Zuleitung nicht über scharfe Kanten oder heiße Fläche ziehen.**	Не тягніть кабель живлення через гострі краї або гарячі поверхні.	Перестановка
83.	**Für eine ausreichende Belüftung muss ein Freiraum von mindestens 30 cm oberhalb der Mikrowelle vorhanden sein.**	Для забезпечення належної вентиляції над мікрохвильовою піччю має бути щонайменше 30 см вільного простору.	Перестановка
84.	**Bitte beachten Sie, dass das Programm Rapid 30' für leicht verschmutztes Geschirr geeignet ist.**	Зверніть увагу, що програма "Швидка 30" підходить для миття слабко забрудненого посуду.	Перестановка
85.	**Wenn das Gerät unter 0 °C transportiert oder gelagert wurde, 3 Stunden bei Raumtemperatur warten vor Inbetriebnahme.**	Якщо пристрій транспортувався або зберігався при температурі нижче 0 °C, зачекайте 3 години при кімнатній температурі, перш ніж використовувати його вперше.	Перестановка
86.	**Nehmen Sie nach dem Stromanschluss die Einstellungen für die erste Inbetriebnahme vor.**	Після підключення живлення виконайте налаштування для початкового запуску.	Перестановка
87.	**Um nur die wohl schmeckenden und gut bekömmlichen Aromastoffe zu lösen, mahlt und brüht das Gerät erneut Kaffeebohnen.**	Прилад повторно подрібнює та заварює кавові зерна, щоб вивільнити лише смачні та легкозасвоювані ароматичні речовини.	Перестановка

88.	**Das Symbol für das gewünschte Getränk drücken.**	Натисніть на символ потрібного напою.	Перестановка
89.	**Zum Entkalken keine reine Zitronensäure, Essig oder Mittel auf Essigbasis verwenden.**	Не використовуйте для видалення накипу чисту лимонну кислоту, оцет або засоби на основі оцту.	Перестановка
90.	**Das Symbol für das gewünschte Programm drücken.**	Натисніть на символ потрібної програми.	Перестановка
91.	**Kleinere Störungen an Ihrem Gerät können Sie selbst beheben.**	Ви можете самостійно усунути незначні несправності на вашому приладі.	Перестановка
92.	**Um Qualitätsminderungen des Gefriergutes zu vermeiden, überschreiten Sie die Lagerdauer nicht.**	Щоб уникнути погіршення якості заморожених продуктів, не перевищуйте термін зберігання.	Перестановка
93.	**Der Kühlraum ist der ideale Aufbewahrungsort für Fleisch, Wurst, Fisch, Milchprodukte, Eier, fertige Speisen und Backwaren.**	Холодильна камера є ідеальним місцем для зберігання м'яса, ковбаси, риби, молочних продуктів, яєць, готових страв і випічки.	Перестановка
94.	**Geschmacksübertragungen und Verfärbungen der Kunststoffteile im Kühlraum werden dadurch vermieden.**	Це запобігає перенесенню ароматів і зміні кольору пластикових деталей у холодильнику.	Перестановка

95.	**Zerlegen Sie das gesamte Wasserversorgungssystem nicht selbst.**	Не розбирайте всю систему водопостачання самостійно.	Перестановка
96.	**Schalten Sie das Gerät ein.**	Увімкніть пристрій, натиснувши кнопку включення або перемикач.	Експлікація
97.	**Stellen Sie die Temperatur auf 180 Grad Celsius.**	Для встановлення температури, скористайтеся регулятором, налаштувавши його на 180 градусів Цельсія.	Експлікація
98.	**Drücken Sie die Starttaste, um den Vorgang zu beginnen.**	Активуйте процес, натиснувши кнопку запуску, для того щоб розпочати роботу.	Експлікація
99.	**Wenn Sie die Einrichtung auf später verschieben möchten, berühren Sie die Sensortaste Überspringen.**	Якщо Ви бажаєте відкласти налаштування на пізніше, натисніть на сенсорну кнопку "Überspringen" (Пропустити)."	Експлікація
100.	**Um Nährwert, Aroma und Farbe möglichst gut zu erhalten, sollte Gemüse vor dem Einfrieren blanchiert werden.**	Щоб максимально зберегти поживну цінність, смак і колір, овочі перед заморожуванням слід бланшувати (обробити продукт окропом).	Експлікація
101.	**Falls Sie den Ventilator und den Ionisator nicht benötigen, schalten Sie diese aus, damit**	Якщо вентилятор та іонізатор не потрібні, вимкніть їх, щоб	Антонімічний переклад

	nicht zusätzliche Energie verbraucht wird.	запобігти додатковому споживанню енергії.	
102.	**Bitte sorgen Sie dafür, dass Ihr Altgerät bis zum Abtransport kindersicher aufbewahrt wird.**	Будь ласка, переконайтеся, що Ваш старий пристрій зберігається в недоступному для дітей місці, доки його не буде вилучено.	Антонімічний переклад
103.	**Blättern Sie nach rechts oder links,bis die gewünschte Sprache erscheint.**	Прокрутіть праворуч або ліворуч, доки не з'явиться потрібна мова.	Антонімічний переклад
104.	**Gerät nur in frostfreien Räumen verwenden.**	Використовуйте прилад тільки в непромерзаючих приміщеннях.	Антонімічний переклад
105.	**Denken Sie daran, die Schraubfüße wieder hochzudrehen, wenn Sie das Gerät bewegen möchten, so dass es frei rollen kann.**	Не забудьте знову закрутити гвинтові ніжки, якщо ви хочете пересунути прилад, щоб він міг вільно котитися.	Антонімічний переклад
106.	**Entfernen Sie die Transportsicherungen der Ablagen und Behälter erst nach Aufstellung des Gerätes.**	Не знімайте транспортні фіксатори з полиць і контейнерів тільки після налаштування приладу.	Антонімічний переклад
107.	**In diesem Fall muss die Waschmaschine ordnungsgemäß angeschlossen oder ein Servicetechniker kontaktiert werden.**	У цьому випадку підключіть пральну машину належним чином або зверніться до сервісного фахівця.	Заміна
108.	**Dadurch wird die Feuchtigkeit gewährleistet, die sich günstig auf Obst und**	Це забезпечує вологу, що сприятливо впливає на фрукти та овочі	Заміна

	Gemüse auswirkt (verhindert das Austrocknen der Lebensmittel).	фрукти та овочі (запобігає висиханню продуктів).	
109.	**Kinder müssen beaufsichtigt werden, um zu verhindern, dass sie mit dem Gerät spielen.**	Діти повинні бути під наглядом, щоб уникнути гри з пристроєм.	Заміна
110.	**Tipp: Lassen Sie den Waschmittel-Einspülkasten einen Spalt geöffnet, damit er trocknen kann.**	Порада: залиште дозатор миючого засобу трохи відкритим, щоб він міг висохнути.	Заміна
111.	**Die Anzeigelampe der Taste Start/Nachlegen blinkt und im Anzeigefeld erscheinen weiterhin fortlaufend die Einstellungen des Programms.**	Лампочка світлового індикатора кнопки Start/Nachlegen миготить, і в полі відображення продовжують відображатися налаштування програми.	Заміна
112.	**Holzböden müssen möglicherweise verstärkt werden, um Vibrationen und/oder ungleichmäßige Belastungen zu verhindern.**	Дерев'яні підлоги можуть вимагати посилення, щоб уникнути вібрацій та/або нерівномірного навантаження.	Заміна
113.	**Gleichzeitig pumpt die Waschmaschine das restliche Wasser ab.**	Одночасно пральна машина відкачує воду, що залишилася.	Заміна
114.	**Wenn Sie Ihre Wohnung für längere Zeit verlassen, sollten Sie leicht verderbliche Lebensmittel aus Ihrem Kühlgerät entfernen.**	Якщо Ви покидаєте квартиру на тривалий час, Вам слід прибрати з холодильника продукти, що швидко псуються.	Заміна

115.	**Versuchen Sie nicht, die LED-Beleuchtung selbst zu reparieren, weil Sie in Kontakt mit Hochspannung geraten können!**	Не ремонтуйте самостійно світлодіодне освітлення, оскільки Ви можете вступити в контакту з високою напругою!	Заміна
116.	**Wenn Sie ein milchhaltiges Getränk oder eine Kakao-Spezialität zubereitet haben, empfehlen wir Ihnen, zuerst die Stanz vorrichtung und anschließend das Brühsystem mit der Service T DISC zu reinigen, bevor Sie ein weiteres Getränk zubereiten.**	Якщо Ви приготували напій, що містить молоко або спеціальний сорт какао, рекомендуємо спочатку очистити пристрій для пробивання, а потім систему заварювання за допомогою сервісного диска T DISC перед тим, як готувати інший напій.	Заміна
117.	**Beachten Sie die Anweisungen im Kapitel „Installation“ sowie das Kapitel „Technische Daten“.**	Дотримуйтесь інструкцій, наведених у розділі "Встановлення" та розділі "Технічні дані".	Заміна
118.	**Nicht entfernte Transportsicherungen können zu Sachschäden und Geräteschäden führen.**	Якщо не зняти транспортні фіксатори, це може призвести до матеріальних збитків і пошкодження приладу.	Заміна
119.	**Drücken Sie die Taste und halten Sie sie 5 Sekunden lang gedrückt, um den Reset-Vorgang zu starten.**	Натисніть кнопку і утримуйте її 5 секунд для початку скидання.	Заміна
120.	**Wenn Sie den Netzstecker wieder mit der Steckdose**	При повторному підключенні штекера до	Заміна

	verbinden, kann ein Funke und somit ein Stromschlag oder Brand verursacht werden.	розетки може виникнути іскра, що може призвести до ураження електричним струмом або виникнення пожежі.	
121.	**Die zu verarbeitenden Zutaten in die Schüssel einfüllen.**	Висипаємо в миску інгредієнти, які потрібно обробити.	Заміна
122.	**Das Spülmittel wurde nicht richtig dosiert oder ist für Geschirrspüler ungeeignet (siehe EINFÜLLEN DES SPÜLMITTELS). Starten Sie das laufende Programm durch Ausschalten des Geschirrspülers neu. Schalten Sie das Gerät wieder ein, wählen Sie ein neues Programm, drücken Sie START/Pause und schließen Sie die Tür innerhalb von 4 Sekunden. Kein Spülmittel zufügen.**	Якщо мийний засіб був неправильно дозований або не підійшов для використання в посудомийній машині (див. ДОЗУВАННЯ МИЮЧОГО ЗАСОБУ). Перезапустіть активну програму, вимкнувши посудомийну машину, потім увімкніть її знову, виберіть нову програму, натисніть START/Pause та закрийте дверцята протягом 4 секунд. Не додавайте мийного засобу.	Заміна
123.	**Die in der Waschmaschine erreichten Temperaturen können von den angewählten Temperaturen abweichen.**	Температура, що досягається в пральній машині може відрізнятися від обраної температури.	Заміна
124.	**Bei eingeschaltetem Gerät haben Sie weitere Bedienmöglichkeiten mit entsprechenden Anzeigen**	Коли прилад увімкнено, з'являються додаткові можливості керування з відповідними	Заміна

	und Meldungen, z. B. Getränkeeinstellungen.	індикаторами та повідомленнями, наприклад, налаштування напоїв.	
125.	**Sie können die Kaffeebohnen mehrere Tage im Bohnenbehälter lagern, ohne dass das Aroma verloren geht.**	Ви можете зберігати кавові зерна в контейнері для зерен протягом декількох днів без втрати смаку.	Заміна
126.	**Sie können die Wasserhärte mit dem beiliegenden Teststreifen ermitteln oder bei der örtlichen Wasserversorgung erfragen.**	Ви можете визначити жорсткість води за допомогою тест-смужки, що додається, або звернутися до місцевої водопостачальної компанії.	Заміна
127.	**Welche Einstellungen das Display zeigt, hängt davon ab, ob Home Connect eingerichtet ist und ob das Gerät mit dem Heimnetzwerk verbunden ist.**	Налаштування, що відображаються на дисплеї, залежать від того, чи налаштовано функцію Home Connect і чи підключено пристрій до домашньої мережі.	Заміна
128.	**Funkmodul bei langer Abwesenheit, oder um Energie zu sparen, ausschalten.**	Вимикайте радіомодуль на час тривалої відсутності або для економії енергії.	Заміна
129.	**Eindringende Feuchtigkeit kann einen Stromschlag verursachen.**	Проникнення вологи може спричинити ураження електричним струмом.	Заміна
130.	**Unsachgemäße oder nicht rechtzeitig erfolgte Reinigung**	Неправильне або несвоєчасне очищення	Заміна

	und Entkalkung kann das Gerät beschädigen.	та видалення накипу може призвести до пошкодження приладу.	
131.	**Diese Erstregistrierung bereitet die Nutzung der Home Connect Funktionalitäten vor und ist erst zu dem Zeitpunkt erforderlich, zu dem Sie Home Connect Funktionalitäten erstmals nutzen möchten.**	Ця початкова реєстрація готує використання функцій Home Connect і потрібна лише тоді, коли ви хочете скористатися функціями Home Connect вперше.	Заміна
132.	**Für dieses Gerät gelten die von unserer jeweils zuständigen Landesvertretung herausgegebenen Garantiebedingungen, in dem das Gerät gekauft wurde.**	До цього приладу застосовуються гарантійні умови, видані нашим місцевим представником у країні, де було придбано прилад.	Заміна
133.	**Nach dem Aufstellen des Gerätes mindestens 1 Stunde warten, bis das Gerät in Betrieb genommen wird.**	Після налаштування приладу зачекайте щонайменше 1 годину перед тим, як вводити прилад в експлуатацію.	Заміна
134.	**Zum Gebrauch unserer Geräte können sinus- und netzgeführte Wechselrichter verwendet werden.**	Для використання наших пристроїв можна використовувати синусоїдні інвертори та інвертори, комутовані від мережі.	Заміна
135.	**Nach dem Herausnehmen des Gefriergutbehälters die Auszüge wieder vollständig zurückschieben.**	Вийнявши контейнер для заморожених продуктів, повністю відсуньте висувні отвори.	Заміна

136.	**Das Gerät arbeitet dauerhaft, wenn Super-Gefrieren eingeschaltet ist.**	При включеній суперзаморозці прилад працює безперервно.	Заміна
137.	**Wenn keine der obigen Ursachen zutrifft und Sie die Störung nicht selbst beheben können, treten Sie mit dem nächstgelegenen Kundendienst in Verbindung und geben Sie ihm die Daten (Gerätetyp, Modell, Seriennummer) vom Typenschild bekannt, das sich im Geräteinneren befindet.**	Якщо жодна з наведених вище причин не підходить і Ви не можете усунути несправність самостійно, зверніться до найближчого центру обслуговування клієнтів і надайте їм дані (тип приладу, модель, серійний номер) з таблички з технічними характеристиками, розташованої всередині приладу.	Комплексна трансформація
138.	**Wenn der Wasserschlauch neu ist oder für längere Zeit nicht in Betrieb war, das Warmwasser laufen lassen, um sicherzustellen, dass es klar und frei von Verschmutzungen ist, bevor die erforderlichen Anschlüsse vorgenommen werden.**	Якщо водяний шланг новий або протягом тривалого часу не використовувався, перед здійсненням необхідних підключень обов'язково пропустіть гарячу воду, щоб переконатися, що вона чиста та не містить забруднень.	Комплексна трансформація
139.	**Wenn das in den Verbindungsteilen verbliebene Wasser gefriert, können Schäden an den Riemen, der Pumpe und**	Якщо вода, яка залишилася в з'єднувальних деталях, замерзне, це може призвести до	Комплексна трансформація

	anderen Bauteilen des Geräts die Folge sein.	пошкоджень ременя, насоса та інших компонентів пристрою.	
140.	**Wenn gewünscht, kann in die entsprechende Kammer des Waschmittelfachs Weichspüler eingefüllt werden.**	За бажанням, Ви можете додати кондиціонер до відповідного відділення відсіку для мийки.	Комплексна трансформація
141.	**Nutzen Sie stattdessen die offiziellen, eingerichteten Sammel- und Rücknahmestellen zur Abgabe und Verwertung der Elektro- und Elektronikgeräte bei Kommune, Händler oder Miele.**	Замість цього скористайтеся офіційними центрами збору та повернення, створеними для утилізації та переробки електричних та електронних приладів у місцевих органах влади, дилерах або в компанії Miele.	Комплексна трансформація
142.	**Nachdem Sie die Waschmaschine in Ihr WLAN-Netzwerk eingebunden haben, können Sie mit der App beispielsweise folgende Aktionen durchführen:** **- Ihre Waschmaschine fernbedienen** **- Informationen über den Betriebszustand Ihrer Waschmaschine abrufen** **- Hinweise zum Programmablauf Ihrer Waschmaschine abrufen.**	Підключивши пральну машину до мережі Wi-Fi, ви можете використовувати додаток, наприклад, для виконання таких дій: - Віддалене керування пральною машиною - Викликати інформацію про робочий стан пральної машини - Викликати інформацію про послідовність програм пральної машини.	Комплексна трансформація

143.	**Hier finden Sie eine Übersicht über die einstellbaren Programme.**	Тут Ви знайдете огляд регульованих програм.	Комплексна трансформація
144.	**Es ertönt ein akustisches Signal und das Display zeigt an, dass der Garvorgang beendet ist.**	Лунає звуковий сигнал, і на дисплеї відображається повідомлення про завершення процесу приготування.	Комплексна трансформація
145.	**Die im Feedback angezeigten Verbrauchsdaten können von den in der Verbrauchsdatentabelle aufgeführten Verbrauchsdaten abweichen. Die Abweichungen ergeben sich durch Bauteil-Toleranzen und örtlich vorliegende Gegebenheiten, z. B. Druckschwankungen im Wassernetz, Netzspannung und Netzspannungsschwank.**	Дані споживання, що відображаються у зворотному зв'язку, можуть відрізнятися від даних споживання, наведених у таблиці даних споживання. Відхилення зумовлені допусками на компоненти та місцевими умовами, наприклад, коливаннями тиску у водопровідній мережі, коливаннями напруги в мережі та коливаннями напруги в мережі.	Комплексна трансформація
146.	**Benutzen Sie die Waschmaschine ausschließlich im haushaltsüblichen Rahmen nur zum Waschen von Textilien, die vom Hersteller im Pflegeetikett als waschbar ausgewiesen sind.**	Використовуйте пральну машину лише у звичайних побутових умовах для прання текстилю, який виробник позначив як такий, що підлягає пранню.	Комплексна трансформація

147.	**Detaillierte Informationen über die Garantiedauer und die Garantiebedingungen in Ihrem Land erhalten Sie bei unserem Kundendienst, Ihrem Händler oder auf unserer Webseite.**	Для отримання детальної інформації про гарантійний термін та умови гарантії у вашій країні, будь ласка, зв'яжіться з нашою службою підтримки клієнтів, вашим дилером або відвідайте наш веб-сайт.	Комплексна трансформація
148.	**Die Kosten für die Bearbeitung Ihrer Anforderung werden Ihnen in Rechnung gestellt.**	З вас буде стягнуто вартість обробки вашого запиту.	Комплексна трансформація
149.	**Wenn das Gerät oder die Netzanschlussleitung beschädigt ist, sofort den Netzstecker der Netzanschlussleitung ziehen oder die Sicherung im Sicherungskasten ausschalten.**	У разі пошкодження приладу або мережевого кабелю негайно від'єднайте мережевий кабель від мережі або вимкніть запобіжник у блоці запобіжників.	Комплексна трансформація.
150.	**Die richtige Einstellung der Wasserhärte ist wichtig, damit Ihr Gerät rechtzeitig anzeigt, dass es entkalkt werden muss.**	Важливо правильно налаштувати жорсткість води, щоб ваш прилад вчасно повідомляв про необхідність видалення накипу.	Комплексна трансформація
151.	**Mit einem Wasserfilter müssen Sie Ihr Gerät seltener entkalken.**	З фільтром для води вам потрібно рідше очищати прилад від накипу.	Комплексна трансформація

152.	**Verwenden Sie den Milchbehälter ausschließlich zur Aufbewahrung von Milch im Haushalt und im Kühlschrank.**	Використовуйте контейнер для молока лише для зберігання молока вдома та в холодильнику.	Комплексна трансформація
153.	**Die Qualität des Milchschaums ist abhängig von der Art der verwendeten Milch oder dem pflanzlichen Getränk.**	Якість молочної піни залежить від типу використовуваного молока або напою на рослинній основі.	Комплексна трансформація
154.	**Entfernen Sie Rückstände von Kalk, Kaffee, Milch, Reinigungsund Entkalkungslösungen immer sofort, um die Bildung von Korrosion zu verhindern.**	Завжди видаляйте залишки вапняного нальоту, кави, молока, розчинів для чищення та видалення накипу негайно, щоб запобігти утворенню корозії.	Комплексна трансформація
155.	**Das Startbild zeigt die verbleibenden Getränkebezüge bis zur Durchführung des Programms und die Dauer.**	На стартовому екрані відображається кількість покупок напоїв, що залишилися до завершення програми, а також її тривалість.	Комплексна трансформація
156.	**Wenn Sie die Programme "Entkalken" oder "calc'nClean" starten, stellen Sie einen Behälter mit mindestens 1 l Fassungsvermögen bereit.**	Перед запуском програм "Очищення від накипу" або "calc'nClean" переконайтеся, що у вас є підготовлена ємність місткістю не менше 1 літра.	Комплексна трансформація
157.	**Wenn Sie einen Wasserfilter verwenden, verlängert sich der Zeitabstand, bis Sie ein**	Якщо ви використовуєте фільтр для води, інтервал до	Комплексна трансформація

	Service-Programm durchführen müssen.	запуску програми обслуговування буде збільшено.	
158.	**Haushaltsähnliche Anwendungen umfassen z. B. die Verwendung in Mitarbeiterküchen von Läden, Büros, landwirtschaftlichen und anderen gewerblichen Betrieben, sowie die Nutzung durch Gäste von Pensionen, kleinen Hotels und ähnlichen Wohneinrichtungen.**	Побутове застосування включає, наприклад, використання на кухнях персоналу в магазинах, офісах, сільськогосподарських та інших комерційних операціях, а також використання гостями в гостьових будинках, невеликих готелях і подібних житлових установах.	Комплексна трансформація
159.	**Damit sich die Türen von alleine schließen, durch Drehen der Schraubfüße die Oberseite um etwa 15 mm bzw. 0,5° nach hinten neigen.**	Щоб забезпечити автоматичне закриття дверцят, нахиліть верхню частину назад приблизно на 15 мм або 0,5°, повернувши гвинтові ніжки.	Комплексна трансформація
160.	**Bitte prüfen Sie die Handgriffe des Gerätes, bevor Sie es benutzen.**	Будь ласка, перевірте ручки приладу перед використанням.	Комплексна трансформація
161.	**Das Gerät von einem Fachmann nach beiliegender Montageanleitung aufstellen und anschließen lassen.**	Доручіть встановлення та підключення приладу спеціалісту відповідно до інструкцій з монтажу, що додаються.	Комплексна трансформація
162.	**Während des Transports kann es vorkommen, dass sich das im Verdichter**	Під час транспортування може статися, що масло, що	Комплексна трансформація

	enthaltene Öl im Kältesystem verlagert.	міститься в компресорі, зміщується в системі охолодження.	
163.	**Die Steckdose muss nahe dem Gerät und auch nach dem Aufstellen des Gerätes frei zugänglich sein.**	Розетка повинна бути у вільному доступі біля пристрою, а також після налаштування пристрою.	Комплексна трансформація
164.	**Zum Herausnehmen eines Gefriergutbehälters diesen nach vorne ziehen und von den Auszügen abheben.**	Щоб вийняти контейнер для заморожених продуктів, потягніть його вперед і підніміть із висувних отворів.	Комплексна трансформація
165.	**Bei Fertigprodukten und abgefüllten Waren das vom Hersteller angegebene Mindesthaltbarkeits- oder Verbrauchsdatum beachten.**	Для готових продуктів і товарів у пляшках дотримуйтесь терміну придатності, зазначеного виробником.	Комплексна трансформація
166.	**Wenn der Wasser-Vorratsbehälter nicht eingesetzt ist oder nicht korrekt eingesetzt ist, leuchtet zur Erinnerung des Benutzers die Anzeige.**	Якщо резервуар для води не вставлений або вставлений неправильно, індикатор загоряється, щоб нагадати користувачеві про це.	Комплексна трансформація
167.	**Zur Entfernung einer Ablage diese vorsichtig nach vorne ziehen, bis sich die Ablage aus den Führungen löst.**	Щоб зняти полицю, обережно потягніть її вперед, доки вона не вийде з напрямних.	Комплексна трансформація
168.	**Beim Wiedereinsetzen der Ablage sicherstellen, dass sich kein Hindernis dahinter befindet und die Ablage**	Вставляючи полицю на місце, переконайтеся, що що за нею немає ніяких перешкод і	Комплексна трансформація

	vorsichtig in ihre Position zurück schieben.	обережно натисніть на обережно вставте полицю на місце.	
169.	**Durch das vollautomatische NoFrost-System bleibt der Gefrierraum eisfrei.**	Повністю автоматична система NoFrost зберігає морозильну камеру без льоду.	Комплексна трансформація
170.	**Sind die Öffnungen für Luftzufuhr und Abluft blockiert, kann die Mikrowelle beschädigt werden und es kommt zu schlechten Kochergebnissen.**	Якщо отвори для подачі та відведення повітря заблоковані, мікрохвильова піч може бути пошкоджена і може призвести до погіршення результатів приготування.	Комплексна трансформація
171.	**Verwenden Sie dieses Gerät nicht neben einer Küchenspüle, in einem feuchten Keller oder neben einem Schwimmbecken oder in ähnlichen Umgebungen.**	Не використовуйте цей прилад поруч із кухонною раковиною, у вологому підвалі, поруч із басейном або в подібних місцях.	Комплексна трансформація
172.	**Beim Garen von Fisch und Gemüse legen Sie die Speise auf den mittleren Rost.**	При приготуванні риби та овочів кладіть страви на центральне решітку.	Комплексна трансформація
173.	**Befindet sich das Mikrowellengerät nicht stets in einem sauberen Zustand, könnte seine Oberfläche in Mitleidenschaft gezogen werden, wodurch sich die Lebenszeit des Gerätes verkürzen und möglicherweise eine Gefahrensituation herbeigeführt werden könnte.**	Якщо мікрохвильову піч не завжди утримувати в чистоті, її поверхня може пошкодитися, що скоротить термін служби приладу та може призвести до виникнення небезпечної ситуації. Це може призвести до	Комплексна трансформація

		скорочення терміну служби приладу і, можливо, до виникнення небезпечної ситуації. може статися.	
174.	**Verwenden Sie keine Topfreiniger aus Metall, Scheuermittel, Stahlwollschwämme, grobkörnige Waschhandschuhe usw., die das Bedienfeld sowie die Innen- und Außenflächen der Mikrowelle beschädigen können.**	Не використовуйте засоби для чищення металевих каструль, скребки, губки зі сталевої вати, грубозернисті рукавички тощо, які можуть пошкодити панель керування, а також внутрішні та зовнішні поверхні мікрохвильової печі.	Комплексна трансформація
175.	**Der Garvorgang kann durch das Öffnen der Gerätetür unterbrochen werden, um Lebensmittel hinzuzufügen, zu überprüfen, zu wenden oder umzurühren.**	Процес приготування можна перервати, відкривши дверцята приладу, щоб додати, перевірити, перевернути або перемішати їжу.	Комплексна трансформація
176.	**Hinweise: Wird die Gerätetür ab der Aufforderung zum Hinzufügen, Umrühren oder Wenden von Speisen nicht innerhalb von 2 Minuten geöffnet, setzt die Mikrowelle den Garvorgang fort (in diesem Fall erhalten Sie eventuell nicht die optimalen Ergebnisse).**	Примітки: Якщо дверцята приладу не відчиняються протягом 2 хвилин після того, як з'явиться запит на додавання, перемішування або перевертання їжі, мікрохвильова піч продовжить готувати (в	Комплексна трансформація

		цьому випадку ви можете не отримати найкращих результатів).	
177.	**Reparaturen und Eingriffe oder ein Wechsel der Netzleitung (wenn nötig) darf nur durch den Kundendienst oder eine Elektrofachkraft erfolgen.**	Ремонт і втручання або заміна мережевого кабелю (за необхідності) повинні виконуватися тільки службою обслуговування клієнтів або кваліфікованим електриком.	Комплексна трансформація
178.	**Eindringende Feuchtigkeit kann einen Kurzschluss verursachen.**	Проникнення вологи може призвести до короткого замикання.	Комплексна трансформація
179.	**Hinweis: Lassen Sie das Gerät nach dem Betrieb etwa 30 Minuten abkühlen, bevor Sie mit dem Reinigen beginnen.**	Примітка: Дайте приладу охолонути охолонути приблизно 30 хвилин після роботи, перед початком чищення.	Комплексна трансформація
180.	**Nach einer längeren Stillstandszeit des Geräts von mehr als einem Monat sollten Sie die intensive Gerätepflege durchführen.**	Якщо прилад не використовувався більше одного місяця, слід провести інтенсивне технічне обслуговування приладу.	Комплексна трансформація
181.	**Tipp: Heißes Geschirr ist stoßempfindlich! Lassen Sie es deshalb nach Programmende so lange im**	Порада: гарячий посуд чутливий до ударів! Тому залиште його після завершення програми посудомийної	Комплексна трансформація

	Geschirrspüler abkühlen, bis Sie es gut anfassen können.	машини дoти, доки ви не зможете легко з ним впоратися.	
182.	**Die entsprechenden Programme und ihre Anordnung entnehmen Sie bitte Ihrer Bedienblende.**	Будь ласка, зверніться до своєї панелі керування, щоб дізнатися про відповідні програми та їх розташування.	Комплексна трансформація
183.	**Durch diese Einstellung erfolgt eine Anpassung der Programmstärke für erschwerte Nutzungsbedingungen wie zum Beispiel stark eingetrocknete Speisereste.**	Цей параметр використовується для регулювання потужності програми для складних умов використання, наприклад, для сильно засохлих залишків їжі.	Комплексна трансформація

ДОДАТОК Б

Кількісні показники використання граматичних трансформацій при перекладі науково-технічних текстів на матеріалі інструкцій до побутових приладів

№	Спосіб перекладу	Кількість одиниць
1.	Синтаксичне уподібнення	20
2.	Додавання	30
3.	Вилучення	26
4.	Перестановка	19
5.	Експлікація	5
6.	Антонімічний переклад	6
7.	Заміна	30
8.	Комплексна трансформація	47

ДОДАТОК В

Кругова діаграма відсоткового співвідношення використання граматичних перекладацьких трансформацій при перекладі німецькомовних текстів інструкцій з експлуатації до побутових приладів українською мовою